د چاپ لړۍ: اتم کتاب

د افغان کلتوري ټولنو جرگه

۱۳۸۷لمریز

Ketabton.com

ګل آغا احمدي وردګ

Afghan Cultori Tolano Jarga

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ:

هر هغه چا ته چې د افغان کلتوري بن د ښیزازۍ او تاند ساتلو په لاره کې هلې ځلې کوي.
د افغان کلتوري ټولنو د جرګې کارډلې، ولایتي استازو، غړو، هڅاند او زړه سواند ډاکتر صاحب خوشحال روهي ته یې په مینه ډالۍ کوم.

د کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم: د افغان کلتوري ټولنو جرګه
لیکنه او ترتیب: ګل آغا احمدی وردګ
د چاپ کال: ۱۳۸۷هـ ۲۰۰۸ز
کمپوز: زبیر احمد احمدي
د چاپ شمېر: ۱۰۰۰ ټوکه
د چاپ ځل: لومړی
چاپځای: بهیر مطبعه
بریښنالیک: gulghaa89@gmail.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړلیک

بسم الله الرحمن الرحیم 6
سریزه 6
د پیل خبرې 8
لومړۍ پرانیستونکې وینا 9
د هېواد نازکخیال شاعر محمد صدیق پسرلی 9
دویمه پرانیستونکې وینا 9
د هېواد نوموتی لیکوال محمد آصف صمیم 9
د تدارک د کمېټې ګزارش 12
په اروپا کې د مېشتو افغان کلتوري ټولنو 16
د استازو ټېلفوني پیغامونه 16
ښاغلی زرین انځور/ جرمني 16
ډاکتر طارق رشاد/ هالند 17
افضل ټکور/ انګلستان 18
د ولایتي استازو ګزارشونه 19
د بغلان ولایت/ عبدالغفور بسیم 19
د بلخ د ولایت استازی/ فاروق خپلواک 21
د پکتیا د ولایت استازی/ ډاکتر محمد هاشم مصور 23
د پکتیکا د ولایت استازی/ محمد آصف ننګ 24
د پېښور استازی/ جلال امرخیل 25
د تخار د ولایت استازی/ بادري صاحب 26
د خوست د ولایت استازی/ نصیر احمد روښان 27
د زابل د ولایت استازی/ حبیب ګل ستانیزی 29
د غزني د ولایت استازی/ اسدالله جلالزی 30
د کابل د ولایت استازی/ نذیر احمد نذیر 31
د کنړ د ولایت استازی/ قادرشاه قادر 32
د کندز د ولایت استازی/ غلام حیدر حیدر 33
د کندهار د ولایت استازی/ انجنیر شیرشاه رشاد 35
د کندهار ولایت فرهنګي ټولنې 36
د هلمند ولایت فرهنګي ټولنې 37
د لغمان د ولایت استازی/ الله یار تلاش 37
د لوګر د ولایت استازی/ سیداحمد حریپال 38
د ننګرهار د ولایت استازی/ محمد آصف شینواری 38
په ننګرهار ولایت کې دخپرنیزو رسنیو لست 41
سریزه 43
د وردګو اومیدان کلتوري ټولنې 45
مثبت ټکي او لاسته راوړنې 46
وړاندیزونه 51

(c) ketabton.com: The Digital Library

پایله: 54
د وردګو او میدان د ولایت د کلتوري ټولنو لیست 54
د هرات د ولایت استازی/ ثواب الدین مخکښ 55
په عربي هیوادونوکې د پښتو کلتوري ټولنو استازی 57
عبدالله صادق 57
د خویندو استازې 58
پروین فیض زاده ملال 58
په کړنلاره او تشکیلاتو باندې د بحث پیل 59
اول الرحمن رودوال 59
په کړنلاره باندې د بحث پایله 60
ډاکتر محمد ابراهیم شینواری 60
د سلاکارې شوری د مشر په توګه 61
د استاد محمد آصف صمیم ټاکنه 61
د مجلس ارزونه 61
استاد حبیب الله رفیع د لارښودې شوری غړی 61
د باتور اندود ننداره 63
همایون عالمیان او د هغه اړونده لوبډله 63
تفریحي پروګرام 65
ټوکې ټکالې، ټنګ ټکور او مشاعره 65
د افغان کلتوري ټولنو د ګډې جرګې ویندویان 65
پایله 66
د افغان کلتوري ټولنو جرګه 66
سریزه 66
دافغان کلتوري ټولنو د جرګې ټګلاره 67
لومړی څپرکی 67
هدفونه 67
پښتو او د ژباړې اړتیا د سمینار راپور 72
سریزه 72
مقالې او ویناوال: 74
مډالونه او ستاینلیکونه 74
مرستې او ژمنې: 75
د نغدي جایزو اعلان: 76
د ژباړې د انستیوت وړاندیز: 76
د جرګې د ویب پاڼې، ژباړې د مهالنۍ او مصور بنسټ پرانیستنه: 77
ګډ کار او کاري ګروپونه: 77
د ژباړې د کمیټې تشکیل: 78
د سمینار پای او دعا: 78
د افغان روغتیایي بنسټ لومړۍ غونډه 78
مشران مېلمانه: 79

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غونډې پیل 79
د ویناوالو خبرې: 79
آزاد بحث: 81
د کمېټې ټاکنه: 84
لومړی څپرکی 85
هدفونه: 85
۲۰۰۸ کال د ژبو نړیوال کال 89
د فبرورۍ ۲۱ مه د مورنی ژبې نړیواله ورځ 89
د افغان کلتوري ټولنو د جرګې روزنیز ورکشاپ 93
د غونډې پیل 94
پیلیزه وینا 94
د محترم ډاکتر صاحب خوشحال روهي وینا 95
د ډاکتر صاحب محمد ابراهیم شینواري معلوماتي پریزنټېشن 100
د غونډې د ګډونوالو وړاندیزونه 102
د کاري کمیټو د پلان جوړولو د نوې کاري کمیټې ټاکل 105
دافغان کلتوري ټولنو جرګه 106
کار ډله 106
د کمیټو د دندو لایحې او د غړو لېستونه 106
د اړیکو کمیټه: 107
د خپرنیزو چارو کمیټه: 111
د مورنی ژبې د زده کړې کمیټه: 113
تخنیکي کمېټه : 115
د ولایتي استازو لیست 115

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

سريزه

دغه کتاب د افغان کلتوري ټولنې د جوړيدو د بنسټ ايښودونکې غونډې، د ژباړې د سمينار روغتيايي بنسټ، په مورنۍ ژبه باندې د زده کړې پريکړه ليک او اهميت، د کارډلې د روزنيز ورکشاف ګزارش، د جرګې تګلاره، د کارډلې او ولايتي استازو ليست په تفصيل سره ستاسو د لوستلو وړ ګرزوي چې په تير يوه کال کې جرګې څه کړي، کومې لاسته راوړنې يې او څه پروګرامونه لري.
بايد وويل شي چې د افغان کلتوري ټولنو جرګه د ۱۳۸۶ هجري لمريز کال د زمري د مياشتې ۲۶ او د ۲۰۰۷ ميلادي کال د آګست دمياشتې ۱۷ نيټه وه کې د هيواد د سلګونو ليکوالانو، شاعرانو، د جرګې د تدارک د کميټې د غړو او ولايتي استازو په ګډون جوړه شوه.
د دې لپاره چې د پيښو تاريخي کرونولوژي يې لړ په تفصيل سره د هيواد د تاريخ په زرينو کرښو کې ځای په ځای کړې وي نو دا دي د ياد شوو ټولو چارو د تفصيل په اړه دغه کتابګوټی ستاسو په وړاندې ايښودل کيږي.
هيله ده چې په دې هکله به ستاسو د معلوماتو د زياتوالي سره مرسته وکړي او د راتلونکو کلتوري چارو د سمون په باره کې به ترې پراخه ګټه پورته شي.
د دې کتاب په برابرولو کې زياته هڅه شوې ده چې موږ د ولايتونو د کلتوري چارو په اړه کره معلومات راټول کړو او د ولايتي استازو ګزارش په اصلي بڼه خپاره کړو خو بيا هم د بشپړ کره والي او سمون دعوه نه شو کولای کيدای شي چې په ځينو ځايونو کې اشتباه او تيروتنه شوې وي چې له بخښنې سره يو ځای ستاسو هر ډول وړانديزونه او نيوکې د سر په سترګو منل کيږي.
همدارنګه د غونډو په لړ کې د ټولو هغو ويناوالو څخه مخکې له مخکې بخښنه غواړم چې وينا يې په بشپړه توګه نه ده را اخيستل شوې او يا هم د هغه جملاتو په ليږدولو کې اشتباه شوې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لازمه ګڼم چې د افغان کلتوري ټولنو د جرګې د کارډلې د ټولو غړو څخه مننه وکړم چې له ما سره يې د لازمو معلوماتو د تيارولو په هکله تر خپله وسله همکاري کړې ده خو په ځانګړې توګه له ګران ورور ډاکتر صاحب خوشحال روهي څخه ځانګړې مننه کوم چې په خورا مينه يې ټول اړوند زما په واک کې کيښودل. همدارنګه له محترم امين الله عادل او زبيراحمد احمدي څخه هم يوه نړۍ مننه کوم چې د دې کتاب د کمپوز وروستيو چارو ته يې ملا و تړله او هغه يې په ښکلې بڼه کمپوز کړ.

د افغان کلتوري ټولنو د جرګې کتاب او معلوماتي ټولګه ستاسو د لوستلو وياړ لري او موږ يې په مينه مينه د ګرانو لوستونکو مخې ته ږدو او په همدې ټکو سره د سريزې پيڅکې رانغاړو دا هم تاسو او دا هم د افغان کلتوري ټولنو د جرګې کتاب.

مينه او مننه

ګل آغا احمدي وردګ

خوشحال خان مينه، کابل

د ۱۳۸۷ هجري لمريز د لړم ۱۱ د ۲۰۰۸ د نومبر ۱ نيټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پیل خبرې

د افغان کلتوري ټولنو ګډه جرګه د تیرې جمعې په ورځ چې د ۱۳۸۶ هجري لمریز کال د زمري د میاشتې ۲۶ او د ۲۰۰۷ میلادي کال د آګست دمیاشتې ۱۷ نیټه وه د کابل د نوي ښار په سیمه د ستاره په هوټل کې د هیواد د لسګونو لیکوالانو، شاعرانو، د جرګې د تدارک د کمیټې د غړو او ولایتي استازو په ګډون جوړه شوه.
غونډه له غرمې مخکې د سهار په نهو بجو او دیرشو دقیقو د قاري عبدالله کامه وال له خوا د قرآن کریم د څو مبارکو آیتونو په تلاوت سره پیل شوه چې ورپسې د هیواد ملي سرود و غږول شو او له هغه وروسته د هیواد خوږ ژبي شاعر ښاغلي ذبیح الله احساس په خواږه ترنم کې د مجلس ګډونوالو ته خپل شعر واوراوه چې د ګډونوالو زیاته پاملرنه یې خپلې خواته ورجلب او په تودو چکچکو بدرګه شو. له دې وروسته په ترتیب سره د غونډې پرانیستونکې ویناوې، د تدارک د کمیټې ګزارش، له جرمني، هالند او انګلستان څخه د افغان پوهانو او افغاني کلتوري ټولنو استازو تیلفوني پیغامونه، د ولایتي استازو ګزارشونه، کړنلاره، کاري پروسه، تشکیلات، د مجلس ارزونه، باتوراندود لوبه، مشاعره او ټنګ ټکور پروګرامونه یو پر بل پسې وړاندې شول چې تفصیل یې د دې لیکنې په ترڅ کې د ګرانو لوستونکو مخې ته ایښودل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ پرانېستونکې وینا

د هیواد نازکخیال شاعر محمد صدیق پسرلی

د جرګې د لومړۍ پرانیستونکې وینا لپاره د هیواد نازکخیال شاعر محمد صدیق پسرلي ته بلنه ورکړل شوه او نوموړي د خپلې وینا په لړ کې وویل: ډیر خوښ شوم چې د افغان کلتوري ټولنو جرګه را وغوښتل شوه او زه باید ووایم چې دا تیر ۶۰ او یا ۷۰ کلونه کیږي چې د پښتو ژبې لپاره د اساسي کار تهداب ایښودل شوی دی. پخوا داسې وو چې په کال کې به یوه یا دوې ادبي غونډې رابلل کیدې او د دولتي اراکینو په شمول به جوړیدې خو اوس الحمد لله داسې وخت راغلی دی چې په هر ولایت او هره ولسوالۍ کې ادبي غونډې جوړیږي او په ډیر ښه شکل له کومې ستونزې پرته یې کارونه پر مخ روان دي. همدارنګه د هیواد په ګوټ ګوټ کې ګڼې ادبي ټولنې را منځته شوې دي. باید ووایم چې پخوانیو له هیڅ څخه خپل کار پیل کړی او د پښتو تاریخ، ادب او ګرامر په برخه کې ډیر کار شوی او پښتو یې تر تاسو پورې په دې ډول را ورسوله اوس امید لرو چې د پخوانیو د بنسټیزو کارونو په تعقیب پښتو ژبې ته نور هم کار وشي او دغه جرګه د نوي درو لپاره د یوه بنسټ په توګه و بلل شي.

دویمه پرانېستونکې وینا

د هیواد نوموتی لیکوال محمد اصف صمیم

د پرانستونکو ویناوو دوهم ویناوال د هیواد نوموتی لیکوال استاد محمد آصف صمیم وو چې د خبرو مهم ټکي یې په دې ډول دي: کله چې د انسان عمر تیر شي نو لومړی یې د بدن ټوله انرژي خولې او بیا سترګو ته راشي، زه چې دا اوسنۍ تاریخي صحنه ګورم نو د خولې د الفاظو پر ځای مې له سترګو څخه د خوښۍ اوښکې جاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي، هیڅ تصور نه شم کولای او نه شم منلای چې دا تاریخي صحنه به واقعیت وي.
په هر صورت کې زه پرون په پېښور کې وم هلته راته ژبنی ماحول داسې وو چې ځان راته پردی نه ښکاره کیده خو باور وکړی چې د بې شمیره او هراړخیزو ناخوالو په لیدلو سره ځان راته په خپل ټاټوبي کابل کې پردی ښکاري.
په همداسې یوه چاپیریال کې بیا د داسې یوې غونډې جوړیدل بیل نوښت، ډاډ او داسې یو اطمینان دی چې د افغانستان د یووالي غلیمانو او بیلتون پالو ته غاښ ماتوونکی ځواب له ځان سره لري.
نن چې کومه صحنه وینم، کوم ارمان وینم او کوم شکل وینم داسې امیدونه او هیلې را برخه کوي چې که موږ د ناهیلیو له غرقیدونکي دریاب څخه د ساحل څپې ته لاس واچوو نو خلاصون به هرو مرو مومو او د خپل کاروان جلو به مو د بریاوو په لوري سم کړی وي. زه خو وایم چې کاروان تیریږي او سپي دې غاپي، زموږ کاروان به د بریاوو په لوري خپل مزلونه کوي او غلیمان به تور مخونه پاتې وي. خو زموږ بریالیتوب زموږ په لورینه، اعتماد، ورورګلوۍ، اتحاد، هیله من توب او یووالي پورې اړه لري.
نن چې د کوم ارمان د تحقق لپاره دلته راټول شوي یو نو د غونډې د ګډونوالو په اذهانو کې د نور یوه نوې وړانګه خپره ده او د دې جرګې تر دې ځایه را رسول تکلیفونه غوښتي، مندې ترړې یې غوښتې او زه افتخار کوم چې په دې وروستیو ورځو کې مو یو د بل سره ښه و پیژندل او د دې غونډې د جوړونکو په سپیڅلیتا او ایمان مې بشپړ باور راغلی دی. د دې ښاغلیو مخونه سپین، هیلې سپینې، هڅې سپینې لیکې سپینې او هر څه د بیاض په پردو کې نغښتي دي. دغه یو څه وړمې چې تاسو ته در رسیدلې او یو څه نورې چې ستاسو په دماغونو باندې لګیږي، د څو میاشتو راهیسې زموږ د ښاغلي ځوانانو ډاکتر صاحب خوشحال روهي د هڅو او هڅونو پایله ده چې موږ یې د هڅو مننه پر ځان باندې پور ګڼو چې د دومره ارماني خلکو د راغونډیدو سبب شوي دي. موږ د نوموړي د هڅو په رڼا کې د داسې یوې پرتمینې غونډې او د هغه عوامل ګورو، د دومره خلکو د را غونډید عوامل ګورو، غونډه به ورانه وي او ښکلاوې به یې چلیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ یوازې په دې ټولنه کې خپل ورک شوی هویت او بایللی وقار غواړو، موږ د خپل ملت د هیلو او د پرمختګ د بهیر څخه ډیر وروسته پاتې یو او یوازې خپل سر منزل ته رسیدل غواړو. بدګمانو کسانو او د شک والاوو ته ډاډ ورکوو چې موږ ته لږ صبر وکړی او زموږ د کار پایلې ته لږ انتظار وباسی، موږ تاسو ته کلونه کلونه انتظار ویستلی دی بیا به وګورو چې موږ د هیچا په ضرر او تاوان باندې نه یو.

موږ به د وخت په تیریدو سره دا حقیقت په ثبوت ورسوو چې ځان ته مشر وورو نه وایو خو نور نو د هیچا د مشرۍ توان هم نه لرو او نه یې مشري منو، هر څوک چې د هر هدف خاوند وي، ټولو ته ډاډ ورکوو چې یو ځلې زموږ نندارہ وکړی چې موږ څه کوو؟ د خدای لپاره دا دوې پیړۍ روانې دي چې موږ څوک نه مني، زموږ له موجودیت څخه د خطر احساس کوي دا ولې؟ خو موږ د پښتو مشهور متل ورته وایو چې کاروان تیریږي او سپي دې غاپي. زموږ له خپل غلیم څخه بله څه تمه نشته پرته له دې چې ناوړه کړنې وکړي، زموږ په ملي وقار او ملي ارزښتونو بلوسه وکړي.

موږ د هیچا د کور د ورانۍ لپاره نه یو راغلي بلکي زموږ سره یو داسې تصور دی چې روغ نیت لري. دا چې زموږ افغاني کرنسي نه مروج کیږي هغه ته یو مصنوعي پړسوب ورکړل شوی او د دغه پړسوب عوامل باید له منځه ولاړ شي د خدای لپاره څوک کله مني چې یوه پنځه افغانۍ به دې په یوه کلداره ورکولې خو اوس داسې وخت را رسیدلی دی چې ۱۰۰ افغانۍ ۱۲۰ یا ۱۳۰ کلدارې کیږي هو دغه حالت غلیم ته د منلو وړ نه دی. موږ له ایران او پاکستان څخه د افغان مهاجرو په خپله خوښه راتګ ډیر خوښ یو او دوی باید ټول خپل ټاټوبي ته راشي چې خان یې په یاران یې. له ایران څخه د مهاجرینو ویستلو یو حقیقت په ګوته کړ هغه دا چې ایران د افغانانو تر منځ فرق نه کوي او ټول یې را وویستل نو د دانشګاه والاوو ته یو غاښ ماتوونکی ګذار او د شرم خبره ده چې هغوی بیځایه د پردیو په کلتور او ژبه باندې نازیږي.

د پاکستان څخه د مهاجرینو په راویستلو دغه تور له موږ لرې کیږي چې موږ ګواکي پاکستانیان یو دا خبرې د ډاډ ورکولو لپاره کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که دغه عوامل له منځه وباسو نو موږ بیا هم هماغه نوك او اورۍ کیږو، د هرات وروڼه، د شمال وروڼه چې کله دوی خپلې ستونزې بیانولې نو ما د یوه لو ډاډ پر نړۍ کې چکر واهه چې شکر دا دي په دې هیواد کې داسې څوك شته دي چې داسې فراست لري، دوی ولې په دې پوه شول او دا درك ورته حاصل شو؟ دومره څوك چې د درد د ویلو پیدا شي نو ډاکتر، درمل او علاج خپله ورته پیدا کیږي.
موږ راټول شوي یو چې دا خورې ورې ګوتې سره یو کړو. راځئ داسې ورته ووایو چې وروري به کوو خو حساب ترمنځه. د دې جرګې په جوړېدو سره ټولو ته مبارکي وایم او وړاندیز کوم چې دوی دې پر موږ شک نه کوي. که موږ هغه وخت د پښتو ژبې یوازې پنځه ستورې درلودل نو اوس یې شمیره لسګونو او حتی سلګونو ته رسیږي. د ویاړ ځای دی، د خوښۍ ځای دی او د ډاډ ځای دی. زه د بریاوو په هکله نوي په سلو کې ډاډه یم چې زموږ هڅې به ضرور رنګ راوړي او په دې لړ کې مو په خپل خدای باندې باور دی. د ملت د بقا، د سپیڅلې خاورې د سالمیت او پرمختګ پرته موږ بل هیڅ نه کوو او د غونډې ګډونوال د دې اهدافو سره ملګري دي چې زه تاسو ټولو ته توفیق غواړم.

د تدارک د کمېټې ګزارش

ډاکترخوشحال روهي

ښاغلي ډاکتر صاحب روهي وویل:
ډېرو درندو مشرانو، فرهنګپالو او فرهنګیانو اجازه راکړی چې خپل سلامونه او نیکې هیلې درته وړاندې کړم ښه راغلاست.
کله چې سړی خوږ شي نو روغتیا ته اړ وځي او د خپلې ناروغتیا لپاره حل لارې او علاج ته مخه کوي او حل لاره لټوي څو د ژغورنې لاره پیدا او خلاصون و مومي.
په افغانستان باندې په تیرو دریو لسیزو کې ډېرې ستونزې او ګواښونه راغلي دي چې د کورنیو عواملو سره یو ځای یې سبب تر ډېره بهرني لاسوهنې او د افغانستان د ځینو حلقاتو او اشخاصو بې پروایۍ ګڼلی شو. د نړیوال کیدلو یا ګلوبلایزشن پروسه هم را

(c) ketabton.com: The Digital Library

روانه ده که چیرې د بې پروایی په حالت کې پر موږ باندې راغله نو بیا به مو د ژبې او کلتور په شمول هر څه بایللي او وخت به له وخته تیر وي داسې او یو لړ نورو ستونزو ته په پام کې نیولو سره موږ اړتیا احساس کړه چې د افغان کلتوري ټولنو د یووالي په هڅو پیل وکړو او دغه ګام پورته کړو.

باید وویل شي چې په تیرو دریو لسیزو کې زموږ د هیواد حکومتونو د جنګي ماشینونو په توګه دنده اجرا کوله او فرهنګیانو د همت ملاوې وتړلې، کار یې وکړ، مهالنۍ یې را وویستې، نن د هیواد په هره ولسوالۍ او هر ګوټ کې د لوی خدای په فضل کلتوري یون په حرکت راغلی او په نړیواله سطح هم د افغانانو تر منځ دغه مبارکه لړۍ را پنځیدلې ده چې په اروپا، آسترالیا، امریکا، عربي او ګاونډیو هیوادونو کې هم دغه بهیر د افغانانو تر منځ چټکتیا موندلې چې یو غوره ګام بلل کیږي.

موږ چې کله دغه بهیر ته وکتل نو اړتیا مو احساس کړه چې دا مبارکې هڅې سره یو ځای شي او د دوی د هلوځلو څخه زموږ د کلتور د ودې په لاره کې سالمه استفاده وشي نو ځانونه به مو د موجوده او راتلونکو ګواښونو څخه ژغورلي او یو سم ځواب به مو ورته موندلی وي.

د روان کال په پیل کې پر کابل سربیره د افغانستان په ګوټ ګوټ او د نړۍ په زیاتو هیوادونو کې د افغانانو تر منځ دغه فکر ته ودې په لارو چارو غور وشو او د ددې لارې لارویانو په کابل کې و پتیله چې د هیواد د کلتوري ټولنو د همغږۍ لپاره هڅې وشي او په دې لړ کې د تدارک کمیټه جوړه شوه چې ورو ورو یې شمیره ۴۱ تنو ته ورسیده.

د تدارک د کمیټې غړو و پتیله چې په مرکز کې له اړوندو کسانو سره مشورو ته دوام ورکړي ولایتونو ته سفرونه وکړي څو د افغان کلتوري ټولنو لپاره د یوه ګډ میکانیزم، همغږۍ په رامنځته کولو کې هلې ځلې وکړي. همدارنګه داسې یوې سلسلې ته پراختیا ورکړل شوه چې ولایتي کلتوري ټولنې تر خپل منځ غونډې وکړي او د افغان کلتوري ټولنو جرګې ته استازي را معرفي کړي. همدارنګه د هیواد هره ټولنه به په آزادانه توګه خپل فعالیت کوي او له خپلو مساوي حقوقو څخه به برخمنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي لويه او وړه ټولنه به نه وي بلکي ټولې به مساوي حقوق لري. د دې کار په لړ کې د هر ولايت په سطح دوه دوه استازي جرګې ته را معرفي شول.
موږ د خپلو سفرونو په لړ کې پکتيا، خوست او بيا د افغانستان شمالي ولايتونو ته سفر وکړ چې د هغه په لړ کې د کندز، بلخ، بغلان او تخار ولايتونه د يادولو وړ دي. بايد ووايو چې د تخار استازی کندز ته راغلل او په شمالي ولايتونو کې چې د دې بهير ښه راغلاست و شو او کومه مينه له موږ سره خرګنده شوه د هيرولو نه ده او هغوی ډی ګيله من وو چې په پخوا وختونو کې په دې لړ کې هيڅ پاملرنه نه خو د مرکز څخه ورته شوې او نه د هغه ولايتونو له خوا چې دا ډول چارې په پراخه پيمانه هلته سر ته رسيږی او آرام ولايتونه شميرل کيږي.
هرات ته هم په دې لړ کې سفر وشو چې د هغه ځای د پښتنو اوسيدونکو له خوا له ورته هرکلي سره مخ شوو او موږ بايد د شمالي ولايتونو او هرات په وړاندې د پنځوسو کلونو کفاره ادا کړو او موږ په شمالي ولايتونو کې د ښاغلي بسيم په څير غښتلي خلک لرو.
بايد وويل شي چې په تخار کې دوې، په کندز کې څلور، په بغلان کې دوې او په بلخ کې هم دوې کلتوري ټولنې موجودې دي چې خپلې چارې له موجودو ستونزو، چلينجونو او ګواښونو سره سره په بريالی توګه پر مخ بيايی.
همدارنګه په وردګو، کندهار، هلمند او زابل کې هم د موجودو کلتوري ټولنو تر منځ هغه مهال جرګې جوړې شوې چې د تدارک کميټې پلاوي هلته سفرونه وکړل او د افغان کلتوري ټولنې جرګې ته يې استازي را معرفي کړل. په غزني، پکتيکا، پيښور او کويټه کې د موجودو کلتوري ټولنو چارواکو و پيتله چې دوی به په خپلو منځو کې سره غونډيږي او د ټاکلي ميکانيزم له مخې به استازي جرګې ته معرفي کوي چې دا کار هم په برياليتوب تر سره شو.
د دې خبرې يادونه ضروري ده چې په دې سفرونو کې د تدارک د کميټې له غړو سره هيچا هيڅ ډول مالي مرسته نه ده کړې بلکي دوی په خپلو شخصي لګښتونو دغه ټول سفرونه سر ته و رسول. بايد ووايو چې نوموړی پلاوی هر ځای ته تللی نو بې د هغه ځا کلتوري يون ورسره بې مثاله مينه ښکاره کړې، ددې فکر ملاتړ يې کړی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپله همکاري یې څرګنده کړې او په ډېر ښه شکل یې خپل استازي جرګې ته را معرفي کړي دي.

استاد محمد آصف صمیم زموږ سره د وردګو له ولایت پرته په ټولو سفرونو کې ملګرى وو او استاد به نه یوازې یو سفر په دې لړ کې کاوه بلکي دوه ځلې به یې خپل سفر ته ادامه ورکوله یو ځلې له پیښور څخه کابل او بیا له کابل څخه ولایتي ته سفر کول. د ولایتي سفرونو د بشپړیدو سره جوخت دا دي نن د افغان کلتوري ټولنو جرګه وینو چې دلته جوړه شوې ده او تاسو ټول یې شاهدان یاست. د دې ناستې لپاره موږ په کابل کې فرهنګي پلاوي او په پلازمینه کې د ځینو میشتو فرهنګیانو له منځه د تدارک کمیټه، د غونډې د تدویر کمیټه، تخنیکي ډله او میلمه پال ګروپ جوړ، کړنلاره تهیه او داسې نور ضروري ګامونه پورته کړل. د غونډې د مالي لګښتونو لپاره د هیواد یوه ملي سوداګر ښاغلي نجیب زراب ته مراجعه وشوه چې د دې غونډې پر لګښتونو سربیره یې نوره مرسته هم کړې ده چې د جرګې په نورو ضروري چارو کې به ستاسو په خوښه ولګیږي او د جرګې ټول ګډونوال مننه ترې کوي.

پتیل شوې وه چې د دې مقصد لپاره به لومړۍ یوه لویه غونډه جوړیږي او د هیواد د ټولو ټولنو غړي او یو زیات شمیر میلمانه به ګډون پکې کوي او بیا به د جرګې لپاره پر ضروري موادو باندې کار کیږي خو د دې لپاره چې په یوه لویه غونډه کې په مشخصو مسایلو کار کول څه آسانه خبره نه ده او بل دا چې د غونډې خبرو څه مثبته پایله درلودلې وي او ستړې کوونکې نه وي نو لازمه و ګڼل شوه چې د دې مقصد لپاره خپله لومړۍ غونډه محدوده کړو او یوازې د تدارک د کمیټې د غړو او ولایتي استازو لپاره یې ځانګړې کړو او بله لویه غونډه به په نږدې راتلونکي کې هرو مرو رابلل کیږي چې په هغه کې د هیواد له ګوټ ګوټ او مرکز څخه په زیات شمیر ګډونوال ګډون پکې کوي او څوک به بهر نه ترې پاتې کیږي.

زموږ د ټولنې د هلو ځلو لړۍ په اروپا کې هم د موجودو افغان فرهنګي ټولنو تر منځ دوام لري چې مخکې له مخکې رامنځته شوې وه، په دې لړ کې د هغوی لارښوونې او همکارۍ هم راسره مل دي او د تیلفون له لارې به همدا نن له موږ سره خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغامونه تبادله کړي. موږ خپلې اړیکې ورسره تنظیم کړې او هغوی به هم همدا نن غونډه کوي او له افغان کلتوري ټولنو سره به خپله همغږي اعلانوي.
د دې خبرې یادونه هم ضروري ګڼم چې زموږ سره د دې غونډې په جوړولو او تنظیم کې زیاتو ورونو په داوه طلبانه شکل برخه اخیستې او مرسته یې راسره کړې ده چې له ټولو څخه زیاته مننه کوم خو په دې لړ کې د هیواد مشهور کمپیوټر پوه او با احساسه ځوان ښاغلي اسرار کریمزي د تخنیکي هڅو، مننو او ترړو په ځانګړې ډول یادونه وکړم چې له موږ سره یې زیاته همکاري کړې ده، زیات مسوولیت یې پر غاړه درلودلی او په دې لاره کې یې ډیرې او هراړخیزه هلې ځلې کړې دي.

دغونډې په دې برخه کې د یوه خبرتیا خپره شوه چې متن یې په دې ډول وو:
د مطبوعاتو له راغلیو استازو او د رسنیو له چلوونکو څخه په ډیر درنښت هیله کیږي چې د دې غونډې راپور په خبري رسنیو کې خپور نه کړي.

په اروپا کې د مېشتو افغان کلتوري ټولنو

د استازو ټېلفوني پیغامونه

ښاغلی زرین انځور/ جرمني

د لوی خدای په نامه. تر ټولو د مخه د افغان کلتوري ټولنو د جرګې ټولو ګډونوالوته سلامونه او درناوی وړاندې کوم او په ګران کابل کې د فرهنګیانو او استازو د راټولیدلو په مناسبت تاسو ټولو ته د زړه له کومي مبارکي وایم او نیکې هیلې درته وړاندې کوم.
افغانستان په اوسنیو تاریخي شیبو کې کلتوري بیا آبادۍ ته سخته اړتیا لري، دا دوخت اړتیا ده، د هیواد د ټولنې اړتیا، د هیوادوالو د هیلو، آرمانونو، ارزښتونو او روانو ستونزو ته د مشترک ځواب موندلو اړتیا ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ په دې باور يو چې په دې لړ کې د تيت پرک فعاليتونو پر ځای يووالی، پيوند او همغږي ښه ده. په کابل کې دغه نننۍ راټوليدنه د داسې يوه ستر آرمان ننښه ده او د يوه ستر ملي آرمان په حيث ارزښت لري.

په اروپا کې زياتره ميشت فرهنګپال افغانان او د هغوی کلتوري يون ستاسو د پيوستون او را ټوليدلو ملاتړ کوي، موږ په بلجيم، جرمني، هالند، ډنمارک، سويډن، انګلستان او داسې نورو هيوادونو کې د افغان کلتوري ټولنو د يو ځای کيدو هلې ځلې کړې دي. زموږ تجربه دا ده چې د تفاهم، ګډ کار او پيوستون له لارې مهم کارونه تر سره کيدای شي او دغه ګام مو د همدې موخې د سر ته رسيدو لپاره پورته کړی دی چې همدې ته ورته مهم کارونه تر سره شي. د پيوستون جرګه، د کلتوري ټولنو جرګه او يا هم د تفاهم او ګډ کار کولو لپاره د ملي دريځ د پيدا کولو په موخه دغه راز جرګې اغيزمن کار سر ته رسولی شي. موږ په اروپا کې ميشت کلتوري يون ستاسو د نننې ګام ځخه کلک ملاتړ څرګندوو او د افغان ټولنو د ګډې جرګې د جوړيدو په مناسبت ټولو غړو ټولنو او د هغوی چارواکو ته مبارکي وايو. ښاغلی ډاکتر صاحب طارق رشاد به له هالند څخه او افضل ټکور به له انګلستان څخه هم له تاسو سره د زړه خواله وکړي او له تاسو سره به د خپل پيوستون غږ اوچت کړي ستاسو د بري په هيله متحد او سرلوړي اوسی.

ډاکتر طارق رشاد/ هالند

ښاغلي ډاکتر رشاد له هالند څخه خپل تيلفوني پيغام په دې ډول د افغان کلتوري ټولنو جرګې ګډونوالو ته وړاندې کړ:

لومړی مو سلامونه او نيکې هيلې ومنی

لا به ډير ګلونه واه شي په دې بڼ کې   د بهار د غوړيدلو يې آغاز دی

ډير خوښ يم او په زړه کې مې زياتې خوښۍ را په ټوکيدو دي چې د يوه ګډ ريښتيني افغان کلتور د غوړيدو لپاره را غونډ شوي يو. په هيواد کې تيرو ناخوالو زموږ افغاني کلتور ته ډير زيات زيان اړولی، موزيمونه، کتابتونونه، او وياړونه مو لوټل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي دي. ځینې تش په نامه سیاستوال په خپلو پخوانیو شیطاني هیلو کې بند او غواړي چې زموږ کلتور ته زیان ورسوي.

دا ډول جرګه د علمي ګټو لپاره ډیره مفیده او زموږ د ګډ افغان کور د یووالي لپاره اړینه ده. نن زموږ یو شمیر ملي ارزښتونه، تاریخي ویاړونه، شملې او قلموال را غونډ شوي څو دې خواته خپله پاملرنه واړوي او د خپلو ملي ویاړونو په وده، ساتنه او پالنه کې ونډه واخلي.

همدارنګه نور نو چا ته اجازه ور نه کړل شي چې زموږ ملي ارزښتونو ته تاوان ورسوي او په اروپا کې میشت افغانان او د هغوی کلتوري ټولنې ستاسو سره همغږې او ستاسو ملاتړې دي.

چې غوټې پسې وهې په لاس به درشي
چا ویل چې په دریاب کې ګوهر نشته

زما په نظر د لاندې ګامونو په پورته کولو سره موږ خپل یون ته ښکلا او دوام بخښلی شو:

- د بیلابیلو ټولنو تر منځ اړیکو ته وده ورکول
- په هیواد کې کلتوري هڅو ته په پراخه پیمانه پراختیا ورکول
- ګډ کار او د خپلو شته امکاناتو شریکول
- د دې لپاره چې ژبه او تاریخ یوازې په یوه سیمه کې حصار پاتې کیدی نه شي نو د کوزې پښتونخوا د لیکوالانو سره هم اړیکې درلودل، د پښتو مرکه را منځته کول او په نړیواله کچه د پښتنو د یووالي لپاره د هڅو پراختیا.

یا به یو کیږو یا به ورکیږو
بریالي او سرلوړي اوسی.

افضل ټکور/ انګلستان

ښاغلي افضل ټکور له انګلستان څخه خپل تیلفوني پیغام په دې ډول د غونډې ګډونوالو ته واوراوه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامونه او نیکې هیلې د غونډې ټولو ګډونوالو ته وړاندې کوم او دغه جرګه د پښتني کلتور د غوړیدو په لاره کې د یوه نوي باب په توګه ګڼم.
موږ هم د افغان ټولنو د ګډې جرګې د جوړولو په موخه همدا اوس په کار پیل کړی دی زموږ ټولنې به په اروپا کې تر خپل ممکن وس پورې له تاسو څخه خپلې هراړخیزې مرستې و نه سپموي او ځان د دغه ټولنې یوه برخه ګڼي.
کامیاب او سرلوړي اوسیږي.

د ولایتي استازو ګزارشونه

د غونډې په دې برخه کې د ولایتي استازو د ګزارش وخت رارسیږي چې د ولایتونو استازي د الفبا د حروفو سره سم د خپل ګزارش د وړاندې کولو لپاره په دې ترتیب سره بغلان، بلخ، پکتیا، پیښور، تخار، خوست، زابل، غزني، کابل، کنړ، کندز، کندهار، لغمان، لوګر، ننګرهار، وردګ، هرات او هلمند را وغوښتل شول او خپل ګزارشونه یې وړاندې کړل.

د بغلان ولایت/ عبدالغفور بسیم

د مرکز څخه چې کله د جرګې استازي راغلل نو موږ ورته ډیر ګیلې وکړې او د ګیلو سره سره موږ ته دا هیله را پیدا شوه چې موږ یوازې نه یو.زه غواړم چې د خپل ګزارش په لومړي سر کې د شمالي ولایتونو د پښتنو یو وړوکی تصویر درته وړاندې کړم په هغه ولایتونو کې حالت داسې وو چې موږ یو وخت په خپله پښتو خبرې نه شوې کولای او دا یو لوی جرم وو څوک به چې په پښتو غږیدل، د افغانستان د یووالي غلیمانو به بد بد ورته کتل او د دوی په کتلو کې یوه نړۍ مفهوم پروت وو چې تاسو ښه پرې پوهیږی زه حیران یم چې د دې هیواد د یووالي د غلیمانو په زړونو کې څومره کینه او څومره زاړه او کرکجن افکار د دوی په مغزونو حاکم وو او دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د دې جرګې په جوړېدو او د دې غونډې په رابللو ډېر خوښ یم او د ټول شمال فرهنګیان هم پرې خوښ دي او زه فکر کوم چې د شمال د لیکوالو د خوښۍ اندازه به له نورو څخه زیاته وي. په شمالي ولایتونو کې یو وخت په پښتنو داسې حالت راغی چې د خپل پت او عزت د ساتلو په موخه مو زیاتې خورلنې د خپلو کوچنیو ماشومانو سره یو ځای سیند ته ځانونه غوزار کړل او د دې ډول صحنو مستند دلایل شته دي که چیرې یې تاسو غواړۍ نو زه یې ښودلی شم.

د ښوونځیو لوحې، د حکومتي دفترونو لوحې ټولې په قصدي توګه پاړسۍ او نورو نومونو ته واړول شوې. د حسین خیلو د لیسې لوحه یوه ظالم کوماندان را ښکته کړه او یوازې له پښتو او پښتنو سره د تعصب په بنا یې د حضرت ابوبکر صدیق (رض) نوم په دري لیکلی وو او هغه یې پرې نصبه کړه. د سیمې پښتنو مشرانو ورته وویل چې تا ولې دا کار وکړ حسین خیل زموږ قوم او زموږ د هویت ویندویې کوي په داسې حال کې چې موږ د اسلام د ستر خلیفه حضرت ابوبکر صدیق (رض) له نوم سره هیڅ راز مخالفت او حساسیت نه لرو خو دلته یې اړتیا څه ده ولې د هغه نومونه نه بدلیږي چې پاړسي دي نو دا کار له پښتو سره د تعصب او مخالفت پرته بل څه مانا لري. خو کوماندان له کوم معقول ځواب پرته وویل چې زه دا حق لرم چې څه مې زړه وغواړي په سیمه کې یې وکړم. د بغلان د ولایت نوم هغه مهال پښتو وو چې کله هلته جمعه خان همدرد والي وو خو له بغلان څخه د نوموړي تر تبدیلۍ وروسته یې سمدلاسه د ولایت مخې ته کرینګ راووست د خدای لپاره دومره تعصب وو چې د یوې پښتو لوحې د بدلولو لپاره یې ورته کرین راووست پښتو لوحه یې را ټیټه او پر ځای پاړسي لوحه نصبه کړه. هلته په بغلان او شمال کې هندي ژبه خوښوي، انګریزي ژبه خوښوي او په ډیرو ځایونو د پاړسي تر څنګ په انګریزي ژبه لوحې شته او د هندي فلمي نجونو عکسونه یې پرې نصب کړي وي خو پښتو نشي زغملی و لوکه پر یوه وړوکې لوحه باندې هم وي.

یوه ورځ زه د هغه ځای د ژورنالیستانو او لیکوالانو یوې غونډې ته ورغلم چې د میرهزار د نیولو له کبله یې راغوښتې وه ما ورته وویل چې رښتیا هم دا خو ښه کار نه دی خو هلته د آصف ننګ په نوم یو بل لیکوال هم نیول شوی دی د هغه نوم هم په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پریکړه لیک کې شامل کړی چې زما له ډېر ټینګار وروسته یې دا کار وکړ او د ښاغلي آصف ننګ نوم یې هم په پریکړه لیک کې شامل کړ.
په داسې یوه ماحول کې بیا هم پښتانه لیکوالان کار کوي او د ۱۳۸۵ کال د دلوې د میاشتې په ۲۶ نیټه یې د بغلان ادبي بهیر او چونغر ادبي بهیر په نومونو د خپل موجودیت اعلان کړی او د شاعرانو په راټولولو کې یې خپل مثبت کردار ادا او د پسرلي په نوم مجله یې چلولې ده. په سیمه کې زموږ فزیکي موجودیت ډېر برجسته دی او ویاړو چې په دې جرګه کې برخه اخلو او تمه ده چې له دې جرګې وروسته به بیا هم هلته چارې په ګرندۍ توګه رواني وي.

د بلخ د ولایت استازی/ فاروق خپلواک

زه یو انجنیر او د بلخ پوهنتون د انجنیرۍ په پوهنځۍ کې استاد یم خو په ځان فرض ګڼم چې د خپل وس مطابق پښتو ژبې ته خدمت وکړم.
د هیواد د شمالي ولایتونو په هکله چې کومې ستونزې ښاغلي بسیم صاحب بیان کړې د هغه ټولو تایید کوم او هلته د پښتنو لپاره حالت په همدې ډول بلکي کله کله له دې هم بدتر دی چې تاسو واوریدل.
موږ وایو تر څو چې له خپلو غاړو څخه د ډار تاویزونه لرې نه کړو نو د هراړخیزې کامیابۍ راتلل به یو خوب او خیال وي او هیڅکله به خپلو موخو ته و نه شو رسیدلای بلکي تر ممکن حد پورې هڅه او تلاش په کار دی. موږ په دې لړ کې هم له حکومت او هم د هیواد د هغو سیمو له فرهنګیانو څخه ګیله من یو چې سیمې یې آرامې او په ډاډه زړه خپلو کلتوري هڅو ته دوام ورکوي ځکه چې له هندوکش څخه اخوا د شمالي ولایتونو میشت پښتانه یې هیر کړي دي.
زه د اساسي قانون لویې جرګې ته د بلخ د خلکو په استازیتوب راغلی وم، د یوې جرګه ګۍ د منشي توب لپاره ټولټاکنې تر سره کیدې چې زه هم ورته کاندید وم او له ماسره د پکتیا ځینې ورونه هم په دې جرګه کۍ کې وو سره له دې چې زه یې پیژندلم چې پښتون یم خو دا چې زه د بلخ له ولایت څخه وم نو ماته یوه هم رایه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه کړه دا کيسه مې د دې لپاره وکړه چې له هندوکش اخوا پښتانه هير شوي او ګوښه کړای شوي او ټولې پښتني ټولنې د نړۍ نه په بيلې کړې دي.

ښوک يې په حساب کې هم نه راولي نه پښتانه او نه هم حکومت.

منلی صاحب موجود دی هلته دوه تلويزني شبکې د ملي تلويزيون او آرزو په نومونو په سيمه کې خپرونې کوي بايد مکلف وګڼل شي چې ۵۰٪ پښتو او ۵۰٪ په نورو ژبو خپرونې وکړي بايد مراقبت يې وشي او اوس مهال د دې تلويزيوني ټولې خپرونې په نورو ژبو دي پداسې حال کې چې د سيمې نيمايي هستوګن وګړي پښتانه دي دا ولې؟

داسې يو حالت حاکم دی چې په معارف کې د پښتو مضمون ښوونکې په پښتو نه پوهيږي زما يوې لور ته يې د يوه پښتو متن په ترخ کې (تنده) چې په دري کې تشنګي ورته وايي په پيشاني ترجمه کړی وو.

موږ په دې و توانيدو چې په لومړي ځل د افغانستان په شمالي سيمو کې د پرخې په نوم مجله را وباسو او له خپلو جيبونو او معاشونو څخه هغه ته مالي پانګه تهيه کړو احساس صاحب او لحاظ صاحب موجود دي چې دوی ډيرې هلې ځلې په دې لاره کې کړې دي او د پسرلي مجله هم د پرخې په دفتر کې چاپيږي.

وړانديزونه:

- د ادب او فرهنګ استادان دې له موږ سره همکاري وکړي او بل دا چې هلته مسلکي کدر نشته
- د بلخ په پوهنتون کې د پښتو د ديپارتمنت د استادانو په هکله جدي غور وشي او که ممکنه وي نو لايق او په نوې ادبي نظريه سمبال استادان دې ورته په ګوته شي ځکه هلته اوس هم چې ځينې استادان شته نو هماغه زاړه متنونه د پخواني نصاب په اساس تدريس کوي او د نور اضافي معلومات درک نشته.
- د شمال د پنځو ولايتونو لپاره د ادبي استازو ګمارل په کار دي، وظيفه دې ورکړل شي، د کابل اوسيدونکي ليکوالان دې له موږ سره منظمې اړيکې ولري او د شمالي ولايتونو له ادبي بهير سره دې بشپړه همغږي رامنځته کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- داسې يوه کړنلاره دې و ټاکل شي چې د زون په سطح کار وکړي په دې لړ کې يو رييس او يو منشي دومره ګټور نه تماميږي بايد چې اجراييه کميټه د زون په سطح انتخاب او په کار پيل وکړي.
- د ښوونې او روزنې بهير هلته داسې دی چې کاملا ټول شی په پاړسي دي او د پښتنو د بچيانو لپاره په سيمه کې په خپله ژبه د تعليم سهولت نشته بايد چې په دې اړه هڅې وشي، تماسونه و نيول شي او زموږ ستونزې راکمې کړل شي.
- داسې کسان دې د پښتو ژبې د تدريس لپاره نه ګمارل کيږي چې په پښتو ژبه نه پوهيږي بلکی په دې هکله که ممکنه وي نو سمينارونه دې جوړ شي او معقول خلك دې د همدې موخې لپاره په کار و ګمارل شي.

د پکتيا د ولايت استازی/ ډاکتر محمد هاشم مصور

د افغان ادبي ټولنو جرګه يو داسې نوښت دی چې نوم به يې د هيواد په تاريخ کې په زرينو کرښو ليکل کيږي.

د پکتيا په اړه بايد ووايم چې دغه ولايت د علم يو داسې ټاټوبی دی چې ۵۰ کاله وړاندې هلته د وړانګې په نوم يوه جريده خپريده او د صديق روهي، سليمان لايق او مولوي نصرالله منصور په څير ادبي څيرې لري چې پښتو ادب ته يې درانه خدمتونه سر ته رسولي دي.

پکتيا ولايت ۹ کلتوري ټولنې لري او ۱۱ خپرونې چې د نښتر، غوړګه، سليمان غر، واوره، زرکه او داسې نورې د يادولو وړ دي

د دې ولايت کلتوری يون په دې توانيدلی چې د په دې څو وروستيو کلونو کې تر ۳۰ عنوانه زيات مختلف کتابونه چاپ او نشر کړي د سپينې شګې او سپين غر په ټولنو کې نه يوازې د دې ولايت ادبي کړۍ برخه لري بلکې له سرحده اخوا پښتانه هم ورته راځي او عړيتوب پکې لري.

په دې ولايت کې د انځيرو کلتوري ټولنه په خپله خبرونه را وباسي او نورو رسنيو ته يې تهيه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پکتیا د ولایت کلتوري یون توانیدلی دی چې د دې ولایت په مرکز ګردیز کې ټولې دولتي لوحې پښتو ته واړوي او د غیر متوازن فرهنګي پرمختګ څخه مخنیوی وکړي.
په خواشینۍ سره باید وویل شي چې د افغان کلتوري ټولنو د جرګې د کارډلې فعال غړی او د پکتیا د ولایت استازی ښاغلی ډاکتر محمد هاشم مصور د جرګې د بنسټ ایښودونکې غونډې څخه څه موده وروسته په سیمه کې د یوې ناوړه پیښې له امله د شهادت لوړ مقام ته ورسیده روح یې دې ښاد او یاد یې دې تل وي. د افغان کلتوري ټولنو جرګې د شهید مصور په نامه یو خپرنیز بنسټ رامنځته کړ چې د ماشوم ادب ته ځانګړی شوی دی او تر دې مهاله یې څو کتابونه چاپ کړي دي.

د پکتیکا د ولایت استازی/ محمد آصف ننګ

له حمد او ثنا وروسته نوموړي وویل:
زه به د حاجی مشال نیابت وکړم لازمه خو دا وه چې هغه راغلی وای او دلته یې تاسو ته د دې ولایت په هکله خپل راپور ویلی وای خو خیر دلته غربته کټوازۍ هم شته ده چې په ولسي جرګه کې د دې ولایت یوه تکړه وکیله ده، امین کټوازی هم حضور لري او علم ګل سحر هم موږ د خپل ولایت بولو.
پکتیکا د سره خط یو ولایت دی او اوس مهال باید وویل شي چې ۱۶ پښتون میشته ولایتونه د خطر د سره خط په لیکه کې ولاړ دي او ۱۲ بد ولایتونه دی چې اوس مهال د ملي جبهې د زیاتو ملاتړو ولایتونه ګڼلی شو.
توکل په خدای دا حقیقت به هم ووایم: د زندانونو وضع په دې ډول ده چې سیاسي بندیان یې ٪۹۵ په سلو کې پښتانه دي خو یوه عجیبه موازنه داسې برابره ده چې د افغانستان په اوسني دولت کې ٪۹۵ په سلو کې دولتي چارواکي او مامورین په تاجکو او غیر پښتنو پورې تړاو لري.
د پښتنو په هکله داسې تبلیغ کیږي چې پښتانه کله هندوستان ته ولاړل او هغه ځای یې فتح کړ نو سومنات یې ورته مات کړ او چې کله انګریزان هلته ولاړل نو سړکونه او د ریل ګاډي پټلۍ یې ورته جوړې کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پکتیکا خلك سره له دې چې وضع هلته دومره ښه نه بریښي خو هیله من دي او دغه هیله یې په ټنډه کې وجود لري چې کله خو به د پرمختګ لړۍ هلته ور ورسیږي.

غاټول کلتوري ټولنه، مشعل کلتوري ټولنه، پکتیکا غږ اونیزه، پکتیکا غږ رادیو او داسې نور د دې ولایت کلتوري فعالیتونه دي چې د پکتیکا غږ اونیزه محمد حلیم فدایي چلوله او اوس مهال خپرونې نه کوي او د پکتیکا غږ رادیو اړوند کارونه ظاهر کریم کتوازی پرمخ بیایي.

ستونزې ډیرې په ولسوالیانو کې دي چې د دې ستونزو د لرې کولو لپاره ډیر وخت ته اړتیا شته ده. بل دا چې پکتیکا د لویو ښارونو او مرکز څخه زیاته فاصله لري او مطبوعات ژر نه ورته رسیږي. همدارنګه په دې ولایت کې د چاپ مرکزونه هم وجود نه لري. د دې سره سره سیاسي ستونزې هم په سیمه کې وجود لري.

یو وړاندیز کوم هغه دا چې زموږ په ولایت کې دې هم یوه داسې غښتلې غونډه لکه د منې ګل او نوور په څیر جوړه او د هیواد د نورو سیمو څخه دې هم لیکوالان ورته دعوت شي، ادبي بنډارې دې وکړي، ستونزې دې را وسپړي او د هغه لپاره دې حل لارې و لټول شي.

د پیښور استازی/ جلال امرخیل

کله چې په افغانستان کې د سولې نوی بهیر پیل شو نو په پیښور کې حالات داسې شول چې د شاعرانو او لیکوالانو زیاتره برخه کابل ته راغلل او هغه ادبي غونډې چې هلته به کیدلې په ټپه و دریدې. باید وویل شي چې په هیواد کې د سولې د بهیر له راتللو څخه د مخه افغان ادبي بهیر، افغان فرهنګي ټولنې، افغان ادبي انجمن او یو شمیر نورو کلتوري ټولنو منظمې غونډې او پروګرامونه درلودل خو دغه بهیرونه هغه مهال د یوې مودې لپاره په ټپه و دریدل له نیکه مرغه ورته وواېو که څنګه چې د هیواد زیات شمیر شاعرانو، لیکوالانو او ادیبانو له پیښور څخه کابل ته خپلې کډې را بار کړې او خپل هیواد ته راستانه شول. خو په پیښور کې هستوګن افغان لیکوالو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ځای له لیکوالو سره یو ځای یو ځل بیا په پیښور کې د ادبي غونډو د جوړېدو اړتیا محسوس کړه او خپلې هلې ځلې پیل کړې او د خوشحال په عالي لیسه کې یې د شهزاده شیرین زوی، احمدشاه وردګ، نصرت الهام او داسې نورو لیکوالو په نوښت غونډې پیل کړې او څلور نوې ادبي ټولنې رامنځته شوې چې د سیدجمال الدین افغان، افغان فرهنګي ټولنه، اصلاحي ټولنه یې د یادولو وړ دي چې د پیښور په مختلفو ځایونو کې خپلو کلتوري فعالیتونو ته دوام ورکوي.

د تخار د ولایت استازی/ بادري صاحب

زه د تخار د اوسیدونکو پښتنو له ډلې څخه یم او زما مسلک ریاضي او فزیک دی خو له خپلې ژبې سره بې ساري مینې زه دې ډګر ته راوستلی یم چې له تاسو سره یو ځای د کلتوري هڅو په بهیر کې یو ځای برخه واخلم.
د شمالي ولایتونو او په هغه ځای کې د هستوګنو پښتنو په هکله د نورو له خوا د بې عدالتۍ په اړه زه له بغلان څخه د ښاغلي بسیم او له بلخ ولایت څخه د ښاغلي انجنیر صاحب فاروق خپلواک خبرې تاییدوم. زه باید ووایم چې د احساس او مینې په تکل سړی له نورو سره ځي او د ادب لاره تعقیبوي. زه یو ډاکتر ته ورغلم او راته ویې ویل چې دلته پښتانه شته دي؟ ما ورته وویل چې هو. نو هغه وویل چې دا څرنګه پښتانه دي چې په خپله مورنۍ ژبه نه پوهیږي او د چا چې خپله ژبه نه وي زده نو هغه هیڅ دي او زه به هیڅ مرسته ورسره و نه کړم.
د پښتو څخه لرې محیط په پښتنو باندې ژوره اغیزه عورزوي او هلته په تخار کې حالات داسې دي چې د پښتون احساس یوازې د سلام په ورکولو سره درک کولای شي. د دې ستونزې د حل لاره چې هلته دې پښتو وده وکړي دغه وروڼه دي چې امکانات لري دوی دې د هغو پښتنو لاسنیوی وکړي. هلته په تخار کې د پښتنو فیصدي ښه زیاته ده خو له بده مرغه چې ۹۸٪ پښتانه د بې سوادۍ په تورتم کې شيې ورځې تیروي او که لږ نیم او نیم ګور سواد څوک لري نو هغه بیا ټول په پاړسو دی چې له هره پلوه زموږ په پښتنو وروڼو اغیزې پرې باسې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ وکولای شول چې د لیکوالانو انجمن هلته رامنځته کړو چې درې کمیټې لري یوه یې د پښتو، بله یې د دري او بله یې د ازبکي ژبې د ودې لپاره کار کوي.
هلته داسې امکانات نشته لکه دا نور ولایتونه یې چې لري خو کوشش کوو چې د خپل وس مطابق یو څه وکړو.

د خوست د ولایت استازی/ نصیر احمد روښان

د خوست کلتوري وضع داسې ده چې په مرکز کې ستونزې نشته خو په ولسوالیو کې زموږ کلتوري بهیر له یو شمیر داسې ستونزو سره کله نا کله مخ کیږي چې یادونه یې نه کوم.
د تیرو پنځو کلونو په جریان کې د خوست په ولایت کې ۲۲ ټولنې رامنځته شوې چې په مرکز او ولسوالیو کې لسګونه جریدې او نورې رسنۍ را ویستلې او مشاعرې یې جوړې کړې دي د خوست د ځوان ادبي خوځښت په وسیله هره اونۍ هلته مشاعرې جوړیږي او د خوست د خپلواکې ټولنې په وسیله د علامه سیدجمال الدین افغان ۱۱۰ تلین په مناسبت علمي سیمنار جوړ شوی. دوه میاشتې وړاندې د صدیق روهي ۱۱ تلین په مناسبت علمي سیمنار جوړ شوی او د افغانانو د فرهنګ د پراختیا لپاره ګامونه ایښودل شوي دي.
د خوست د پوهنتون د ژورنالیزم پوهنځۍ هم د کلتوري چارو د غوړیدو او سمون په لاره کې فعال ګامونه اخلي او وخت پر وخت مشاعرې دایروي چې اوس مهال د دې پوهنتون نوم د شیخ زاهد په نوم نومول شوی دی.
په دې تیرو دریو کلونو کې خوست ادبي بهیر ۲۲ عنوانه کتابونه چاپ کړي ۲۰ ادبي غونډې یې جوړې کړې او د اونیزو خپرونو شمیر یې له ۱۵ اوړي.
د خوست په ولایت کې د دولتي رادیو تلویزیون تر څنګ درې نورې خپلواکې رادیویی خپرونې هم کار کوي او د نړیوالې میډیا ځینې مرکزونه هم په کار بوخت دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوست د ولایت په ولسوالیو کې زیاتره ادبي غونډې او مشاعرې د ښوونځیو په انګړونو کې جوړیږي خو د زموږ کلتوري بهیر د ولسوالیو په سطح د ځینو ستونزو سره مخ دی لکه د مناسب کتابتون نشتوالی، د امکاناتو محدودیت، د کلتوري چارو په سمون کې نمیګړتیاوې، تخنیکي ستونزې د دفتري تجهیزاتو او وسایلو نشتوالی یې عمده ستونزې ګڼل کیږي.

همدارنګه د چاپخونې د نشتوالي له کبله د خوست د ولایت مطبوعات یا خو کابل او یا هم پیښور ته د چاپ لپاره وړل کیږي چې هم زیات مالي لګښت پرې راځي، هم مو وخت مصرفوي، تکلیف غواړي او د لارو له تکلیف سره مخ وو.

په ۱۳۸۳ کال کې د دې ولایت ټولو کلتوري ټولنو د خوست د خپلواکې فرهنګي ټولنې تر نوم لاندې سره غونډې شوې او د دې ټولنې لارښودې شوری ته یې یو یو کس ور معرفي کړ خو له یو څه وخت وروسته موږ په دې و نه توانیدو چې خپل یووالی سره و ساتو نو بیرته هرې ټولنې خپل کار په جدا جدا توګه پیل کړ خو اوس مهال بیا ټاکنې تر سره شوې او د بشپړ یووالی لپاره کار روان دی.

له مرکز څخه چې کوم پلاوی راغلی وو د هغه په نوښت بیا د خوست ټولو فرهنګي ټولنو په ګډه استازی ورته معرفي او دوستانه اړیکې له سره جوړې شوې.

په خوست کې ۹۸٪ پښتانه او دوه سلنه نور وګړي ژوند کوي او موږ په مطبوعاتو کې له عدل څخه کار اخیستی او زموږ د خپرونو ۹۸٪ پښتو او دوه سلنه په دري خپرونې کوو چې د عدالت یو غوره مثال ګڼل کیږي او موږ په خوست کې هستوګن لږکی ته د دوی د نفوس په انډول خپل حق ورکړی دی.

بیا هم ستونزه په دولتي ادارو کې ده ځکه چې هلته د مکاتبې په لړ کې د پښتو لیکنو برخه کمزورې ده او موږ هلې ځلې کوو چې د هغه ځای د دفترونو ژبه سوچه پښتو شي.

د خوست د شیخ زاهد پوهنتون ۸ پوهنځیو زیات فارغین ورکړي چې په فرهنګی هڅو کې یې هم خپله پیاوړتیا څرګنده کړې ده، پنځه شوری ګانې لرو، سیاسي سازمانونه هم شته دي او د ادب سره د ټولو مینه د ستایلو وړ ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زابل د ولایت استازی/ حبیب ګل ستانیزی

په زابل کې هم د لوی خدای په فضل کلتوري هڅې ګړندۍ او د ښه والي په لوري روانې دي. موږ د شیخ متي او ترنک په نامه کلتوري ټولنې لرو چې لاسته راوړنې مو په لاندې ډول دي:

- د بادام ګل کلنۍ مشاعره چې سږ کال یې څلورمه غونډه دایره شوه
- د ترنک په نوم مهالنۍ خپرونې
- زابل محلي راډیو خپلې خپرونې په منظمه توګه کوي
- عبدالمنان هنر د سورساندې په نوم باندې د سیمې د شاعرانو او د خپرندیه شعرې ټولګې جوګه شو.
- سید زابلي شعري ټولګه چاپ شوه او د دې ویاړ لرو

وړاندیزونه:

- دولت دې د خپل کاري پلان له مخې دزابل په ولایت کې کلتوري هڅو ته پراختیا ورکړي.
- دولت دې د هر ولایت د ماستر پلان له مخې ښاروالۍ ته امر وکړي چې د کلتوري ټولنو لپاره ځمکه په پام کې و نیسي او د هغوی په اختیار کې یې دې ورکړي.
- شهید مړوند ټولګه چې د لالونو تر نامه لاندې یې د سیمې د شاعرانو ژوند لیک او شعرونه پکې را ټول کړي دي یو ښه ابتکار ګڼل کیږي او موږ یې له ابتکار څخه مننه کوو.

د زابل ولایت فرهنګي ټولنې

ګڼه	ټولنه	د ټولنې مشر	ګرځنده ټیلیفون
۱	ترنک ادبي ټولنه	فقیر الله درویش	
۲	شیخ متي ادبي ټولنه	حبیب ګل ستانیزی	

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غزني د ولایت استازی/ اسدالله جلالزی

د غزني په ولایت کې کلتوري چارې په لاندې ډول دي:

باید ووایم چې په دې ولایت کې د امنیتي ستونزو له کبله کلتوري هڅې هغه ډول نه دي چې باید وای او د پښتیا سره مخ دي خو بیا هم ځینې ټولنې شته دي چې استاد غلام جیلاني، پسرلي، انیس، قره باغ، شلګر، اجرستان او یو شمیر نورې ټولنې یې د یادولو وړ دي.

د خپرونو نومونه یې لونګ، زمزمه، مرسله، غزنوني او غزني اونیزه ګڼل کیږي.

په غزني کې پښتانه اکثریت دي او د فرهنګي ټولنو تر منځ یووالی موجود دی خو پاملرنه نه راته کیږي.

زموږ اساسي ستونزه د مسلکی کدرونو نشتوالی دی او باید ووایو چې په هغه غزني کې دغه نشتوالی محسوس کیږي چې یو وخت د هیواد پلازمینه، د شاهانو انګړ او د لرغوني تاریخ درولودونکی دی.

بل دا چې غزني ته پښتو کتابونه نه وړل کیږي او نه ورته رسیږي او موږ د یوه پښتو کتابتون د جوړیدلو سخته اړتیا محسوسوو. په دې لړ کې د امین کټوازي په مرسته د استاد پسرلي د څیړن غونډې په مناسبت ځینې کتابونه غزني ته راوړل شول حتی د هغه څیړنغونډې پر مهال په ټول غزني کې د هیواد د خوږ ژبي شاعر محمد صدیق پسرلي صاحب یو کتاب هم نه پیدا کیدو چې ښاغلي امین کټوازي له کابل څخه ورسره راوړو. موږ په دې لړ کې د پښتو کتابونو مرستې ته سخته اړتیا لرو.

یو خو پښتو چاپ شوي کتابونه غزني ته نه رارسیږي بل دا چې د دې ولایت د فرهنګیانو د را غونډیدو لپاره مناسب ځای نشته دی.

د غزني په ولسوالیو کې فرهنګي غونډې کیږي خو دا چې ولسوالی له یوې او بلې څخه ډیره فاصله لري نو یوه مناسبه همغږي په دې هکله وجود نه لري.

د ښاغلي امین کټوازي او علم ګل سحر په مرسته او هڅو د یوې هستې د بنسټ ډبره کیښودل شوه او د استاد پسرلي کتابتون یې غزني ته را انتقال کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوچیانو د لیلیې لپاره هم ښاغلي امین کټوازي صاحب د څو پایې کمپیوټرونو مرسته وکړه.
په غزني کې د میوند په نامه د فرهنګیانو اتحادیه جوړه شوه خو په شریکه توګه کار نه دی شوی، علت یې دا دی چې دې اتحادیې پښتنو لیکوالو ته پاملرنه و نه کړه او هغه یې سره یوې خوا ته کړل او د اتحادیې نوم یې هم له میوند څخه د (ملت واحد) نوم ته واړاوه.

د کابل د ولایت استازی/ نذیر احمد نذیر

ښاغلي نذیر احمد نذیر د کابل د ولایت ګزارش په دې ډول وړاندې کړ:
په کابل کې څه نا څه ۱۵ پښتو ادبي ټولنې موجودې او په کار بوختې دي، فرهنګي چارې سر ته رسوي او غونډې را بولې چې د افغان ادبي بهیر اونیزه غونډه د دې هڅو په لړ کې تر ټولو مهمه ګڼل کیږي چې په منظم ډول غونډې کوي چې د ګډونوالو شمیر یې تر ۱۵۰ پورې رسیږي.
په کابل کې یو شمیر مجلې خپریږي چې مهمې یې ګوربت، ځولۍ، لپه او داسې نورې ګڼلی شو.
په کابل کې ۱۴ بیلابیل عنوانونه کتابونه چاپ او خپاره شوي دي او په پلازمینه کابل کې ۲۵۰ افغان لیکوال ژوند کوي.

ستونزې او ګواښونه:

- د ادبي غونډو او سیمنارونو لپاره د ځای نشتوالی
- د ښځو لپاره د ځانګړې کلتوري ټولنې نشتوالی
- د پښتو کتابونو د عامه کتابتون نشتوالی

حل لارې او وړاندیزونه:

- په کابل کې د ښځو د کلتوري ټولنې لپاره همدا نن د بنسټ ډبره کیښودل شي او یوه ټولنه دې ورته تاسیس شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د مالي سرچینو د تامین لپاره دې له حکومتي چارواکو او ملي سوداګرو سره منظم تماسونه ټینګ او په دې هکله دې د همغږۍ یو تړاو رامنځته شي.

د کنړ د ولایت استازی/ قادرشاه قادر

د پښتو ژبې د کلتورې ودې په لاره کې موږ نه یوازې د دې هیواد د هغو غلیمانو څخه ګیله لرو چې موږ ته یې مخامخ او زموږ په شا کې سنګرونه نیولي او په کمین کې راته ناست دي بلکي پښتو ژبه له پښتنو څخه هم سر ټکوي چې په خپله د خپلې ژبې ضد او د دې ژبې د پرمختیا لاره یې خنډ کړې ده. که څوک د خپل کلتور د ودې لپاره کار کوي نو متهم کیږي. زه وړاندیز کوم چې دغه وروڼه دې له حکومتي چارواکو سره رابطه ټینګه کړي او هغه څوک دې د حاکمانو په حیث ولایتونو ته نه استوي چې د سیمې له ژبې، کلتور، دودونو او رواجونو څخه ناخبره وي.

د کنړ ولایت د سیدجمال الدین، ډاکتر کبیر ستوری، بهاوالدین مجروح، مستوره شال، هاشم زماني او یو شمیر نورو نومتو ادبي او علمی شخصیتونو ټاټوبی دی.

په کنړ کې ادبي بهیر او لاسته راوړنې په دې ډول دی چې یو شمیر فرهنګي ټولنې لري چې نومونه یې دا دي:

- سید جمال الدین افغان فرهنګي ټولنه
- د ځوانانو اسلامي ټولنه
- شیګل
- اسمار
- فرهاد
- شپول
- د ځوانانو خپلواکه ټولنه
- ځوان ادبي بهیر
- عبدالخالق اخلاص ټولنه
- څوکی

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ملي ارمانونه
- د درمنو ژورنالیستانو افغاني ټولنه

رسنۍ او خپرونې:

- کنړ غږ
- خوځښت
- غنچه
- ستوری
- کنړ اونیزه
- کنړ مجله
- آفاق
- سپرغۍ

ښاغلي قادرشاه قادر زیاته کړه چې ما د کنړ په یوه مهمه اداره کې درې کاله یوازې د دې مقصد لپاره سکرتریت وکړ چې دولتي مکاتبه په پښتو وکړم او په دې ولایت کې اوس مهال زیات دولتی مکتوبونه په پښتو لیکل کیږي.

د کندز د ولایت استازی/ غلام حیدر حیدر

موږ په داسې یوه حالت کې قرار لرو چې ستونزې مو څوک نه اوري خو له ستونزو سره مقابله په کار ده. د کندز د ادبي او کلتوري ټولنې بنسټ په ۱۳۸۴ کال کې کیښودل شو او په دوو لویو ولسوالیو کې چې د دشت ارچي او چاردرې په نومونو یادیږي زموږ فعالیتونه په ښه توګه دوام لري.
د ځانګې ادبي کلتوري ټولنه چې د وزیرمحمد ګل خان مومند په نامه یې همدا نن لویه مشاعره دوام لري او د تیلفون د لارې یې ماته د مشاعرې د بهیر یوه برخه را واورله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل دا چې پسرلی ادبي ټولنه هلته هره اونۍ مشاعره کوي او د ریدي ګل لویه کلنۍ مشاعره په کندز کې جوړیږي چې د مڼې ګل، نارنج ګل او باداګل له مشاعرو سره یې خپله همغږي ښودلې ده او هر کال د کندز په ولایت کې جوړیږي.
د کندز ولایت د پسرلي صاحب، اکبر اکبر، ننګ یوسفزي، منهاج الدین ګهیځ، عسکر، عبدالقیوم، سعدالدین شپون او داسې نورو ادبي ستو ټاټوبی ګڼل کیږي.
د کندز ولایت یو شمیر خپرونې لري چې نومونه یې په دې ډول دي: سوغات، سنځله، افغانستان امروز، میدیوتیک خپرونه چې ټکی پښتو نشته پکې، بوستان، وطن غږ، هندوکش، کندز، نګین او بصیرت.
په کندز کې دوې رادیوګانې فعالې دي او خپلې خپرونې کوي چې زهره او جیحون په نومونو یادیږي او عبدالشکور دوست یې چلوي.
ملي رادیو تلویزیون هم هلته خپرونې کوي خو پښتو خپرونې نه خپروي.
په کندز کې عامه کتابتون وجود نه لري د فرهاد دریا ورور میرویس ناشر وغوښتل چې یو کتابتون جوړ کړي خو هغوی وویل چې تاسو لومړی کتابونه پیدا کړی نو بیا به موږ کتابتون درته جوړ کړو خو موږ وایو چې تاسو لومړی د کتابتون ودانۍ جوړه کړی نو بیا به موږ ورته کتابونه راوړو چې نوموړې موضوع په همدې ټکو کې تراوسه پاتې ده او کتابتون نه دی جوړ شوی.
موږ هیله لرو چې د کندز ولایت ته د لیکوالو او ژورنالیستانو علمي، سیاحتي او ادبي سفرونه وشي. په کندز کې د میدیوتیک دفتر د داسې سفرونو په لړ کې له نورو ولایتونو څخه لیکوالان بیایی چې له خوست څخه یې یو کلتوري پلاوی بیولی وو خو هلته یوازې دري ژبي خلک ورښیي او هیڅ پښتون لیکوال یا ژورنالیست نه ورښیي بلکې د میدیوتیک دفتر او چارواکي له پښتو سره زیات تعصب لري. میدیوتیک له نوور ولایتونو څخه راغلیو پلاوو ته داسې انځوروي چې دلته ګڼې یو پښتون هم نشته په داسې حال کې چې د کندز د اوسیدونکو ٪۶۵ اوسیدونکي ټول پښتانه دي.
باید وویل شي چې د کندز په مرکز کې ٪۶۵ او په ولسوالیو کې ٪۵ پښتانه ژوند کوي خو په دې ولایت کې د ۲۵۰ لیسو او ښوونځیو څخه یوازې ۱۰ په پښتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تدریس کوي او د نورو ټولو تدریس په دري ژبه دی چې په ظلم او ناروا سره په پښتنو باندې تحمیل کیږي.
بل دا چې د دې ولایت دولتي لوحې ۱۰۰٪ پاړسي دي او پښتو لوحه به قطعا هلته و نه ګورې حتې د سپین زر تصدي یې هم پاړسي ته اړولې او لیکلي یې دي (تصدي سپین زر کندز) زه حیران یم چې دا سپین زر یې ولې په دې لوحه کې پرې ایښي دي د شیرخان لیسې لوحه یې په (لیسه شیرخان) باندې واړوله انګریزي په لوحه کې لیکي د هندي فلمونو د لوبغاړي شاروخان او هندي نجونو عکسونه په لوحو کې ټینګوي خو له پښتو ژبې سره یې بې پایانه تعصب را نښلولی دی.

د کندهار د ولایت استازی/ انجنیر شیرشاه رشاد

د کندهار د ولایت کلتوري ټولنو په استازیتوب تاسو ټولو ته سلامونه وړاندې کوم او دهغو کسانو لپاره د لوی خدای ج له دربار څخه اجر غواړم چې په دې لاره کې یې هلې ځلې کړې دي. په دې لړ کې د لویو ملي او کلتوري پریکړو کول د وخت اړتیا او یو مهم کار دی خو تر دې لا مهمه خبره دا ده چې موږ څومره کولی شو خپلې پریکړې عملي جامه ور و پوښو او هغو ته ژمن پاتې شو.
په کندهار کې ۸ کلتوري ټولنې وجود لري چې د بینوا، هیواد، میوند، ویښ ملګري، اراکوزیا، علامه رشاد او داسې نورو نومونو یادیږي.
په همدې ولایت کې درې هنري ټولنې شته دي چې کندهار، ننداره او عزیزي سینما په نومونو یادیږي البته د سینما څخه مطلب یوازې هغه سینما نه ده چې صحنې ښکاره کوي بلکې دلته خبره د هنري کړنو ده.
په کندهار کې ۱۲ خپرندویه ټولنې شته دي او په دې څو کلونو کې یې ۹۸ مختلف عنوانونه پښتو کتابونه چاپ کړي دي چې ۳۱ ټوکه کتابونه بینوا، ۲۲ ټوکه نارنج، ۱۱ ټوکه هیواد، ۹ ټوکه علامه رشاد، ۱۱ ټوکه AF او یو ټوک سورغر خپرندویه ټولنې چاپ کړي دي. همدارنګه د اطلاعاتو او کلتور ریاست ۱۳ اثره او د پوهنې ریاست ۱۰ اثر کتابونه په چاپ رسولي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کندهار پنځه مجلې لري چې په خپل وخت خپریږي او نومونه یې ښکلا، رڼا او نور دي او د اونیزو نومونه یې سورغر، هڅه، خوځښت او طلوع افغان دي.
په تیرو څو کلونو کې په کندهار کې ۱۲ علمي سمیناورنه جوړ شوي او څو دولتي راډیوګانې او تلویزیون کار کوي چې نومونه یې هیواد، ملي، افغان آزاده راډیو او داسې نور دي.
په کندهار کې د ځوانانو د روزنې لپاره ۱۴ شخصي مرکزونه په کار بوخت دي او په مختلفو ساحو کې ځونان روزي. همدارنګه د دې ولایت په سطح ۷ بریښنا پاڼې او ویبلاګونه هم د پښتو ژبې د چوپړ لپاره د انټرنیټ په نړۍ کې په کار بوختې دي.
یوه ستونزه هلته دا ده چې اکثره فرهنګیان خپلو پریکړو ته ژمن نه دي که دغسې یو امکان جوړ شي نو د راتلونکو پرمختګونو لپاره به ډیر ښه وي.
په آخر کې یوه لنډه یادونه کوم هغه دا چې هغه حرکتونه، کلتوري هڅې او سیاسي خوځښتونه چې دلته په پلازمینه کې را منځته کیږي داسې دې نه کوي چې بیرته د دې ښار په کوڅو کې له منځه ولاړې شي او کارونه یې یوازې په دې ښار پورې محدود وي بلکي خپلې هڅې دې افغانستان شموله کړی نو بیا به یې اغیزې زیاتې وي.

د کندهار ولایت فرهنګي ټولنې

ګڼه	ټولنه	د ټولنې مشر	ګرځنده ټیلیفون
۱	بېنوا فرهنګي ټولنه	عبدالاحمد محمدیار	۰۷۰۰۳۱۱۲۷۹
۲	هېواد کلتوري ټولنه	واصل حسن یار	۰۷۰۰۳۰۶۰۸۵
۳	میوند کلتوري ټولنه	عبدالنافع همت	۰۷۰۸۱۹۸٤٥۱
٤	هینداره کلتوري بنسټ	غوث الدین فروتن	۰۷۰۳۰۳۰٥٤
٥	ویښ ملګري فرهنګي ټولنه	عبدالجبار ترنګ	۰۷۰۰۳۱۲۷٤٦
٦	علامه رشاد اکاډمي	انجنیر شېرشاه رشاد	۰۷۹۹۸٥۰۳۳٤
۷	احمد شاه بابا علمي او ادبي ټولنه	عبدالباقي پوپل	۰۷۰۰۳۰٤٦۰۱
۸	پنجوایي ادبي ټولنه	خلیل احمد ځارن	۰۷۰۰۹٦۰۰٥۰
۹	اراکوزیا افغان کلتوري او فرهنګي ټولنه	محمد نسیم	۰۷۰۰۳۰۰۱٦۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰	کندهار نندراه او فلم مرکز	فضل احمد انیس	۰۷۰۰۲۱۶۲۱۹
۱۱	د لوی کندهار د زده کوونکو ټولنه	عبیدالله تسل	۰۷۰۰۳۰٤۱۱۱
۱۲	شمله فرهنګي ټولنه	جان محمد صالح	۰۷۰۰۳۲۹۱۲۰

د هلمند ولایت فرهنګي ټولنې

ګڼه	ټولنه	د ټولنې مشر	ګرځنده ټیلیفون
۱	بست فرهنګي ټولنه	بریالی هلمند	۰۷۹۹۰۶۱۳۲۵
۲	هلمند کلتوري ټولنه	شاه محمد درویش	
۳	د ښوځوانانو علمي او کلتوري ټولنه	ډاکټر اشرف	
٤	دهلمنددمحصلینواوزده کوونکوعلمي اوکلتوري ټولنه	عبدالحکیم حکیمي	۰۷۰۸۲۲۹۰۶۹

د لغمان د ولایت استازی/ الله یار تلاش

زه باید ووایم چې د لغمان نوم په علمي لحاظ افغانستان شموله دی او زیات علمي خدمتونه یې سر ته رسولي دي.

د پښتو کلتور، هڅې، ادب او د هغه پراختیا د زیات اهمیت وړ ده او په دې لاره کې د هراړخیزو هڅو پیل کول اړین ګڼم.

موږ د لغمان د ولایت کلتوري ټولنې له دې جرګې څخه خپل هراړخیز ملاتړ څرګندوو او د پښتو ادبي بڼ د غوړیدو په لاره کې یې ډیره ګټوره بولو.

ژبه او ادب په ټولنه کې داسې اهمیت لري لکه په بدن کې د روح او ساه اهمیت دی نو له همدې کبله ډیره پاملرنه ورته په کار ده.

د لغمان په ولایت کې اوس مهال ۱۰ مجلې، جریدې او مهالنۍ خپریږي له بلې خوا ملي رادیو تلویزیون هلته فعال دی او یوه خپلواکه رادیو هم خپرونې کوي.

موږ وایو چې زموږ کلتوري یون دې له تعرض څخه محفوظ وي او په دې لاره کې باید هلې ځلې وکړو او موږ ته هم نه ښایي چې د بل چا په کلتور باندې تعرض وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوګر د ولايت استازی/ سيداحمد حرپيال

د لوګر ولايت درې فرهنګي ټولنې لري او هره اونۍ مشاعره کوي چې د دې ولايت په لسګونو شاعران او ليکوالان ورته راځي او ګډون پکې کوي

په لوګر کې د سنځل ګل په نامه باندې کلنۍ مشاعره جوړيږي چې سږ کال يې دريم کال وو او دغه کلنۍ مشاعره جوړه شوه.

لوګر دوي لويې دوديزې مشاعرې او خپرونې لري مشاعره د سيمې له راديو څخه هم خپريږي. د لوګر ولايت يوه اونيزه جريده لري چې بده مرغه يوازې ۱۰٪ پښتو وي.

په لوګر کې د اطلاعاتو او کلتور رياست يوازې تش په نوم باندې دی او نور هيڅ ډول ګټور پروګرامونه نه لري. بل دا چې له پښتو ژبې سره سخت تعصب ښکاره کوي.

د لوګر فرهنګي بهير د اقتصادي ستونزو سره مخ دی چې دا ستونزه تقريبا د ټول هيواد په سطح عموميت لري.

موږ وړانديز کوو چې له موږ سره د اطلاعاتو او کلتور د رياست په سم جوړولو کې همکاري وشي، زموږ ليکوالان و هڅول شي چې د پښتو د ژبې په خپراوي کې خپله ملي دنده تر سره او زموږ له ښوونځيو سره د پښتو ژبې د کتابونو په تهيه کولو کې مرسته وشي.

د جمعې د لمانځه د ادا کولو او د غرمې د ډوډۍ د صرف کولو لپاره د وقفې اعلان

د ننګرهار د ولايت استازی/ محمد آصف شينواری

د ننګرهار د ولايت استازي ښاغلي محمد آصف شينواري د خپلو خبرو په لړ کې وويل چې د هيواد په سطح د پښتو د کلتور او ادب د خپراوي په لاره کې ډير حساب د ننګرهار په ولايت باندې کيږي رښتيا هم چې ننګرهار د علم او ادب زانګو ده او د دې ولايت کلتوري هڅې په لاندې ډول بيانوم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ننګرهار ولایت ۵۰ کلتوري ټولنې لري چې په ګڼ شمیر یې په اونۍ کې مشاعرې تر سره کوي او دغه ټولنې د دې ولایت په مرکز جلال آباد او د دې ولایت په مربوطو ولسوالیو کې په کلتوری هڅو بوختې دي.

په ننګرهار کې لومړي ځل لپاره د غزل شپه جوړه شوه چې د هیواد په کلتوري تاریخ کې یو نوی نوښت ګڼل کیږي.

په جرمنې کې د پښتنې ودې د کلتوري ټولنې سره په همکارۍ په دې ولایت کې د غازي امان الله خان او حمزه شینواري په یاد علمی سمینارونه جوړ شوي دي.

همدارنګه د بادام منور سندغاړي سمینار هم جوړ شوی دا خو شوه د هغو عزیزانو او تاریخي شخصیتونو سمینارونه چې له مرګ وروسته یې یادونه شوې ده. خو په ننګرهار کې دا دود د لومړي ځل لپاه مات شو چې یوازې د تللیو عزیزانو، ادبي ستو او تاریخي رجالو یادونه دې وشي بلکی دلته د ژوندیو شخصیتونو، د هغوی په ژوند او حضور کې د هغوی یاد غونډې او خیړنغونډې هم شوي دي.

د هغو شخصیتونو نومونه دا دي چې په ژوند یې یاد غونډې جوړې شوي دي: علامه مرحوم عبدالشکور رشاد، استاد عبدالله بختانی خدمتګار، پاینده محمد کتوال، برکت الله کمین مجددي، استاد محمد صدیق پسرلی، استاد سعدالدین شپون، درویش دورانی، حبیب الله زړه سواند، خاطر اپریدی او همدارنګه د علامه رشاد د مړینې د څلویښتمې سمینار.

په ننګرهار کې ۱۰ هنري ټولنې جوړې شوې دي چې ۳۰ هنري او ۱۰ نور فلمونه یې تهیه کړي دي او هغه کتابونه چې په تیرو پنځو کلونو د ننګرهار د مختلفو کلتوري ټولنو له خوا چاپ او خپاره شوي دي شمیر یې ۱۰۰ ټوکه د مختلفو عنوانونو کتابونو ته رسیږي.

په ننګرهار کې ۱۰ دولتي او نادولتي کتابتونونه وجود لري او تر ۱۰ پورې بریښنا پاڼې او ویبلاګونه جوړ شوي دي.

د ننګرهای کلتوري بهیر په دې توانیدلی چې د هسکې مینې او چپرهار په ولسوالیو کې د ښوونځیو د زده کوونکو لپاره د زده کړې وړیا کورسونه جوړ او مختلف مضامین ورته تدریس کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ننګرهار کې تر ۷۰ زیاتې خپرنیزې او غږیزې زسنۍ فعالیت کوي او د ځوانانو لپاره لنډمهالي ژورنالیستکي کورسونه جوړ شوي دي.
په ننګرهار کې د سیال په ژوند علمي سمینار په دې لنډ وخت کې جوړ شوی او ادبي فعالیتونه د پرمختګ په لوري د خوځیدو په حال کې دي.
د ننګرهار د کلتوري بهیر په مخه کې پرتې ستونزې:

- د ۵۰ بیلابیلو کلتوري ټولنو لپاره مناسبه همغږي وجود نه لري او زیاتره یې په خپله لاره رواني دي.
- ځان غوښتنه او شهرت په دې لاره کې د کلتوري پرمختګ لاره ډب کوي چې د ننګرهار ادبي بهیر ورسره مخ دی ځکه په هغسې یوه ماحول کې بیا چارې په خپل وخت سر ته نه رسیږي.
- کلتوري جرګو ته د ځینو حکومتي او سیاسي چارواکو د لاسونو اوږدیدل چې له د خپلې اصلي دندې له مسیر څخه یې باسي او د چوپلوسۍ پدیدې ته په دې ولایت کې پراختیا ورکوي. متاسفانه چې ځینې کړۍ د کلتور په جامه کې د چوپلوسۍ په رنګ ککړې دي.
- د ګډو غونډو لپاره د مناسب ځای نشتوالی
- د ځینو ټولنو په راس کې د بې تجربې کسانو راتلل

وړاندیزونه:

- د ښه او باوري پرمختګ لپاره د مناسبې همغږۍ شته والی او ځینې فرهنګي ټولنې دې په یو بل کې مدغم شي.
- د دولت له خوا دې فشار راوړل شي چې هره ټولنه باید ورسره راجستر وي څو خپل فعالیتونه د قانون په چوکاټ کې سم کړي او د مشکل د حل واک ولري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ننګرهار ولایت کې دخپرنیزو رسنیو لست

شمیره	درسنئ نوم	مسوول مدیر	ټلیفون شمیره	دتاسیس کال	تیراژ	تګلورې	خرنګوالي	کتنې
۱	مینه مجله	عزت اله ځواب	۰۷۰۰۶۰۹۵۵۳	۱۳۸۱	۳۰۰۰ ګنې	سیاسي کلتوري فرهنګي	دوه میاشتینۍ	فعال
۲	انځور مجله	جلال الدین اقبال	۰۷۰۰۶۰۵۲۴۱	۱۳۸۳	۱۰۰۰ ګنې	= = =	= =	=
۳	قلموال جریده	شیرعلم امله وال	۰۷۰۰۶۰۳۷۷۱	۱۳۸۳	۵۰۰۰ ګنې	سیلسي	میاشتینۍ	نیمه فعال
٤	پښتونستان			۱۳۸۶	۱۰۰۰ ګنې	= =	اونیزه	فعال
٥	رښتین جریده	جعفر حسن				ادبي		نیمه فعال
٦	راز مجله	جما الدین منصور	۰۷۰۰۶۲۰۷۹۵	۱۳۸٤	۱۰۰۰ ګنې	کلتوري	دوه میاشتینۍ	غیر فعال
۷	ډایمنډ انګلیسي مجله	نصیر مومند	۰۷۰۰۶۲۶۱۶۱	۱۳۸٤	۱۰۰۰ ګنې	تعلیمي	= =	فعال
۸	ځوانانو غږ جریده	فهیم سیرت		۱۳۸٤	۱۰۰۰ ګنې	= = =		غیر فعال
۹	څراغ مجله	محمد شعیب غروال			۱۰۰۰ ګنې	هر اړخیزه		=
۱۰	هار مجله	ریحان اله رحیمي	۰۷۰۰۶۰۶۰۱۰	۱۳۸٤	۱۰۰۰ ګنې	هراړخیزه	مهالنۍ	فعال
۱۱	نړۍ مجله	فضل الهادي فضلیار	۰۷۰۰۶۲۰۲۷۹	۱۳۸٤	۱۰۰۰ ګنې	= = =	= =	=
۱۲	ایمل مجله	مراد لایق		۱۳۸٤	= =	= = =	دوه میاشتینۍ	= =
۱۳	ځوانانو غږ	شیر حسن کمالزې	۰۷۰۰۶۱۲۱۹۷	۱۳۸۱	= =			غیر فعال
۱٤	ښاښۍ مجله	خبر لوځ	۰۷۰۰۶۰۵۳۷۷	۱۳۸۳	= = =	طنزیه	مهالنۍ	فعال
۱٥	ژوند مجله	ډاکتر مصلح	۰۷۹۹۲۵۱۵۰۲		= = =			
۱٦	تلوسه مجله	زرخان څارن	۰۷۰۰۶۲۳۶۹۳		= =	سیاسي –کلتوري	مهالنۍ	فعال
۱۷	ګڼون مجله	ازمون	۰۷۰۰۶۰۰۵٦٤	۱۳۸٥	= = =	معیوبینو ته ځانګړې	دوه میاشتینۍ	فعال
۱۸	تور غر مجله	واسیع انتظار	۰۷۰۰۶٤۲۱٦٦	۱۳۸٤	= = =	هراړخیزه	مهالنۍ	فعال
۱۹	کاروان مجله	جعفر احمدي	۰۷۰۰۶۰۰۵۳۹	۱۳۸۲	= = =			
۲۰	انعام مجله	نجیب اله	۰۷۰۰۶۱۱۵۲۰	۱۳۸٤	= =	هر اړخیزه		غیر فعال
۲۱	رڼا جریده	محمد ابراهیم همکار	۰۷۰۰٦٤۲۵۳۰	۱۳۸٦	= = =	تعلیمي	مهالنۍ	فعال
۲۲	ځولۍ مجله	بختیار ساحل	۰۷۰۰٦٥۳۷۹۲	۱۳۸٤			دوه میاشتینۍ	غیر فعال
۲۳	تحکیم ثبات							
۲٤	ننداره مجله	ببرک میاخیل	۰۷۰۰۶۰۰۵٦۷	۱۳۸۳	۱۰۰۰ ګنې	هنري	درې میاشتینۍ	غیر فعال
۲٥	ولس غږ	نجیب نایل	۰۷۷۸۸۱۷۲۵۷		= = =	هراړخیزه	دوه میاشتینۍ	=
۲٦	غوښتنه	لطیف مل شینواري	۰۷۹۹۲۷٦٥٥۹	۱۳۸۲	= = =	= = = =	مهالنۍ	= =
۲۷	ملاتړ اخبار	لاروې	۰۷۰۰٦۰٦۳۰٤					= =
۲۸	انګازه مجله	سید قیاس سیدي	۰۷۰۰٦۰۷۷٦٦	۱۳۸٥	= = =	اقتصادي	مهالنۍ	فعال
۲۹	پرمختګ مجله	عزت اله ساغر	۰۷۰۰٦۲۸۸٦٥	۱۳۸٥	= = =	= = =	درې میاشتینۍ	= =
۳۰	شایق اخبار	زرخان څارن	۰۷۰۰٦۲۳٦۹۳	۱۳۸۱	۵۰۰۰ګنې	هر ازخیزه	اونۍ درې ځلې	فعال
۳۱	خادک جریده	خالد مومند		۱۳۸٦	۱۰۰۰ ګنې	= = =	مهالنۍ	فعال
۳۲	هڅه جریده	عزت اله عزیز	۰۷۷٥۸۲۸۸۹٥	۱۳۸۰	۱۰۰۰ ګنې	کلتوري	= = =	فعال
۳۳	اوښکه جریده	عطامحمد هیله من	۰۷۰۰۷۱۲٦۸۱	۱۳۸٤	۱۰۰۰ ګنې	هراړخیزه	مهالنۍ	غیر فعال
۳٤	حق جریده	حضرت عثمان				حقوقي		نیمه فعال

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۵	thelight	عبد الاحد	۰۷۰۰۶۰۴۱۹۳		۱۰۰۰ ګڼې	تعلیمي	مهالنۍ	فعال
۳۶	غلبیل مجله	سرتیر		۱۳۸۴	= = =	طنزیه	= = =	غیر فعال
۳۷	علامه رشاد جریده	عبداله څار	۰۷۰۰۶۲۶۵۴۶	۱۳۸۵	= = =	تعلیمي	= = =	فعال
۳۸	ننني افغانستان مجله	سردارولي څرک	۰۷۰۰۶۳۵۷۸۷	۱۳۸۵	۲۰۰۰ ګڼې	هراړخیزه	مهالنۍ	فعال
۳۹	څپه جریده	اباسن بهیر	۰۷۰۰۶۲۶۵۶۵		۱۰۰۰ ګڼې	= = =	= =	غیر فعال
۴۰	سبا سپیدې مجله	نفیب احمد اتل	۰۷۰۰۶۴۸۱۵۵	۱۳۸۶	۲۰۰۰ ګڼې	= = =	= = =	فعال
۴۲	رڼا مجله	طاهر ساپي	۰۷۰۰۹۱۱۹۱۴	۱۳۸۵	۲۰۰۰ ګڼې	= = =	= = =	= =
۴۳	ډانډس مجله	اور لړوني		۱۳۸۵	۱۰۰۰ ګڼې	طنزیه	= = =	= =
۴۴	ننګرهار مجله	امراله امید	۰۷۰۰۶۰۳۴۸۱		۱۰۰۰ ګڼې	هر اړخیزه دولتي	درې میاشتینۍ	= ==
۴۵	ننګرهار ورځپاڼه	غلام رسول راسخ	۰۷۰۰۶۸۸۰۶۰	۱۲۹۸		= = = =	اونۍ کې درې ځلې	فعال
۴۶	خادم مجله	ډاکټر نورشاه کاموال	۰۷۷۷۶۳۸۳۰۴	۱۳۸۵	۱۰۰۰ ګڼې	سیاسي کلتوري	مهالنۍ	فعال
۴۷	هیله مجله	استاد اسمعیل یون	۰۷۰۰۶۰۳۴۸۴	۱۳۷۶	۱۰۰۰ ګڼې	هراړخیزه	دوه میاشتینۍ	غیر فعال
۴۸	غوټۍ مجله	عبد المقتدر	۰۷۰۰۸۵۳۳۳۷		۱۰۰۰ ګڼې	= = =	= = =	فعال
۴۹	ګلاب مجله	نوید بشر یار	۰۷۰۰۶۲۸۹۲۲	۱۳۸۶	۱۰۰۰ ګڼې	هر اړخیزه	مهالنۍ	فعال
۵۰	توکل جریده	سید الیاس صداقت	۰۷۰۰۶۱۴۰۹۴۱ ۳۸۵	۱۳۸۵	۱۰۰۰ ګڼې	= = =	= = =	= =
۵۱	ولسي هنداره	حمید اله مشکور	۰۷۰۰۶۱۶۵۷۰	۱۳۸۵	۱۰۰۰ ګڼې	= = =	= = =	فعال ولایتي
۵۲	ښونه روزنه	احسان اله طوفانزی	۰۷۰۰۶۳۹۲۶۸	۱۳۸۵	= = =	تعلیمي	= = =	فعال معارف
۵۳	دښونکي غږ	تاج الدین چپاو	۰۷۰۰۶۹۶۷۵۴		= = =	= = =	= = =	غیر فعال
۵۴	احسان مجله							= =
۵۵	سپیشل المپیک	حاجي خدمت						= = =
۵۶	برګ سبز							= = =
۵۷	لوئ ننګرهار	اسداله حصارشاهیوال	۰۷۰۰۶۰۵۶۱۶	۱۳۸۵	۱۰۰۰ ګڼې	هر اړخیزه		= =
۵۸	ډالۍ	حفیظ اله تراب	۰۷۰۰۶۱۱۰۶۸					= =
۵۹	مرسته							= =
۶۰	مشرق	محمداله علمي	۰۷۰۰۶۲۰۴۹۹					= =
۶۱	مراد	فضل حق مراد	۰۷۰۰۶۰۶۴۴۰	۱۳۸۵	۱۰۰۰ګڼې	هراړخیزه	مهالنۍ	نیمه فعال
۶۲	تمدن					سیاسي علمي		غیر فعال
۶۳	پوهه					علمي		= =
۶۴	سمون جریده	نوراغا څواک	۰۷۰۰۶۰۷۰۸۹			سیاسي کلتوري		= =
۶۵	ملنګ جان	غلام غوث حیدري		۱۳۸۳		= = == =		نیمه فعال
۶۶	څرېکه جریده	یوسف غیرت				تعلیمي		فعال
۶۷	معلم							غیر فعال
۶۸	افغان کیبل	انجنیر همایون		۱۳۸۲		تلویزیوني خپرونې		فعال
۶۹	شایق کیبل	انجنیر شایق		۱۳۸۵		= = = =		= =
۷۰	اسیا کیبل			۱۳۸۵		= = = =		

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وردګو او میدان د ولایت استازی/ ګل آغا احمدي وردګ

تر ټولو لومړی د وردګو او میدان د ولایت د کلتوري کړیو او ولس نیکې هیلې تاسو ټولو ښاغلیو او آغلیو ته وړاندې کوم.

د لوی خدای (ج) د ځانګړې مهربانۍ له مخې او د سیمې د فرهنګپالو خلکو د زیار په بنسټ د افغانستان د نورو ولایتونو په څیر د وردګو او میدان په ولایت کې هم د هیواد د سولې او پرمختګ د نوي دور له پیل کیدو سره جوخت یو شمیر فرهنګي خوځښتونه را ټوکیدلي او خپل کار ته دوام ورکوي. دا چې زموږ هیواد د یوه لوی ناورین له تیریدو وروسته د بیا رغونې په لوري ګامونه ږدي نو طبیعي ده چې د هر مثبت کار پیل کول او فعالیت به د ګڼو مثبتو ټکو تر څنګ له یو شمیر ستونزو، ګواښونو او مشکلاتو څخه خالي نه وي چې د وردګو او میدان د ولایت کلتوري یون هم په سیمه کې د ګڼو مثبتو پایلو په درلودلو سره د ځینو ستونزو او ګواښونو سره لاس په ګریوان دی چې وروسته به یې یادونه وشي. دا دی په دې ځای کې د وردګو او میدان او میدان د ولایت هغه د کلتوري راپور بشپړه بڼه ستاسو مخې ته ږدم چې په همدې مناسبت مې برابر کړی دی.

سریزه

د وردګو او میدان سیمه د هیواد له هغو مرکزي سیمو څخه شمیرل کیږي چې د دې هیواد په تاریخ او هر اړخیز ژوند کې یې ټاکونکی رول لوبولی چې د انګریزانو په وړاندې د غازي محمدجان خان مبارزه د داسې یوه تاریخي رول غوره بیلګه ګڼلی شو. په همدې توګه د دې ولایت د تشکیل څخه وروسته هم یو زیات شمیر ادبي او فرهنګي ستو لکه اروابناد محمد ارسلان سلیمي، اورابناد عبدالجلیل وجدي، اروابناد پوهاند عبدالقیوم وردګ، اروابناد مولوي عبدالرب احدي وردګ، محترم استاد حبیب الله رفیع او په سلګونو سیاسي چارواکو، د پوهنتون استادانو، روحانیونو، عالمانو ګڼ شمېر علمي، فرهنګي او کلتوري شخصیتونو نه یوازې په سیمه ایزه بلکي د هیواد په کچه خپل تاریخي او کلتوري رول ادا کړی دی. همدارنګه هڅه یې کړې ده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیمې د کلتور او فرهنګ د بڼ ګلانو ته د غوړېدو زمینه کړي چې د دوی له هڅو څخه په الهام اخیستلو سره نن دغه سیمه د کلتور په ډګر کې د ګڼو رنګینو هڅو شاهده ده.

د کورنیو جګړو پر مهال او له هغه څخه د مخه د روسي یرغل په وړاندې د مبارزې پر پېر په دې ولایت کې خورې ورې فرهنګي هڅې روانې وې. د ځینو جهادي تنظیمونو فرهنګي کمېټو په دې ولایت کې خپلې خپرونې درلودې. په چک ولسوالۍ کې همدې ولسوالۍ د فرهنګیانو په نوښت یوه خپرونه د روسي یرغل پر مهال د خپریدو جوګه شوه چې ښاغلي شېرباز کمین زاده یې مسوولیت پر غاړه درلود. په جغتو ولسوالۍ کې د جهادي تنظیمونو فرهنګې کمیټې فعالې وې او د سیمې د کلتوري کړیو په وسیله د یوه کتابتون بنسټ کېښودل شو چې وروسته بیا په همدې ولسوالۍ کې د ګوربت عالي لیسې ته ډالۍ شو. په سیدآباد او دایمرداد ولسوالیو کې د ورته بهیر د غښتلي کولو لپاره راز راز هڅې شوې دي چې په سیمه کې یې د کلتوري یون د غوړېدلو لپاره غېړه زمینه برابره کړې ده. د کورنۍ جګړې پر مهال د وردګو په چک ولسوالۍ کې د حضرت عمر فاروق د ښوونځۍ له خوا د العروت الوثقی په نامه یوه جریده په ګستتنر ماشین خپریده خو د طالبانو په پیر کې دغه هڅې په ټول ولایت کې هغومره محسوسې نه وې لکه چې ښاییدل.

خو د فرهنګپالو خلکو د زیار له مخې د نورو ولایتونو په څېر د وردګو او میدان په ولایت کې هم د هیواد د سولې او پرمختګ د نوي دور له پیل کیدو سره جوخت یو شمېر فرهنګي خوځښتونه را ټوکیدلي او خپل کار ته یې دوام ورکړی دی. دا چې هیواد د یوه لوی ناورین له تېریدو وروسته د بیا رغونې په لوري ګامونه ږدي نو طبیعي ده چې د هر مثبت کار پیلول او فعالیت به د ګڼو مثبتو ټکو تر څنګ له یو شمېر ستونزو او ګواښونو څخه خالي نه وي چې د وردګو کلتوري یون په سیمه کې د ګڼو مثبتو پایلو په درلودلو سره د ځینو ستونزو او ګواښونو سره لاس په ګرېوان دی چې وروسته به یې یادونه وشي. د خپل رپورټ په لومړي سر کې مناسب ګڼم چې هغو ټکیو ته اشاره وکړم چې د فرهنګي فعالیتونو په نتیجه کې د وردګو د ولایت په برخه شوي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وردګو اومیدان کلتوري ټولنې

د وردګو په ولایت کې په لنډو ټکیو کې د کلتوري او مدني ټولنو یادونه په دې ترتیب سره کولی شو:

1. د غازي محمد جان خان ټولنه
2. د جغتو مدني او کلتوري بهیر
3. میدان ځوانان ټولنه
4. خواخوږی ادبي او کلتوري ټولنه
5. د ګوربت ادبي ټولنه
6. د وردګو ځوانانو ټولنه
7. د وردګو د محصلینو ټولنه
8. د وردګ او میدان مدني ټولنه
9. عهد کلتوري ټولنه
10. ځلاند کلتوري مرکز
11. چک ادبي بهیر
12. یووالي غږ ټولنه
13. میدان ملي خپرندویه ټولنه
14. شاه قباد ولي فرهنګي ټولنه
15. دریځ ادبي او کلتوري ټولنه
16. استقلال فرهنګي مرکز
17. نرخ ځوانان ټولنه
18. آیینه فرهنګي ټولنه
19. سلمان فارس ادبي ټولنه
20. مهر ادبي ټولنه
21. د پښتني خویندو د کلتوري ودې ټولنه
22. د وردګو کلتوري یون

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثبت ټکي او لاسته راوړنې

د وردګو او میدان کلتوري بهیر د خپل فرهنګي ژوندانه په اوږدو او د تیرو شپږو کلونو په بهیر کې د ټولنې لپاره ګڼ مثبت ټکي او لاسته راوړنې درلودلې دي چې د ګرانو لوستونکو د پاملرنې لپاره وړاندې کیږي.

لومړی: د وردګو کلتوري یون په دې توانیدلی دی چې په دې ولایت کې ګڼې ادبي ټولنې او فرهنګي بنسټونه رامنځته او د سیمې د فرهنګي کړیو، لیکوالو، شاعرانو او ادیبانو تر منځ یوې مثبتې سیالۍ ته لاره پرانیزي. همدارنګه نوموړې سیالۍ د پښتو ادب په ګلبڼ کې د زیاتو نوو ګلونو غوړیدو ته لاره پرانیستې ده.

دویم: د وردګو د کلتوري یون د هڅو په پایله کې زموږ د سیمې پاخه لیکوالان په خپل کار کې ګړندي شوي، ځوانو لیکوالو خپل سفر په مثبته لاره سم کړی او د ادب په ګلبڼ کې ډیرو نوو غوزو سرونه را اوچت کړي دي چې د یوه ښه او رنګین راتلونکي زیری له ځان سره لري لکه د کلتوري هڅو رنګین ډګر ته د یو زیات شمیر ځوانانو مخه کول، د یو شمېر ګټورو کتابونو او رسنیو خپراوی ته لاره هوارول، په ځوان کهول کې د عمومي بیدارۍ د حس ځواکمنتیا، د کتابتونونو تشکیل او په دې ډګر کې د یوې مثبتې سیالۍ پاتې کیدل چې راتلونکی نسل به یې له اوسني فرهنګي یون څخه په میراث وړي.

دریم: د وردګو کلتوري یون په دې توانیدلی چې د ولایتي چارواکو، لویو ادبي سټو او عامو خلکو پاملرنه خپلې خواته ورجلب او په سیمه کې یو شمیر بریالۍ ادبي او ټولنیزې غونډې تر سره کړي چې په سیمه کې د جګتو د مدني او کلتوري بهیر مشاعرې او په هغه کې د خلکو ونډه د دې ادعی د پخلي لپاره یو غوره ثبوت ګڼل کیږي. همدارنګه په کابل کې د افغانستان د پرمختګ او بیارغونې تر نامه لاندې د لویې مشاعرې تدویر، له محصلینو سره خواخوږي او ګڼو علمي سمینارونو جوړول د نوموړي یون له نورو نوښتونو څخه دي چې په کار لویدلي دي.

څلورم: د وردګو کلتوري یون د منې ګل دودیزه مېله لري چې هر کار د پسرلي په دویمه میاشت کې جوړیږي، دغه مېله لا تر اوسه ابتدایي بڼه لري، هیله ده چې وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر وخت وده وکړي. په دغه مېله کې چې بېلابېلې برخې لري نه يوازې د وردګو د ولايت فرهنګپال او فرهنګيان ګډون کوي بلکې د هيواد له ګوټ ګوټ څخه خلک پکې ګډون کوي.

<u>**پنځم:**</u> د وردګو او ميدان کلتوري يون په دې توانيدلی چې يو شمېر مجلې، اخبارونه او مهالنۍ خپرې کړي چې نومونه يې په لاندې ډول دي:

- ګوربت مجله
- وردګ جريده
- جغتو مهالنۍ
- ميدان ځوانان مجله
- عهد مجله
- ګودر مجله (چې د ښځو چارو ته ځانګړې شوې ده او له چک څخه خپريږي)
- سيدآباد راديو
- دريځ مجله
- وړانګه مجله
- ملي هدف (د اطلاعاتو او کلتور د رياست خپرونه)
- پرمختګ
- ځلانده راتلونکی مجله
- شپېلۍ مجله

د مجلو او جريدو تر څنګ يو شمير کتابونه هم چاپ شوي دي چې د خپرنيز ارګان له مخې يې په دې توګه يادونه کوو:

دولتي خپرنيز ارګان:

1ـ منې ګل،
2ـ رنګينه تابلو،
3ـ د ولايت د مقام پيغامونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

4_ آتمه منې ګل،

د کتابونو تر څنګ د اطلاعاتو او کلتور د ریاست له خوا د ملي هدف، پرمختګ او ځلانده راتلونکي ځانګړې ګڼې دوه دوه ځلې چاپ شوې دي.

د پښتني خویندو د کلتوري ودې ټولنه:

1ـ د طالبانو په منګولو کې

د ګوربت فرهنګي ټولنه:

1ـ د ښاپیریانو وطن

- د وردګو او میدان د ولایت ملي رادیو تلویزیون هم تازه پخپلو خپرونو پیل کړی دی

د خپرونو د نشر په اړه باید وویل شي چې د مختلفو اقتصادي، سلیقوي، ټولنیزو او یو شمیر نورو عواملو له کبله په منظم ډول نه خپریږي او دغه ستونزه د یوې مشترکې پالیسی د نشتوالي له کبله تقریبا د ټول هیواد فرهنګي یون ته ور پیښه ده.

<u>شپږم:</u> د وردګو او میدان کلتوري یون په دې توانیدلی چې د خپل ادبي، ټولنیز، کلتوري، پوهینز او هر اړخیز فعالیت په نتیجه کې د سیمې د عامو خلکو، پوهانو، ادبي ستو او حکومتي چارواکو تر منځ ښې اړیکې رامنځته او د یوې روښانه ټولنې د جوړیدو په لومړیو بنسټونو د اعمار ګوتې ووهي.

<u>اووم:</u> د وردګو او میدان کلتوري یون په هیواد کې د تاوتریخوالي په له منځه وړلو او د سولې په راوستلو کې تر خپله وسه مثبت کردار ادا کړی او هیله من دي چې د افغانستان ټول وګړي د سولې، روغې، رفاه، امن،سکون او پرمختګ په پلوشو کې خپل ژوند ته سمون ورکړي.

<u>آتم:</u> د وردګو او میدان کلتوري یون د سیمې په مختلفو مناسبتونو خپلې فرهنګي غونډې جاري ساتلې، ښه کار ته یې ښه ویلي او ناوړه اعمال یې محکوم کړي دي.

<u>نهم:</u> د وردګو او میدان کلتوري یون د دې ولایت د ښوونې او روزنې له بهیر سره غاړه پر غاړه مخ په وړاندې روان دی او د پښتني کلتور په ډګر کې د نوو را ټوکیدلو ګلانو په پالنه او روزنه کې یې خپله ونډه اخیستې او اخلي یې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

<u>لسم:</u> د دوردګو او میدان کلتوري یون په سیمه کې د علمي مسابقو په دایرولو، د سپورتي لوبو په جوړولو او ځینو نورو ادبي ګامونو په پورته کولو سره په دې توانیدلی چې د سیمې د ځوان نسل په زړونو کې ځان ته ځای و مومي، هغوی د نشیي توکو له استعمال څخه را وګرزوي او د یوه سالم چاپیریال خوا ته یې رهبري کړي.

ستونزې او ګواښونه

د افغانستان د نورو ولایتونو په څیر د وردګو او میدان د ولایت کلتوري یون هم له ګڼو لاسته راوړنو سره سره د یو شمیر ستونزو او ګواښونو سره مخ دی چې په دې ډول یې یادونه کیږي:

<u>لومړی: د امنیت ستونزه</u>

سره له دې چې د وردګو او میدان د ولایت کلتوري یون په هر حالت کې خپل حضور او فعالیت ته دوام ورکولی شي او له هیڅا سره په سیاسي اختلافاتو کې ځان شریک نه ګڼي خو بیا هم په سیمه کې د امنیت خرابوالی د دوی په فعالیتونو باندې نیغه اغیزه کوي چې په تیرو پنځو کلونو کې د تیرو دریو کلونو په پرتله دوه وروستي کلونه د دې ولایت د کلتوري یون د فعالیت لپاره دومره ښه نه وو.

<u>دوهم: د پانګې ستونزه</u>

کلتوري فعالیتونه هغه مهال په یوه سیمه کې د غوړیدو ښه چانس تر لاسه کوي چې د فرهنګي ټولنو اقتصادي ستونزې تر یوه حده پورې حل وي خو فکر کوم چې له دې ستونزې سره نه یوازې د وردګو کلتوري یون لاس په ګریوان دی بلکې د هیواد په ګوټ ګوټ کې زیاتې فرهنګي کړۍ اوس مهال له دې ستونزې سر ټکوي او په دې نه دي توانیدلي چې د مالي ستونزو له امله په مناسبه توګه خپلو هیلو ته د عمل جامه ور و پوښي.

<u>دریم: د همغږۍ د نشتوالي ستونزه</u>

باید وویل شي چې د هیواد د نورو سیمو په څیر اوس مهال د وردګو او میدان د کلتوري یون تر منځ هم مناسبه همغږي وجود نه لري او همدغه خبره د دې سبب

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې ده چې د ټولنو چارواکي له یو بل سره سمه پېژندګلوي حاصله نه کړي، د یو بل په موخو خبر نه شي او په دې لاره کې خپلې ګټورې تجربې سره شریکې نه کړي.

څلورم: د فرهنګي شخصیتونو تر منځ د بیلتون پالنې ستونزه

زه فکر کوم چې دا ستونزه نه یوازې د وردګو او میدان د ولایت فرهنګي یون ته متوجه ده بلکي د ټول هیواد په سطح عمومیت لري چې د فرهنګي ټولنو د یوه مناسب چوکاټ، ژمنې. ټاکلې لارې، پالیسۍ، د غړو صفاتو او داسې نورو بنسټونو د نشتوالي له کبله ډیر ژر یوه ادبي ټولنه څو نورې کوچنۍ ټولنې زیږوي چې دغه عمل نه یوازې د فرهنګي یون د کار د وروسته والي باعث کیږي بلکي د ټولنې څواک په وړو وړو ناندریزو مسایلو سره ویشل کیږي چې له ګټې یې تاوان ډیر وي او دغه کار په ټولنه د فرهنګي بنسټونو اعتبار ته هم سخته صدمه رسوي.

پنځم: د فعالیتونو د مسوولیت ستونزه

زیاتې کلتوري ټولنې له یوه داسې حالت سره مخ دي چې په دې حقیقت خبره سم خبر نه دي چې د کار ساحه یې کومه یوه ده؟ په کومو ځانګو کې خپل فعالیتونه باید تنظیم کړي او څرنګه وکړای شي چې د خلکو زړونو ته لاره و باسي او هغوی د خپلو هیلو په شاوخوا باندې راټول کړي.

شپږم: د یوې ګډې پالیسۍ او استراتیژۍ د نشتوالي ستونزه

د وردګو او میدان کلتوري یون یوه ګډه، عمومي او همغږې پالیسي نه لري چې د هغه له مخې خپلو فعالیتونو ته سمون ورکړي او د مثبتو اغیزو سره یې مله کړي.

همدارنګه داسې یوه مشترکه استراتیژي وجود نه لري چې د لنډمهالو او اوږدمهال پلانونو درلودنکې وي څو د ټولنې د افرادو د روزنې په لاره کې یې په کار ولګوي.

شپږم: په حکومت کې د ټولنو د رسمیت ستونزه

په سیمه کې خو فرهنګي ټولنې زیاتې دي او نورې هم د جوړیدو په حال کې دي خو دا معلومه نه ده چې کومې یې رسمي او له حکومت سره راجستر دي. بله خبره دا ده چې د یوې ټولنې د راجستر کیدل هم ځانګړي شرایط غواړي او په دې لاره کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې ګامونه نه پورته کيږي چې د حکومت پاليسي د سختۍ پر ځای د سهولت پر خوا روانه شي.

اووم: د کتابونو د چاپ ستونزه

اوس مهال الحمد لله د وردګو او ميدان ولايت داسې ليکوالان لري چې په لسګونو کتابونه يې ليکلي او د چاپ کيدو آرمان يې کوي خو د کتابونو د چاپ په هکله د يوې مشترکې تګلارې د نه موجوديت له کبله زيات ليکوالان د خپلو کتابونو چاپ يوازې د آرمان په هنداره کې ګوري.

آتم: له مطبوعاتو سره د مينې او علاقې د نشتوالي ستونزه

په ښوونځيو، علمي او کلتوري مرکزونو کې داسې يوه پاليسي نه تر سترګو کيږي چې زموږ له زده کوونکو، محصلينو، استادانو، باسواده او عامو وګړو سره د مطالعې، له نوو پيښو څخه د خبريدلو او د هيواد له مطبوعاتو سره د علاقې حس را و پاروي. د نوموړي حس په را پاريدلو سره زموږ د وګړو د معلوماتو زيرمه بډايه کيږي، د عمومي بيدارۍ خواته سوق کيږي، د ليکوالۍ حس يې پياوړی کيږي، له روانو حالاتو او نوو پيښو خبريږي او د دې جوګه ګرزي چې د هراړخيز پرمختګ په لوري ګامونه پورته کړي. له بلې خوا د کلتوري حس په پياوړي کيدو سره زموږ د فرهنګي ټولنې مطبوعاتو ته داسې مارکيټ پيدا کيږي څو خپل تخليقي او څيړنيز آثار هلته د پلورلو لپاره وړاندې کړي، د خپلې خپرونې عمر ډير او د خپلې کلتوري ټولنې د ځواکمنتيا په لوري ګامونه کښيږدي. څکه تر څو به يوازې په مرستو بسنه کيږي بلکي بايد هره خپرونه خودکفا شي او دغه اصل له مطبوعاتو سره د خلکو د مينې او علاقې د احساساتو په راپارولو ترلاسه کيدای شي.

وړانديزونه

په سيمه او هيواد کې د کلتوري هڅو د سمون لپاره د وردګو او ميدان د ولايت کلتوري يون لاندې وړانديزونه کوي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی: د یوې داسې استراتیژۍ جوړېدو ته اړتیا لیدل کیږي چې د کلتوري ټولنو د سمون لپاره اوږد مهالي او لنډمهالي پلانونه ولري او د خپلو پلانونو د عملي کولو لپاره په موثرو ګامونو سمباله او د سیمې د شرایطو سره سمه پر مخ ولاړه شي.

دوهم: د یوې داسې پالیسۍ موجودیت ته اړتیا ده چې د فرهنګي ټولنو فعالیت د سیمې د خلکو تر منځ د سولې، روغ نیت او ورورګلوۍ بنسټونه غښتلي کړي او په ټولنه کې لازم پرمختګ ته وده ورکړي. همدارنګه داسې چارې د خپل فعالیت په دایره کې راولي چې د ټولنې لپاره د نیکمرغۍ په سمسورو ګانو باندې سمبالې وي.

دریم: د داسې بنسټونو ځواکمنتیا ته اړتیا لیدل کیږي چې له مخې یې په سیمه کې کلتوري ټولنې پیاوړې شي او په ډاډه زړه خپلو فعالیتونو ته دوام ورکړي. همدارنګه هیڅ ډول سیمه ایزې ناندرۍ د دوی په فعالیتونو ناوړه اغیزه و نه کړي.

څلورم: د ګټورو رسنیو، کتابونو، مجلو او داسې نورو اړوندو موادو د منظم چاپ لپاره د مناسبې پانګې د پیداکولو په لارو چارو داسې غور په کار دی چې همیشنی حل له ځان سره ولري.

پنځم: د وردګو او میدان کلتوري یون اړینه ګڼي څو د فرهنګي ټولنو د ګټورو علمي او فرهنګي تماسونو له لارې د هیواد په ګوټ ګوټ کې د کلتوري ټولنو سره خپلې تجربې شریکې او هراړخیز تړاو قایم کړي.

شپږم: د هیواد له یوې سیمې څخه بلې سیمې ته د فرهنګي ډلو تګ او راتګ، په ادبي غونډو کې منظم ګډون، ګډه خپل منځي همکاري پیاوړې کول او د ادبي ټولنو د چارواکو تر منځ هراړخیزه پیژندنه په هیواد کې د ادبي بهیر د پیاوړتیا او د ادب د ګلونو تر منځ د غوره اړیکو د ځواکمنتیا بو غوره اساس دی چې د وردګو کلتوري یون یې وړاندیز کوي.

اووم: له حکومتي چارواکو، مدني ټولنو، خبري رسنیو، ملي سوداګرو، علمي سټو او د هیواد د ټولو پرګنو له مطرحو اړخونو سره یو ځای باید د پرمختګ په لاره کې ګډې هلې ځلې وشي څو د کلتوري ټولنو له خوا همیشنۍ اړیکې ورسره تامین وي او د هغوی مرستې خپل لوري ته را جلب کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

آتم: د وردګو او میدان کلتوري یون لازمه ګڼي چې د اطلاعاتو او کلتور له وزارت سره د کلتور د پیاوړتیا په لاره کې ګډ کار او هر اړخیزه همکاري وشي او د هغه همکاري هم د ځان خواته راجلب کړي. همدارنګه د خپلو تجربو له مخې نوموړي وزارت ته وخت پر وخت ګټورې مشورې ورکړي.

نهم: له هیواد څخه بهر دې له افغان فرهنګي کړیو، علمي شخصیتونو او ادبي بنسټونو سره پراخو اړیکو ته پراختیا ورکړل شي او د امکان په صورت کې دې د هغوی له لارې د کلتوري بهیر د پیاوړتیا په موخه او د تجربو د شریکو له کبله د میلمه پالو هیوادونو له فرهنګي یون سره ارتباطاتو ته پراختیا ورکړل شي.

لسم: د انټرنیټ او نوې ټکنالوجی پر مټ دې د پښتو ژبې د ودې او موثرو بریښنا پاڼو جوړولو ته زیاته پاملرنه وشي. همدارنګه نوی کلتوري نسل دې د دغه لویې آسانتیا له اهمیت څخه خبر کړای شي. په همدې توګه ټولې فرهنګي ټولنې دې د انټرنیټ له لارې له یوې او بلې سره وصل شي.

یوولسم: په هیواد کې د غوړېدلو ادبي ټولنو ډېر زیات تمرکز دې د هیواد د نوي نسل روزلو ته وقف شي چې په دې لړ کې د هیواد د ښوونځیو، لیسو، پوهنتونونو او هر ډول تعلیمي بنسټونو له زده کوونکو، محصلینو او استادانو سره باید اړیکو ته پراختیا ورکړي، د ستونزو حل ته مشترك حل و مومي، علمي مسابقې ورته برابرې او د لیکوالۍ لوري ته په هڅولو کې دې مرسته ورسره وکړي.

دولسم: د ښه کیفیت په دردلو سره له نورو څخه د ژباړې چارو ته سمون، د غوره کتابونو چاپ ته پیاوړتیا او د موثرو خپرونو نشر ته باید زیاته پاملرنه وشي.

دیارلسم: د هیواد کلتوري یون ته پکار دی چې د افغانستان په ګوټ ګوټ کې د کتابتونونو جوړېدو، د مطالعې د فرهنګ د غوړېدو او له کتابونو سره د خلکو د مینې د پیدا کیدو په لاره کې هلې ځلې وکړي.

څوارلسم: وړاندیز کیږي چې په هیواد کې هره یوه فرهنګي ټولنه دې د خپلو فعالیتونو د سمون څرګندولو لپاره یوه ارزښتناکه بریښنا پاڼه یا ویبلاګ جوړ کړي او خپل اړین معلومات دې پکې خوندي کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پایله:

د وردګو او میدان کلتوري یون د هیواد د کلتوري بڼ له مهمو څانګو څخه ګڼل کیږي چي د مناسبي ودي لپاره یي د زیاتو ګټورو ګامونو پورته کولو ته اړتیا لیدل کیږي. د دي راپور په ترڅ کي د نوموړي کلتوري یون لنډه پیژندنه، لاسته راوړني، ستونزي او ځیني وړاندیزونه ځای په ځای شوي چي د ګرانو لوستونکو پاملرنه ورته را اړوو. همدارنګه باید وویل شي چي د وردګو او میدان کلتوري یون د خپلو غوړیدو په لومړي پړاو کي قرار لري او لري نه ده چي د سیمي او هیواد په کچه به یوه لوی علمي او کلتوري غوړیدو ته لاره پرانیزي.

د وردګو او میدان د ولایت د کلتوري ټولنو لیست

شمیره	د ټولني نوم	مسوول	د تیلفون شمیره	بریښنالیک
۱	د وردګو کلتوري یون	ګل آغا احمدي وردګ	۰۷۹۹۳۰۱۸۳۳	gulaghaa89@gmail.com
۲	د غازي محمد جان خان ټولنه	احسان الله آرینزی	۰۷۰۰۸۰۲۰۰۳	mailaryanzai@yahoo.com
۳	د ګوربت فرهنګي ټولنه	حفیظ الله غبنتلی	۰۷۰۰۲۰۲۱۳۷	ghashtalai@yahoo.com
۴	د وردګو ځوانانو مدني ټولنه	شیرشاه عزیزي	۰۷۷۴۶۸۵۸۰۲	sher.azizi@yahoo.com
۵	د یووالي عړ کلتوري ټولنه	امان الله نصرت	۰۷۹۹۴۳۸۵۷۵	aman_nasrat@yahoo.com
۶	د وردګو ټولنیز مرکز	سلطان مسعود مایار	۰۷۰۰۰۷۴۳۱۹	
۷	د وردګو ځوانانو د پوهي ټولنه	رحمت الله	۰۷۰۸۲۸۵۰۰۵	
۸	د جغتو مدني او	مدیر متین	۰۷۹۹۸۷۹۷۱۶	

(c) ketabton.com: The Digital Library

	کلتوري بهير			
۹	میدان ځوانانو ټولنه	همت الله امین زی	۰۷۷۷۰۶۵۸۴۲	h.aminzay@gmail.com
۱۰	رفیع کلتوري ټولنه	محمد خان حقمل	۰۷۷۹۵۲۱۲۸۳	
۱۱	چک ادبي بهیر	محمد عالم عزیزي	۰۷۹۹۵۹۴۲۳۶	
۱۲	لمر کلتوري ټولنه	امین الله حبیبي	۰۷۰۰۰۵۶۶۹۲	
۱۳	دریځ کلتوري ټولنه	محمد اجمل هوډمن		sherai1980@yahoo.com
۱۴	عهد کلتوري ټولنه	حیات الله همت	۰۷۷۲۲۲۳۶۲۹	
۱۵	وردک ځوانان ټولنه	حمید ناصري وردک	۰۷۰۰۹۸۹۶۹۶	hameednasry@yahoo.com

د هرات د ولایت استازی/ ثواب الدین مخکښ

هغه مشکلات او ستونزې چې کلتوري ټولنو ته په مخ کې خنډونه را ولاړوي په ټول هیواد کې شته دي او تقریبا ورته والی سره لري خو په هرات کې ستونزه دا ده چې هلته افغانیت او افغاني هویت تر سوال لاندې دی.

هلته داسې پښتانه شته دي چې په پښتو یوه خبره هم نه شي کولای خو د ملي جذبې د موجودیت له کبله یې د کاروبار لوحې ټولې په پښتو لیکلې او په دې هکله کار کوي.

په هرات کې زیات پښتانه قومونه پراته دي او هغوی تر اوسه پورې خپل ملي او قومی اصالت ساتلی دی خو هلته تر اوسه پورې یوه پښتو کلتوري ټولنه وجود نه لري او زه تاسو ته زیری درکوم چې ډیر ژر به د سپینې ادې په نوم یوه پښتو کلتوري ټولنه جوړه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هرات کې داسې ناوړه تبلیغ او پښتانه په دې تورن دي چې ګواکې سیاسي اخلاق نه لري او دوی د دې توانایي نه لري چې یوه ګنډه او یا غوټه هم پرانیزي، په خپل منځکې سره جوړ شي او خپل منځي ستونزې په خپله حل کاندي.

ډاکتر حمیدالله نیازي او تیمورشاه یوسفزي په دې هکله هڅه کړې ده چې د پښتنو په هکله دغه ناوړه انګیزه او لرلید ته بدلون ورکړي.

که تاسو دا درې واړه زونه هیر کړی، هرات ته پاملرنه و نه کړی نو زه خبرداری درکوم چې هلته د میشتو پښتنو قومونو او افغانانو هویت له منځه تلونکی دی ځکه چې د هغه ځای په کتابتونونو کې یو پښتو کتاب هم وجود نه لري.

زما په نظر باید په دوو برخو کې ډیر کار وشي.

لومړی: باید موږ ټکنالوجی را کلکه کړو او له دې آسانتیا څخه په پراخه پیمانه کار واخلو څو پښتو په نړیواله سطح مطرح او پرمختګ وکړي.

دویم: ټول ملګري استادان او ادبي کړی دې د لوستو او نالوستو خلکو تر منځ فاصله راکمه کړي او هغوی ته دې داسې یو فکر ورکړل شي چې موږ له تاسو څخه بیل نه یو.

موږ توانیدلي یو چې په دې لړ کې څلور بریښنا یا خو جوړې کړو او یا هم د جوړولو په حال کې قرار لري چې ډیر ژر به د افغان کلتوري جرګې ګډونوالو ته معرفي شي.

یوه مهمه لاسته راوړنه چې موږ یې لرو هغه دا چې موږ توانیدلي یو چې له لومړي ټولګي څخه تر ۱۲ ټولګي پورې د پښتو د لوست د کتابونو لغات جمع او دري ته یې ترجمه کړو. همدارنګه له دې کتابونو مو ۹۰۰۰ ټوکه چاپ کړي او د هیواد په مختلفو سیمو کې مو پر ښوونځیو ویشلي دي. په آخر کې یو ځل بیا وایم چې په هرات کې له هغو ځوانانو څخه ملاتړ څرګند کړی چې د پښتو ژبې د ژوندي ساتلو لپاره هلې ځلې کوي او همیشنی اړیکې ورسره و ساتی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په عربي هیوادونوکې د پښتو کلتوري ټولنو استازی

عبدالله صادق

زما یو نیم کال وشو چې زه له سعودي عربستان څخه راغلی یم لکن د له هغوی سره مې دایمي اړیکې شته دي او همیشه یې احوال اخلم. همدارنګه د فکر رفتار تیز دی او زما سره هغه پخواني یادونه زما د ذهن په زیرمه کې پراته دي او همیشه راسره په ژوندۍ او متحرکه توګه حرکت کوي.

زه به دې حقیقت ته ګوته ونیسم چې ما به هغه مهال فکر کاوه مونږ څرنګه کولای شو چې په ستونزو غالب شو؟ هلته مسلکي کسان او څیړونکي نه وو تللي او نه هم د ژبې لوی لوی ماهران زمونږ په منځ کې موجود وو او که وو هم نو د یوې ځانګړې طبقې خلکو سره به اړیکې درلودې او د هغوی ملګري به یې کوله.

مونږ به کله کله هلته دعمر مختار فلمونه لیدل چې څرنګه یې مبارزه کوله او د پردي استعمار سره د مقاومت په موخه جوړ شوي وو خو فکر به مې کاوه چې آیا مونږ هم داسې ویاړلي لرو؟ مونږ هم تاریخ لرو او مونږ هم کولای شو چې د خپلې مبارزې په لړ کې له ستونزو څخه په امان شو؟ زه به عمر مختار څه کړم؟ افلاطون به څه کړم؟ دا خو د نورې نړۍ خلك دي زه باید په خپلو ویاړونو پسې وګرزم.

زه په همدې سوچونو او فکرونو کې غرق تللی وم چې د رحمت شاه سایل د یوه شعر یوه مصرۍ مې په کوم موټر ولګیده چې کوم پښتون ډریور پرې لیکلې وه دا مصرۍ نه وه د ستړنګر مزایل وو چې زه یې وویشتم لمبه یې زما را وپاروله او یو ځاني خوځښت یې زما په بدن کې په خوځیدو راووست. پیل مو وکړ په کوټو به ګرزیدم د پښتنو په جونګړو او مزدورانو به ګرزیدم او د پښتو ادب خوا ته به مې را بلل. ځینو ځینو خو به دا هم ویل چې دا ځل مو چیرې خرخوی او په کوم نوم مو خرخوی حتی ځینو ځینو خو زمونږ په وړاندې ناوړه تبلیغات پیل کړل.

په همدې لړ کې وو چې ځینو به ویل دا خو په نوې بڼه اخوانیزم دی، مونږ بیا پر چا خرخوي، په نوې بڼه نشنلیزم دی، یا به یې ویل دا سندرغاړي او ډمان دي مه کوه خپل کار به کوي. خو مونږ له خپل ستیج څخه په دې و توانیدلو چې د سعودي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولنه کې میشت پښتانه خپلو ملي ارزښتونو ته پاملرنه وکړي او پوره پنځه کاله په دې لړ کې زیار و باسي او پښتو ته خدمت وکړي.

د سعودي په ټولنه کې ډیر سخت بنسټونه حاکم دي هغه دا چې هغه مهال به یو بهرنی مزدور د کفیل له اجازې پرته د حج او یا عمرې د اداکولو په موخه حرم ته نه شو تللای. حتی د کفیل له اجازې پرته به د دې دولت د یوه ښار څخه بل ښار ته هم نه شو تللای خو موږ په همداسې سختو حالاتو کې یوه منظمه کلتوري ټولنه او اداره جوړه کړه. خو زه بیا هم وایم چې له موږ سره به هغه کسان ملګري وو چې غریب او مزدوري یې کوله، په خاورو به ککړ پکړ راغلل او د پښتو ادبي دیرې ته به یې خپل حضور لازمي ګڼلو. هلته زموږ مجلسونو ته مالدار سړی هیڅکله نه دی راغلی.

لاسته راوړنې مو دا دي چې موږ په دې وتوانیدو چې یو شمیر ارزشتمن کتابونه چاپ کړو.

په آخر کې دورمره وایم چې یوه ښه اداره او منیجمنت کولای شی چې ستونزو ته په ښه شکل ځواب ووایي او داسې یو شکل رامنځته کړي چې د قبول وړ وي. موږ ته په کار دي چې په دې لړ کې هغه اداره په کار واچوو چې Total Quality Management ورته ویل کیږي او د دوهمې نړیوالې جګړې وروسته ترتیب او په کار یې پیل کړی دی.

زه د افغان کلتوري ټولنو د جرګې د جوړیدو نوښت ستایم او موږ باید خپلې هڅې سره شریکې کړو.

د خویندو استازې

پروین فیض زاده ملال

زه د ښاغلي نذیر احمد نذیر خبره تاییدوم چې پښتني ښځې باید فعالې شي او د اجتماعي طریقې معیار دا دی څومره چې فعالې وي نو ښې وي او په تولنه کې خپل کردار ادا کولی شي. دا خاموشي او رکود به تر کومه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

حال د تاسف وړ دی او موږ باید د تاسف له حالت څخه ووزو. په کابل کې ادبي ټولنه جوړول، یوې او بلې ته د خویندو لاس ورکول ښه کار دی او نن یې وخت دی چې باید په دې هکله بندوبست وشي او دغه ټولنه جوړه شي.
که ښځې فعالې نه شي نه آبادي په لاس راتلای شي او نه خپل حقونه ترلاسه کولی شو. زه په کراچۍ کې اوسیږم خو تر څو پورې چې دلته یم نو له تاسو سره په دې هکله کلکه همکاره یم.
مخکې د رڼا په نوم یوه مجله وه چې لینا شریفي یې مسووله مدیره وه. سپوږمۍ وردګ، صفیه حلیم، مستوره شال او څو نورې نومیالې ښځې یې لیکوالې وې خو د ښځو په هغه ټولنه کې چا فعاله ونډه وانه خیستله چې بیرته خاموشه شوه.
نو د دې ټولنې په اړوند چې تاسو یې وړاندیز کړی دی باید ووایم چې راځی همدا نن یې بنسټ کښیږدی او خپلو فعالیتونو ته سمون ورکړی غونډې پیل له افغان ادبي بهیر او رشاد کره کتنې څخه په دې اړوند همکاري وغواړی او له هغوی څخه هیله لرم چې منظمه همکاري راسره وکړي.

په کړنلاره او تشکیلاتو باندې د بحث پیل

اول الرحمن رودوال

د مجلس په دې برخه کې په کړنلاره باندې بحث پیل شو او د دې کار د تنظیم چارې د ښاغلي اول الرحمن رودوال پر غاړه وې او کړنلاره یې د غونډې په ګډونوالو باندې توزیع کړه او د جرګې ګډونوال یې په آتو کاري ګروپونو سره وویشل چې هر ګروپ په ځانګړې توګه په کړنلاره باندې بحث وکړي.
په کړنلاره باندې د کاری ګروپونو په وسیله تر یو نیم ساعت بحث وروسته مجلس بیرته خپل عادي شکل غوره کړ د کاري ګروپونو استازو د خپل کار لنډ لنډ راپور وړاندې او په کړنلاره یې د سمونونو او بدلونونو په بهیر باندې څغلنده نظر واچاوه. همدارنګه د کړنلارې هغه ټکي په ګوته شول چې د بدلون او سمون چارې یې غوښتې او په دې لړ کې د هر کاري ګروپ استازي د خپل کاري ګروپ پایله د

(c) ketabton.com: The Digital Library

غونډې ګډونوالو ته بیان کړه. باید وویل شي چې د هر ګروپ لپاره مارکر قلم او د سپین کاغذ لویې تختې ویشل شوې وې چې هر کاري ګروپ خپل نظریات په داسې خط پرې لیکلي وو چې لویه کچه یې درلوده او په نوبت سره یې خپل نظرونه وړاندې کړل.

په کړنلاره باندې د بحث پایله

ډاکتر محمد ابراهیم شینواری

ډاکتر محمد ابراهیم شینواري د کړنلارې په اړه د کاري ګروپونو د نظریاتو نچوړ او پایله د غونډې ګډونوالو ته واوروله چې د ګډونوالو له خوا تصویب او و پتیل شوه چې د کاري ګروپونو د نظریاتو په نظر کې نیولو سره به کړنلاره د یوې پنځه کسیزې ډلې په وسیله او د وروستۍ بڼې په توګه بیا لیکل کیږي. همدارنګه ډاکتر ابراهیم شینواري صاحب د جرګې تشکیلات بیان او له یو لړ بحثونو وروسته د رایو په اتفاق سره استاد عبدالله بختانی خدمتګار، استاد حبیب الله رفیع، استاد سعدالدین شپون، استاد محمد صدیق پسرلی، استاد نصرالله حافظ، آغلې پروین فیض زاده ملال او خوږ ژبی شاعر پیرمحمد کاروان د لارښودې شورا د غړو په توګه و ټاکل شول. په همدې توګه ۷۰ کسان د صلاکارې شورى، ۲۰ کسان د کاري ډلې او ۵ کسان د مالي کمیټې د غړو په توګه معرفي شول. چې تر تشکیلاتو وروسته د راتلونکی کار د کاري پلان په اړه هم د خبرو یوه توده لړۍ تر سره او ښاغلي ډاکتر خوشحال روهي د پښتو ژبې هغه ځانګې په ګوته کړې چې باید کار ورته وشي چې ډېر مهمې یې د پښتو ژبې د ژباړې چارو ته وده او د معلوماتي تکنالوجۍ پر مټ د پښتو ژبې پرمختګ پکې شامل وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلاکارۍ شورى د مشر په توګه

د استاد محمد آصف صميم ټاکنه

د افغان کلتوري ټولنو جرګې ټولو ګډونوالو د هيواد نوموتی ليکوال او د افغان کلتوري کلتوري ټولنو د جرګې د تدارک غړی ښاغلي استاد محمد آصف صميم د همدې کميټې د غړي ډاکتر خوشحال روهي په وړانديز د جرګې د سلاکارۍ شورى په توګه د رايو په اتفاق انتخاب کړ. په همدې مناسبت استاد د جرګې له ټولو استازو څخه مننه وکړه چې نوموړی يې د سلاکارۍ شورى د مشرۍ لپاره ګومارلی او د دې مهمې دندې په سپارلو يې ورته وياړ و باښه.

د مجلس ارزونه

استاد حبيب الله رفيع د لارښودې شورى غړی

ډير خوښ يم چې په يوه ښکلې لاره مزل پيل شوی دی او دا مزل به هرو مرو د برې څوکې ته رسيږي. اکثريت هيڅکله او په هيڅ ځای کې محروم کيدلی نه شي خو متاسفانه چې زموږ پښتو ژبه له همداسې يوه تور ستم سره مخ ده او موږ د خپله لاسه د مصلحتونو ښکار شوي يو. د ميرويس هوتکي نيکه د حکومت ژبه پښتو وه، د شاه حسين په دربار کې به هره اونۍ ادبي غونډې کيدې او د هغه وخت د نارنج په شاهي ماڼۍ کې يو کتابتون هم موجود وو.

جغرافيايي موقعيت اساس دی، نوموړی غورزنګ د کورنيو شخړو ښکار شو، نادرافشار د احمدشاه بابا تر راتلو پورې د دربار ژبه له پښتو څخه پاړسي ته واړوله او احمدشاهي تاريخ داسې وايي چې درباريان زياتره له ايران څخه راغلي وو چې متاسفانه همدغه ډول يو دربار ادامه پيدا کړه.

پيرمحمد کاکړ د خپل عصر د پښتو ژبې يو ستر اديب وو او واکمنو نه وو منلی څکه نوموړي غوښتل چې د دربار ژبه دې پښتو وي هغه له تيمورشاه څخه سر ټکولی او د شهزاده سليمان ملاتړ يې په دې خاطر کړی دی چې هغه وعده کړې وه چې که

(c) ketabton.com: The Digital Library

چیرې واک ورته و رسیږي نو د دربار ژبه به پښتو ته اړوي. د هغه وخت د معرفت الافغاني تطبیقي ګرامر د ښاغلی پیرمحمد کاکړ په دور کې رامنځه شو او فرمان ورکړه، فرمان واخله او داسې نورې جملې پکې لیکل شوې دي. خو کله چې تیمورشاه راغی نو شاولیخان یې وواژه، خپل ورور یې بندي کړ، د وروڼو له ویرې یې پایتخت کابل ته و لیږداوه او د پیرمحمد کاکړ هیله له خاورو سره خاورې شوه.

د امیر شیرعلیخان په وخت کې سیدجمال الدین افغان د دربار د پښتو کولو کوښښ وکړ، زیات کلیمات یې د ملکي او نظامي ادارې لپاره رامنځته کړل، پښتو مرکه په قانون کې رسمي بڼه خپله کړه او څه ناڅه پرمختګ په دې هکله رامنځته شو.

ارتجاعي دور، اغتشاش او د غلو حکومت بیا هم هغه هلې ځلې په باد لاهو کړې چې تر دې د مخه د پښتو ژبې د پرمختګ لپاره شوې وې.

کله چې په افغانستان رڼا شوه د نادرشاه په وخت کې په کندهار کې پښتو انجمن په کار پیل وکړ له دې وروسته په ۱۳۱۶ هجري لمریز کال پښتو ټولنه رامنځته شوه او کینه دوزانو به د نفرت په سترګه ورته کتل. په هر صورت د سردار شهید محمد داود خان تر حکومت پورې پښتانه لیکوالان او ادیبان د وخت حکومتونو ته اړ وو او لورینې ته یې اړ وو. خو د دا ودخان حکومت په دې باره کې بیا څه ګامونه پورته کړل.

د اړ دوړ وخت او د بحران درې لسیزې وطن وران شو، خراب شو او ډیر تاوانونه رامنځته شول خو یو کار وشو چې پښتو د ولس لاسته و لویده او ځوانان د پښتو په نوشته کولو و روزل شول. اوس پښتو داسې خوره شوې ده چې هیڅ راز قوت یې مخنیوی نه شي کولای او نه هم چاته د ګدایۍ ضرورت شته.

دغه جرګه په داسې وخت کې جوړه شوه چې سختې مرحلې تیرې شوې دي د ګټلو وخت دی او په هیواد کې د ننه ګڼ شمیر کلتوري ټولنې جوړې او خپل خپل نشرات لري. د کلتوري ټولنو د جوړیدو دور په نړۍ کې ډیر پخوانی دی، لرغونی دی او پرمختللی دی او زموږ په هیواد کې هم اوږده سابقه لري.

اوس دا دي وینو چې ټولې پښتو ټولنې سره یو شوې او د پښتو لپاره یې کار پیل کړ، پسرلی صاحب، ولایتی استازي او له بهر څخه د دې بهیر د لارویانو پیغامونه د دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیل لپاره یو ښه زیری ګڼلی شو. اوس مهال د پښتني ادبي ټولنو یو داسې بهیر غزیدلی چې څوک یې هم مخه نه شي نیولای نو سره کوشیر شی، سره یو شی، سره ټول شی، بنیادي خدمت وکړی بیا کله هم مظلومیت او محکومیت احساس نه کړی.
په کړنلاره کې یوه ماده چې د ښوونځیو په اړه پکې اضافه شي چې دا دي پښتو وي، دا ټولنې دې پښتو وي او د پښتو د فرهنګ د غوړیدو لپاره دې لاره هواره کړي. په سمتي، ژبنی او قومی اساساتو د ګوندونو جوړول زموږ په اساسي قانون کې ناروا او جرم دي خو اوس په لسګونو داسې ګوندونه او په سلګونو داسې اشخاص شته دي چې د همداسې اساساتو په بنا یې ګوندونه جوړ کړي دي.
خو د فرهنګي ټولنو په هکله داسې ماده نشته او نه داسې کوم بند پکې شته دی نو باید چې د پښتو د پراختیا لپاره په خلاص مټ کار وکړو. که ګیله لري نور دې هم دا کار وکړي، دا ګناه نه ده او د افغاني ژبو د ودې لپاره به یو ښه فرصت وي.
په آخر کې تاسو ټولو ته د دې جرګې د ټوکیدلو مبارکي وایم .
د غونډې په دې برخه کې د ماښام د لمانځه لپاره د وقفې اعلان وشو

د باتور اندود ننداره

همایون عالمیان او د هغه اړونده لوبډله

د ماښام د لمانځه تر اداکولو وروسته د ښاغلي همایون عالمیان او د هغه د لوبډلې له خوا د باتوراندود د لوبو ښکلې نندارې تر سره شوې چې د لیدونکو د زیاتې پاملرنې سبب په خوښۍ او چکچکو سره یې بدرګه کړې.
د دې لوبې بنسټ ایښودونکی ښاغلي همایون عالمیان دی ۳۱ کال عمر لري او د ۱۳۵۴ هجری لمریز کال د پروان د غوربند د درې د سیاه ګرد په ولسوالۍ کې زیږیدلی دی. خپل تحصیلات یې په ایران کې کړي او دغه لوبه یې د ۱۵ کلونو په جریان کې جوړه کړې او همایون عالمیان یې موسس ګڼل کیږي.
د لوبو تر اجرا وروسته ښاغلی همایون عالمیان د باتوراندود د لوبې په اړه وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۵ کالونو راهیسې زما سره دا فکر وو چې داس یوه رزمي لوبه ایجاد کړم چې بشپړه افغاني بڼه ولري نو د باتوراندود د جوړولو په هکله فکر راسره وو. دا لوبه یوازې سپورتي بڼه نه لري بلکي کلتوري او فرهنګي بڼه هم لري.

زه په ۱۳۸۲ کې له ایران څخه خپل هیواد ته راستون شوم، په ۱۳۸۳ کې مې د دې لوبې وړاندیز حکومتي چارواکو ته ورکړ، په ۱۳۸۴ کې هغه په رسمي ډول تصویب شو، په ۱۳۸۵ کې یې امتحاني دوره پیل او په ۱۳۸۶ کې د المپیک رسما د المپیک د لوبو په کتار کې داخله شوه.

د دې لوبې د کوماندې او پرمخ بیولو لپاره ما ۳۰۰ پښتو کلیمې جوړې کړې دي چې د علومو اکادمی تصدیق کړي او د دې لوبې د کوماندې او هر څه کلیمات ټول سوچه پښتو دي.

باتواندود لوبه څلور برخې لري

لومړی: ژوب لوب چې یوه رزمي لوبه ده او درې برخې لري چې نیم واک، ټول واک او پراخ واک ورته ویل کیږي.

دوهم: چل لوب چې مختلف فورمونه لري

دریم: اتڼ لوب چې د ملی اتڼ په بڼه اجر کیږي

څلورم: ویشت لوب چې د لیندې، غیشي او نورو څیزونو په وسیله ویشتل کوي او ویشتل پکې زده کیږي.

د پورتنیو لوبو هره یوه ځان ځانته بیل قوانین لري چې د خپلو قوانینو له مخې اجرا کیږي.

باتوراندود په کابل کې د یو مرکزي دفتر سربیره چې د همدې ښار د آتمې ناحیې د سیاسنګ په سیمه کې موقعیت لري د کابل په مختلفو سیمو کې څلور نور فرعي دفترونه هم لري او ډیر ژر ده چې د هیواد په ولایتونو کې هم د خپل د همدې لوبې د رواج او سمون لپاره دفترونه پرانیستل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تفریحي پروګرام

ټوکې ټکالې، ټنګ ټکور او مشاعره

د باتوراندود له نندارې وروسته لومړی د ټوکو او ټکالو پروګرام پیل شو چې د افغانستان وتلیو کومیډیانو او خنده مارانو لکه عابد، شاه محمد یاري او قسیمي صاحب پکې خپلې ټوکې وکړې او د لیدونکو په شونډو یې د خندا وړانګې میلمنې او د ټولې کاري ورځې ستړیا یې ور څخه هیره کړه. چې ورپسې مشاعره پیل چې د هیواد زیاتو شاعرانو خپل خواږه شعرونه، غزلونه او نظمونه د جرګې ګډونوالو ته واورول.

تر مشاعرې وروسته د ټنګ ټکور پروګران پیل شو چې د هیواد وتلي سندرغاړي حفیظ ګردش په خپل مینه ناک غږ خوږې غزلې وویلې او د غونډې د ګډونوالو له مسلسلو چکچکو سره بدرګې کیدې.

د افغان کلتوري ټولنو جرګه د شپې څه د پاسه یوولس بجې د دعایې په لوستلو سره پای ته ورسیده.

د افغان کلتوري ټولنو د ګډې جرګې ویندویان

د افغان کلتوري ټولنو د جرګې د لومړۍ غونډې ویندویان د سهار له خوا هر یو غوث الدین فروتن، عبدالجبار څپاند او خاطره اسحق زی وو چې ډیر اغیزمن شکل یې پروګران د خپل ټاکلی مهال ویش سره سم وړاندې کړ او له ماښام څخه وروسته بیا د ویندویۍ چارې دل افروز ځیرک، نذیر احمد نذیر او ذبیح الله احساس ته ور و سپارل شوې چې مجلس یې بیا هم په ډیر منظم شکل او د پروګرام سره سم په خپل کنترول کې وساته او د خوندورو شعرونو او مطالبو سره سم یې مجلس ته د ښکلاوو یوه نه هیریدونکې بڼه ورکړې وه. چې د افغان کلتوري جرګې ګډونوال له ټولو ښاغلیو ویندویانو څخه د دوی د غیزمنې دندې د سر ته رسولو له کبله د زړه له کومې مننه کوي او دوی ته په خپل کلتوري ژوند کې د لا زیاتو بریاوو غوښتونکي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پايله

د افغان کلتوري ټولنو د جرګې لومړۍ غونډه تيره جمعه چې د ۱۳۸۶ کال د زمري دمياشتې له ۲۶ نيټې سره برابره ده د خپل مهال ويش له مخې د سهار په ۹ بجو او ديرشو دقيقو پيل او د همدې ورځې له ماښام څخه وروسته څه د پاسه په ۱۱ بجو پای ته ورسيده.

د افغان کلتوري ټولنو د جرګې په لومړۍ غونډه کې له پرانيستونکو ويناوو، پيغامونو، ولايتي ګزارشونو سربيره پر هغو ټولو مسايلو تفصيلي بحث وشو چې په اجندا کې شاملې وې او په زياتو مسايلو کې د افغان پوهانو، ليکوالانو، شاعرانو او ولسي استازو تر منځ د مشترك نظر د موجوديت له کبله د جرګې لومړۍ غونډه په خپلو ټاکلو موخو کې د بري په لوري ګامونه اوچت او د راتلونکو برياوو د لاسته راوړولو لپاره يې د خپل يون لومړی پړاو په بريالی توګه پر مخ روان کړ. همدارنګه و پتيل شوه چې د افغان کلتوري ټولنو دوهمه او راتلونکې غونډه به په لويه کچه سره جوړيږي او هڅه به وشي چې د ولايتونو د کلتوري ټولنو ټول اړوند ليکوالان کارکوونکي ګډون پکې ولري.

د افغان کلتوري ټولنو جرګه

تګلاره

سريزه

د افغان کلتوري ټولنو جرګه په هېواد کې د کلتوري ټولنو د همغږۍ او ټولولو يو مرکز دی، چې د ۱۳۸۶ کال د زمري د مياشتې په ۲۶ نېټه د ۲۴ ولايتونواو کابل ښار د موجودو او فعالو کلتوري ټولنو د ۳۰۰ تنو استازو له خوا تاسيس شوه.

په جرګه کې ټولې هغه آزادې او ناپيیلې افغاني کلتوري ټولنې غړيتوب لري ،چې د جرګې موخې او کړنلاره مني او دهغو د پلي کولو لپاره له نورو ټولنو سره په همغږۍ هلې ځلې کوي . په ټولنو کې به لويه او وړه ، کمزورې او پياوړې په پام کې نه نيول کيږي او ټولې ټولنې به خپل هويت او استقلاليت ساتي . دکلتوری ټولنو دهمغږۍ جرګه به ددی زمينه جوړه کړي چې :

دټول هيواد په کچه کلتوري ټولنې او اشخاص يو د بل له تجربو خبر شي اود کارونو د کيفيت په لوړولو کې يو له بل څخه زده کړه وکړي . د هيواد او ولايتونو هغه کمزورې سيمې وپيژندل شي ، چې کلتوري هڅې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولنې پکې نشته او یا کمزورې او ټکنی دي. دفردي او ډله ییزو اړیکو او نیټ ورک له لارې د مناسبو کارونو لپاره مناسب اشخاص وپېژندل شي، وروزل شي او وګومارل شي. او دژبې او ادب دپرمختیا اود فکري ودې زمینې برابرې شي.

د افغان کلتوري ټولنو جرګه د اسلام سپیڅلي دین داحکامو ، د افغانستان د اساسي قانون او نورو نافذو قوانینو پّه رڼاکې د لاندې کړتلارې له مخې کار کوي، چې په ۵ څپرکیو او ۴۱ مادو کې جوړه شوې ده:

دافغان کلتوري ټولنو د جرګې تګلاره

لومړی څپرکی

هدفونه

لومړۍ ماده: په یوه واحد اسلامي، ملي - افغاني نظر دټولو فرهنګي کړنو او کړیو راټولو ل .

دویمه ماده: دافغانانو کلتوري اومدني متوازن پرمختګ

دریمه ماده: دهیواد ټولو خلکو ته د متناسبو او مساوي کلتوري زمینو رامنځته کول

څلورمه ماده: دپوهنې عامول ، دنجونو ښوونې او روزنې ته خاصه پاملرنه اود لویانو زده کړې

پمځمه ماده: دځوانانو د ذهني اوعلمي سویې لوړول

شپږمه ماده:هیوادوال په قانون پوهول ، دقانون درناوي او منلو ته یې هڅول او دقانون په چوکاټ کې دخپلو کلتوري حقونو دغوښتنې لپاره یې تیارول

اوومه ماده:د ولس د مثبتو دودونو پیاوړي کول او له منفي دودونو سره مبارزه.

اتمه ماده: د انساني حقونو او وجایبو په باب د عامه پوهاوي لوړول :

i. فردي ازادي
ii. دښځو حقونه
iii. دماشوم پالنه

نهمه ماده: دروغتیایي کلتور ، نظافت او ورزش هڅول

لسمه ماده: هیواد د ژبو پرمختیا اودقانون په چوکاټ کې یې په ښوونځیو ،پوهنتونونو ،ادارو، سوداګریزو او عامه چارو کې رواجول

یوولسمه ماده: دټول هیواد د کلتوري هڅو او فعالیتونو تر منځ د همغږۍ رامنځته کول.

جرګه به خپلې موخې د لاندې پالیسیو په چوکاټ کې لاس ته راوړي:

دولسمه ماده: کلتوري هڅې به له سیاسي هڅو جلا وي، دکوم ځانګړي ګوند او ځانګړي سیاسي نظر لپاره به کار نه کوي ، خو د غړو لپاره به ترټولنې بهر د مستقل سیاسي فعالیت حق محفوظ وي.

دیارلسمه ماده: خپل کلتوري حقونه به د قانوني او حقوقي موازینو په چوکاټ کې غواړي

څوارلسمه ماده: دافغانستان لوړې ملي ګټې او د اولس خیر به په هر قدم کې په پام کې نیول کیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسمه ماده: دتیرو ستونزو په باب دلانجمنو بحثونو پر ځاې به روښانه راتلونکې ته ډیره پاملرنه کیږي او له نن څخه به ورته دمنظمو پلانونو له مخې کار پیل کیږي

شپاړسمه ماده: دکار بنسټ به مشوره او د پریکړو معیار به اکثریت وي

اووه لسمه ماده: کارونه به په عملي او واقعبینانه ډول پلانیږي او په یو وخت کې به هغومره کارونه پیلیږي چې د عملي کیدو امکان ولري

اته لسمه ماده: په اولس کې کلتوري بیدارۍ او پورته هدفونو ته درسیدلو لپاره به له بیلابیلو لارو کار اخستل کیږي :

1. دکلتوري جرګو عامول ، هڅول او زیاتول چې دمنظمو کړنلارو او تګلارو له مخې به خپل کار پر مخ بیایي
2. دادب او فرهنګ بیلابیل صنفونه روزل ، پالل او پرمخ بیول
3. کتابونه او نورې خپرونې لیکل ، چاپول او ویشل
4. دروزنې پروګرامونه جوړول او ځوانان په سیستماتیک ډول روزل
   - په لیکوالۍ کې
   - په ژورنالیزم کې
   - په شعر،هنرونو او تخلیقي ادبیاتو کې
   - په سینما او تیاتر کې
   - په وینا کولو کې
   - په اداره کولو ، سمبالښت او لارښوونه (Leadership) کې
   - دپوهاوي په مهارتونو (Communication) کې
   - په کمپیوټر او معلوماتي تکنالوجۍ کې
   - په تاریخ ، بشر پیژندنه ، اروا پوهنه او ټولنپوهنه کې
   - دپوهې په نورو څانګو کې
5. په ملي او نړیواله کچه علمي ، فرهنګي او څیړنیزې غونډې جوړول
6. درسنیو له ټولو چینلونو څخه د افغانانو د کلتوري ودې لپاره کار اخېستل
7. دښوونځیو دپیاوړتیا پروګرامونه جوړول
8. دعلمي څیړنو تر سره کول او دهیواد ، سیمې او نړۍ دتاریخ ، کلتورونو او تمدنونو په باب معلومات راټولول او خپرول
9. دقومي جرګو ، اولسي اصلاحي ټولنو او شوراګانو سره یوځای د ټولنیزو اصلاحاتو رواجول او هڅول
10. د کلتوري هڅو او ټولنیزو اصلاحاتو د بري لپاره له دیني عالمانو سره ګډ کار ، د دوی د مرستو جلبول او افغان ځوانان داسلام ددین په اساسي احکامو پوهول.
11. دکتابتونونو عامول او هڅول.

دویم څپرکی

(c) ketabton.com: The Digital Library

غړيتوب

نولسمه ماده: په ټولنه کې بېلابېلې کلتوري ټولنې په خپله خوښه غړيتوب تر لاسه کولای شي، ازاد او مستقل اشخاص هم د ټولنې غړيتوب حاصلولای شي.

شلمه ماده: په جرګه کې ټولې هغه آزادې او ناپېيلې افغاني کلتوري ټولنې غړيتوب لري ،چې د جرګې موخې او کړنلاره مني او دهغو د پلي کولو لپاره له نورو ټولنو سره په همغږۍ هلې ځلې کوي

يوويشتمه ماده: په ټولنه کې غړې ټولنې د افغان کلتوري ټولنو جرګې پر غړيتوب سربيره خپل هويت او استقلاليت ساتي او د قانون په چوکاټ کې به فعاليت کوي.

دريم څپرکی
د جرګې جوړښت

د افغان کلتوري ټولنو جرګه لاندې جوړښت لري:

الف : لويه غونډه :

دوه ويشتمه ماده: لويه غونډه د جرګې تر ټولو واکمن مقام دی ، چې د ولايتي جرګو له استازو، دجرګې له لارښودې شورا ، سلاکارې شورا ، کار ډلې او مالي کمېټې له غړو څخه جوړيږي . لويه غونډه په کال کې لږ ترلږه يو ځل جوړيږی او لاندې دندې او واکونه لري :

۱ ـ د جرګې د نوم او نښان تصويب او بدلول

۲ ـ د کړنلارې او کاري پلان جوړول ، تصويب او بدلون

۳ ـ د لارښودې شورا، سلا کارې شورا ، کارډلې او مالي کمېټې ټاکل

۴ ـ د سلاکارې شوراکارډلې او مالي کمېټې د رپوټونو اورېدل او دترسره شويو کارونو ارزول

۵ ـ د نورو مهمو کلتوري مسايلو په اړه پرېکړه

ب : لارښوده شورا :

درويشتمه ماده: لارښوده شورا د لويې غونډې له خوا ټاکل کيږی . لارښوده شورادوه لويو غونډو ترمنځ دجرګې ترټولو واکمن مقام دی چې د جرګې دورځنيو چارو په باب لارښوونه ،څارنه او ارزونه کوي او په مهمو غونډ و کې د جرګې استازيتوب کوي .

څليرويشتمه ماده: لارښوده شورا لاندې دندې او واکونه لري :

۱ ـ د کاري پلان د پلي کېدوڅارنه

۲ ـ د کار ډلې دکړنو رپوټ اورېدل

۳ ـ کارډلې ته لازمې لارښوونې او ورسره مرسته

۴ ـ د مالي کمېټې ټاکل

۵ ـ د لويې غونډې رابلل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ج: سلا کاره شورا :

پنځه ویشتمه ماده: د جرګې سلاکار مقام دی ، چې له کار ډلې او مالي کمېټې سره یو ځای په هرو درو میاشتو کې لږترلږه یوځل غونډه کوي . سلا کاره شورا د جرګې له غړو او یا له هغې څخه بهر له هغو فرهنګیانو او فرهنګپالو څخه جوړیږي ، چې کولی شي دجرګې د چارو په سمون ، سمبالښت، څارنه او ارزونه کې رغنده برخه واخلي .

د: کار ډله :

شپږویشتمه ماده: کارډله له هغو فرهنګیانو څخه جوړیږي ، چې په خپله خوښه او منظم ډول د جرګې ورځنۍ چارې سمبالوي . د کارډله په دوو اونیو کې لږترلږه یو ځل غونډه کوي

اوه ویشتمه ماده: کارډله لاندې دندې او واکونه لري :

۱ ـ په منظمه توګه د لویې غونډې او لارښودې شورا له خوا ورسپارل شوې دندې پلي او تعقیبوي

۲ ـ د لارښودې شورا پرېکړې او وړاندیزونه ولایتي جرګو ته رسوي

۳ ـ په ولایتونو کې د کاري پلانونو پلي کېدل په منظمه توګه څاري

۴ ـ له ولایتي استازو سره منظمې اړیکې ساتي

۵ ـ د ولایتي استازو وړاندیزونه او ستونزې لارښودې شورا ته رسوي او له اړتیا سره اقدام کوي

۶ ـ کار ډله د چارو د ښه سمون لپاره په خپلو کې دندې وېشي او وظیفوي کمېټې جوړوي

۷ ـ که چېرې د کار ډلې غړي له معقول عذر پرته په دریو پرله پسې غونډو کې ګډون ونه کړي ، د لارښودې شورا په تایید له کار ډلې څخه ایستل کیږي

ه: ولایتي جرګه :

اته ویشتمه ماده: ولایتي جرګه د ولایت په کچه د ټولو آزادو کلتوري ټولنو له استازو څخه جوړیږي او لږترلږه په هرو شپږو میاشتو کې یو ځل غونډه کوي .

نهه ویشتمه ماده: ولایتي جرګه لاندې دندې او واکونه لري :

۱ ـ د چارو د ښه سمون لپاره په هرو شپږو میاشتو کې دوه تنه په نوبتي توګه ټاکي او لارښودې شوراته یې ورپېژني

۲ ـ ولایتي کاري پلان پلی کوي او پلي کېدل یې څاري

۳ ـ د استازو کاري رپوټ اوري

۴ ـ لارښودې شورا ته مشورې او سپارښتنې ورکوي

و: ولایتي استازي:

دیرشمه ماده: هره ولایتي شورا له خپل منځ څخه یو استازی ټاکي، چې لاندې دندې تر سره کوي:

یودیرشمه ماده: ولایتي استاز ي لاندې دندې او واکونه لري :

۱ ـ د ولایتي جرګې غونډې سمبالوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ ـ د جرګې له کارډلې سره اړیکې ساتي
۳ ـ د ولایت ستونزې او وړاندیزونه لارښودې شورا او کار ډلې ته رسوي
۴ ـ د لارښودې شورا پریکړې او وړاندیزونه غړو ټولنو ته رسوي
۵ ـ د لویې غونډې له خوا د تصویب شویو پرګرامونو په پلي کولو کې هڅې کوي
۶ ـ د ولایت په کچه د کلتوري ټولنو تر منځ همغږي رامنځته کوي
۷ ـ په لویه غونډه کې د ولایتي جرګې په استازیتوب ګډون کوي
۸ ـ کولی شي لارښودې شورا او کارډلې ته ځان او یا بل څوک کاندید کړي

شلورم څپرکی
مالي چارې

دوه دیرشمه ماده: د ټولنې مالي سرچینې په لاندې ډول دي:

1. د غړو ګډون ونډه ونډه
2. د هیواد دننه ملي پانګوالو او فرهنګپالو د خپلې خوښې بسپنې
3. د ټولنې د خپرونو د خرڅلاوو له لارې

درې دیرشمه ماده::ټولنه د مالي چارو د تنظیم لپاره یوه مالي کمېټه لري چې د جرګې دلویې غونډې له خوا ټاکل کیږي .

څلور دیرشمه ماده: مالي کمېټه پنځه تنه غړي لري،

پنځه دیرشمه ماده: مالي کمېټه لاندې دندې پر مخ بیایي :

۱ ـ مالي پالیسي جوړوي او لارښودې شورا ته یې وړاندې کوي
۲ ـ مالي امکانات جلبوي
۳ ـ منظم مالي سیستم جوړوي او بانکي حساب پرانیزي
۴ ـ د مالي چارو اسناد ساتي او دقیق ریوټ چمتو کوي
۵ ـ د مرستو د جلبولو لپاره همکاران پیدا کوي

شپږ دیرشمه ماده: جرګه په مرکزکې یو بانکي حساب پرانیزي، همدا راز دنورو څانګو لپاره هم بانکي حسابونه پرانیزي.

اووه دیرشمه ماده: له بانکي حساب څخه د پیسو د راایستلو لپاره د جرګې د مشرتابه په اجازه د مالي کمېټې له غړو څخه درې تنو ته واک ورکول کیږي ، چې له دوی څخه به لږترلږه دوه تنه لاسلیک کوي .

اته دیرشمه ماده: دټولنې غړي هره میاشت سل افغانۍ ګډون ونډه ورکوي.

پنځم څپرکی
بیلابیل حکمونه

نهه دیرشمه ماده:جرګه به مهالنی خپرونې لري چې دجرګې کاري رپوټونه اودعلمي ، کلتوري او ادبي مسایلو په باب به تحلیلي او معلوماتي مطالب خپروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلوېښتمه ماده: جرګه به د پوهنې/ علومو په بيلابيلو برخو کې ځانګې جوړوي چې د منظمو کړنلارو له مخې به کار کوي.
يوځلوېښتمه ماده :ټولنه يو نښان لري چې په لاندې ډول تشريح کيږي:

پښتو او د ژباړې اړتيا د سمينار راپور

ليکنه او ترتيب: ګل آغا احمدي وردګ

سريزه

د افغان کلتوري ټولنو جرګې او پښتو مرکې د (پښتو او د ژباړې اړتيا) تر عنوان لاندې د تيرې جمعې په ورځ چې د ۱۳۸۶ هجري لمريز کال د ليندۍ د مياشتې ۲ او د ۲۰۰۷ ميلادي کال د نوامبر دمياشتې ۲۳ نيټه وه د کابل ښار د ستاره په هوټل کې د يو شمير لوړ رتبه حکومتي چارواکو، د ملي شورى د غړو، افغان کلتوري ټولنو د جرګې د استازو، سلګونو ليکوالانو، شاعرانو، ژوناليستانو او يو شمير بهرنيو ميلمنو په ګډون يو ورځنى سمينار رابللى وو چې د ژباړې په هکله د علمي مقالو، ويناوو او يو لړ مهمو پريکړو سره يې خپل کار بشپړ کړ.
غونډه له غرمې مخکې د سهار په لسو بجو د صديق الله رښتيا له خوا د قرآن کريم د څو مبارکو آيتونو په تلاوت سره پيل شوه چې ورپسې د هيواد ملي سرود و غږول شو او له هغه وروسته رئيسه هيئت په خپلو ځايونو کښيناستل چې محترم استاد نصرالله حافظ، محترم استاد محمد صابر خويشکی، محترم پوهنمل غلام نبي فراهي، محترم حاجي عزيزالرحمن، محترم پوهاند رسول امين او محترمه انجنير راضيه نعيمي وو. له دې وروسته په ترتيب سره د غونډې پرانيستونکې وينا، د ژباړې په هکله علمي مقالې، درنو ژباړونکو ته مډالونه ، د افغان کلتوري ټولنو د جرګې د ويب پاڼې پرانيستنه، د شهيد مصور د کلتوري بنسټ د کار د پيل اعلان، د ژباړې د مهالنۍ د چاپ اعلان، د جرګې له خوا د ژباړې د درې غوره کتابونو لپاره د جايزو اعلان، د ديرشو په شاوخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنوانونو د کتابونو د چاپ ژمنه، د ژباړې استراتیژي، د کاري ګروپونو کار او نور رنګارنګ پروګرامونه یو پر بل پسې تر سره شول.

د غونډې لنډ راپور

پرانیستونکې وینا د ښاغلي ډاکتر محمد ابراهیم شینواري له خوا وړاندې او د سمینار ګډونوالو ته یې ښه راغلاست وواېه. ښاغلي ډاکتر محمد ابراهیم شینواري زیاته کړه چې ژباړه د ملتونو، فکرونو او تمدنونو د یووالي وسیله او د نړۍ د مختلفو وګړو تر منځ کلتوري اړیکې سره شریکوي.

نوموړي د خپلو خبرو په لړ کې اضافه کړه د افغانستان معاصر تاریخ کې د ژباړې اهمیت له بل هر وخت څخه زیات تر سترګو کیږي ځکه چې په دې هکله د یوې اغیزمنې استراتیژۍ او موثرو عملي ګامونو د نشتوالي له کبله ۷۰ میلیونه پښتانه له علمي خیږنو او ادبي شهکارونو څخه محروم دي چې باید وروسته له دې داسې نه وي بلکې دغه لویه نقیصه جبران شي.

شینواري صاحب همدارنګه د خپلو خبرو په ترځ کې د پښتو او د ژباړې د اړتیا سمینار د یوه ورځني کار اجنډا شرح او له هغو ادارو او اشخاصو یې مننه وکړه چې په دې لار کې یې زحمت ویستلی او ونډه یې اخیستې ده چې په دې لړ کې عزیزي بانک، ودان موسسه، خوست والي، اسرار کریمزي، محبوب الله محبوب، قلم ټولنې او داسې نورو اشخاصو او موسساتو نومونه د یادولو وړ دي چې خپلې مالي، فرهنګي، اداري، تخنیکي او هر اړخیزې مرستې یې په دې لاره کې کړي دي.

د سمینار دویم ویناوال د اطلاعاتو او کلتور د وزارت مرستیال ښاغلي نبي فراهي وو چې هغه هم د خپل وزارت له لوري د ژباړې له بهیر سره د بشپړ ملاتړ اعلان وکړ او ویې ویل چې سږ کال به دغه وزارت د دوو څخه تر درې عنوانه داسې کتابونو د ژباړې او چاپ لګښتونه مني چې د افغان کلتوري ټولنو جرګه او د پښتو مرکه یې نوموړي وزارت ته وړاندیز وکړي. همدارنګه د اطلاعاتو او کلتور وزارت به د دې کال په پای کې هغه بهترین ژباړل شوي اثر ته یوه غوره جایزه ورکوي چې ستاسو د ټاکلې کمیټې له خوا ورته معرفي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقالې او ويناوال:

د سمينار په لړ کې د ژباړې په هکله دغه لاندې علمي مقالې او ويناوې واورول شوې:

- د ژباړې په اړه مقدماتي بحث   د نورالحبيب نثار مقاله
- ژباړه يوه ديني او ملي اړتيا   د محمد حسن حقيار مقاله
- ترلې ټولنه، ژباړه او پرانستې ټولنه   د عبدالغفور ليوال مقاله
- ماشيني ژباړه   د اسرار کريمزي مقاله
- د ژباړې لارښود   د اسدالله غضنفر وينا
- د ژباړې استراتيژي   د ډاکتر محمد اکبر اکبر مقاله
- د نانسي ايچ دوپري ژونديلک   د عبدالجبار څپاند ليکنه
- ابو محمد هاشم سرواني ژونديلک د استاد حبيب الله رفيع ليکنه
- د ډاکتر خوشحال روهي وينا
- د پوهاند رسول امين وينا
- د انجنير احمد شاه احمدزي وينا
- د استاد محمد آصف صميم وينا
- د ډاکتر پښتونيار وينا
- د استاد اڅک وينا

مډالونه او ستاينليکونه

لومړی د مشهور ناروېژي افغان پوه گيورگ مورگنسترن په نوم د سرو زرو مډال د امريکا او سيدونکې آغلې نانسي ايچ دوپري د هغو کلتوري خدماتو له کبله ورکړ شو چې د افغانستان لپاره يې د خپل متوفی خاوند سره په گډه تر سره کړي او اوس هم په دې لاره کې هڅې کوي. مډال د هغه استازې حسينه شيرجان ته استاد نصرالله حافظ په لاس ورکړ شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دويم مډال د لومړي افغان ژباړن ارواښاد ابو محمد هاشم سرواني په نوم د سرو زرو مډال نامتو افغان ليکوال او ژباړن ښاغلي محمد زبير شفيقي ته د سعودي د سفارت د مرستيال ابراهيم سعيد الحازمي په لاس ورکړ شو چې اوس مهال د ويسا د ورځپاڼې د مسوول مدير په توګه دنده اجرا کوي او تر ۴۰ عنوانه زيات کتابونه يې له بهرنيو ژبو څخه پښتو ته را ژباړلي چې خورا مهم سلسله يې د نسيم حجازي ناولونه دي چې خورا زيات مينه وال او لوستونکي يې خپل ځان ته روبللي دي.

مرستې او ژمنې:

استاد محمد اسماعيل يون د هغو کسانو او موسساتو نومونه په لاندې ډول اعلان کړل چې د ژباړې په بهير کې پښتو ته د را ژباړل شوو کتابونو د چاپ ژمنه کوي:

- داود شينواری — يو عنوان کتاب
- يما کرزی — يو عنوان کتاب
- د اطلاعاتو او کلتور وزرات — درې عنوانه کتابونه
- غلام نبي فراهي — يو عنوان کتاب
- شاه محمود مياخيل — يو عنوان کتاب
- ميرويس ياسيني — يو عنوان کتاب
- عارف نورزی — يو عنوان کتاب
- عبدالله لغمانی — يو عنوان کتاب
- علی اکبر ژوندی — يو عنوان کتاب
- فاروق وردګ — يو عنوان کتاب
- احسان الله کامه وال — دوه عنوانه کتابونه
- ډاکتر محمد اکرم خپلواک — درې عنوانه کتابونه
- حاجي محمد ظاهر قدير — څلور عنوانه کتابونه
- ډاکتر ابراهيم شينواری — يو عنوان کتاب
- نجيب الله امرخيل — يو عنوان کتاب
- محمد اسماعيل يون — يو عنوان کتاب

(c) ketabton.com: The Digital Library

- انجنیر احمد شاه احمدزی   یو عنوان کتاب
- عبدالجبار نعیمي   درې عنوانه کتابونه
- استاد زرین انځور او په جرمني کې د افغانستان د کلتوري ودې ټولنه به هر کال پنځه هغه کتابونه چاپوي چې د افغان کلتوري ټولنو د جرګې او پښتو مرکې په نوبښت به ژباړل شوي وي.

د نغدي جایزو اعلان:

د افغان کلتوري ټولنو جرګه او پښتو مرکه په پام کې لري چې د ۱۳۸۶ هجري لمریز کال دریو هغو غوره ژباړل شوو کتابونو ته نغدي جایزې ورکړي چې چاپ شوي وي، د ژباړې کمیټه یې د نغدي جایزو وړ وګڼي او سږ کال ژباړل شوي وي:

لومړۍ جایزه: ۳۵۰۰۰ افغانۍ

دوهمه جایزه: ۲۵۰۰۰ افغانۍ

دریمه جایزه: ۱۵۰۰۰ افغانۍ

د دې امکان هم شته چې د مالي امکاناتو د زیاتیدو په صورت کې د دې جایزو مبلغ له یاد شوي رقم څخه نور هم لوړ شي.

د ژباړې د انستیتوت وړاندیز:

ښاغلي ډاکتر محمد اکبر اکبر د خپلې مقالې د وړاندې کولو په لړ کې د پښتو ژباړې د یوه داسې انستیتوت د جوړیدو وړاندیز وکړ چې د ژباړې په نړیوالو معیارونو برابر او همیشنی شکل ولري چې د سمینار د ګډونوالو د مثبت غبرګون سره مخ شو.

ښاغلي ډاکتر اکبر زیاته کړه چې که دغه انستیتوت جوړیږي نو نوموړی حاضر دی چې ۳۰۰۰ امریکایي ډالره نغدي مرسته ورسره وکړي چې ښاغلي پوهاند رسول امین هم له نوموړي انستیتوت سره د خپلې مرستې اعلان وکړ او ویې ویل چې هغه به ۳۰۵۰ امریکایي ډالره له دغه انستیتوت سره د هغه د جوړیدو په صورت کې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جرګې د ویب پاڼې، ژباړې د مهالنۍ او مصور بنسټ پرانیستنه:

د پښتو ژبې د سمینار په لړ کې د افغان کلتوري ټولنو د جرګې ویب پاڼه رسما پرانیستل شوه چې د هیواد د ځوان کمپیوټرپوه ښاغلي اسرار کریمزي په هڅو رامنځته او ډول ډول کلتوري توکي به و لري. مینه وال کولای شي چې د لاندې آدرس له لارې هغه ته لاس رسي پیدا کړي البته اوس مهال تر کار لاندې ده:

www.garga.net
www.garga.org

همدارنګه د ژباړې د یوې مهالنۍ د جوړیدو او چاپ اعلان هم وشو چې په نږدې راتلونکي کې به د جرګې له خوا چاپ شي.

په همدې توګه د شهید مصور د بنسټ پرانستنه هم و شوه او رسما یې په کار پیل وکړ چې د ماشومانو د ادب لپاره به کارکوي او نوموړی بنسټ د همدغه شهید د کورنۍ او د هغه د فرهنګپال ورور ډاکتر محمد اکرم خپلواک له لوري د شل زره امریکایي ډالرو په پانګې سره پیل شو چې د افغان کلتوري ټولنو له جرګې سره یې کړې ده. د پرانیستې وینا یې د ښاغلي علم سحر له خوا د سمینار ګډونوالو ته واورول شوه.

ګډ کار او کاري ګروپونه:

د سمینار کار له غرمې وروسته هم ادامه پیدا کړه او د ژباړې د استراتیژۍ د رامنځته کولو په موخه د غونډې ګډونوال په ۸ ګروپونو تقسیم او په هغه طرح یې خپل نظریات څرګند کړل چې ښاغلي ډاکتر محمد اکبر اکبر وړاندې کړې وه او یوه لړ ګټور وړاندیزونه یې رامنځته کړل چې د دې استراتیژۍ په بډاینه کې به ترې کار واخیستل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژباړې د کمیټې تشکیل:

د ژباړې د یوه ورځني کار په ترڅ کې د ژباړې د یوې کمیټې د تشکیل اعلان وشو چې نوموړې کمیټه به د ژباړې چارې څارې او په دې هکله به د جرګې د نورو غړو سره د مشورو او ګډ کار له لارې ټول هغه اړوند کارونه پر مخ بیایي چې د پښتو ژبې په ژباړه پورې تړلي وي. باید وویل شي چې د دې کمیټې غړیتوب په خپله خوښه دی او کیدای شي چې په راتلونکې کې یې شمیره نوره هم زیاته شي.

د سمینار پای او دعا:

سمینار د هیواد د مشهور شاعر ښاغلي پیرمحمد کاروان په دې دعاییه جمله پای ته ورسیده چې: پښتو زموږ مور ده، په موږ حق لري، خدای دې زموږ دغه مور په عزت لري او لوی خدای دې زموږ په وطن کې هر اړخیزه سوله او امن راولي. آمین

د افغان روغتیایي بنسټ لومړۍ غونډه

ګل آغا احمدي وردګ

د افغان کلتوري ټولنو د ګډې جرګې د روغتیایي بنسټ لومړۍ غونډه د تیرې جمعې په ورځ چې د ۱۳۸۶ هجري لمریز کال د مرغومې ۷مه او د ۲۰۰۷ میلادي کال د ډسمبر ۲۸مه نیټه وه د کابل ښار په ستاره هوټل کې د هیواد د لسګونو ډاکټرانو، روغتیاپالانو، لیکوالانو، شاعرانو، د جرګې د غړو او له جرمني څخه د راغلي مشر میلمه ښاغلي ډاکتر همایون همت په ګډون جوړه شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشران مېلمانه:

د مشرانو مېلمنو لپاره ټاکل شوي ځای ته ښاغلی ډاکتر صاحب همايون همت، ډاکتر محمد بشير نورمل، ډاکتر محمد اکبر اکبر او ښاغلی اسدالله غضنفر ور وبلل شول.

د غونډې پيل

غونډه تر غرمې وروسته په دوو بجو د قرآن کريم د تلاوت او ملي سرود په اورولو سره پيل شوه ،چې د همدې ورځې تر پنځو بجو پورې يې دوام وکړ.
د پرانيستونکې وينا په توګه ښاغلي نورالحبيب نثار د جرګې د جوړېدو د تاريخي لرليد په اړه د غونډې ګډونوالو ته رڼا واچوله اود هغه اهميت په باب يې خبرې وکړې ، چې له مخې يې د جرګې روغتيايي بنسټ جوړېږي. همدارنګه نوموړي هغه اړتياوې هم په ګوته کړې ، چې د هېواد په پوهنتونونو کې د طب او نورو پوهنځيو محصلين د خپلو زده کړو پر مهال ورسره مخ وي او د ژباړې د بهير په چټکتيا يې ټينګار وکړ. همدارنګه د طبي علومو د ژباړې ضرورت يې څرګند او د دې بنسټ د جوړېدو په لاره کې يې د ښاغلي ډاکتر صاحب خوشال روهي او ډاکتر صاحب همايون همت رول د قدر وړ و باله.

د ويناوالو خبرې:

ډاکتر صاحب اختر محمد اکبري د غونډې د اجنډا په هکله خبرې وکړې او ويې ويل ، چې دا څو کاله کيږي چې ډاکتر همايون همت د امريکا غږ آشنا راډيو له لارې په ډېره آسانه او روانه پښتو د اورېدونکو روغتيايي پوښتنو ته ځوابونه وايي او د همدې لارې يې په هېواد کې د (Toxoplasmosis) ناروغۍ له امله د سقط د زياتو واقعاتو مالومات تر لاسه کړل، په داسې حال کې چې د نوموړې ناورغۍ د درملنې په هکله يې ګڼورې مشورې له اورېدونکو سره شريکې کړې ويې ټيله ، چې د ناروغۍ د رېښتيني تشخيص، شتون او څومره والي په اړه د څېړنو لپاره خپله هېواد ته راشي او په دې اړه د لومړي لاس مالومات تر لاسه کړي. همدارنګه د ډاکټر صېب همت هدف په هېواد کې د ميشتو ډاکټرانو سره د تجربو شريکول، د ناروغيو او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی درملنې په اړه ګټور وړاندیزونه، د ډاکترانو او د طب د څانګې محصلینو پوښتنو ته ځوابونه او د نویو پرمختګونو په اړه دوی ته مالومات ورکول شامل دي.
ډاکتر دوران فیضان د خپلو خبرو په ترڅ کې د هېواد روغتیایي حالت ته د ځینو ارقامو په وړاندې کولوسره یوه ځغلنده کتنه وکړه او هغه ستونزې یې په ګوته کړې ، چې په دې څانګه کې زموږ هېواد ورسره مخ دی او بیا یې د خپلو وړاندیزونو یوه لړۍ وړاندې کړه.
نوموړي وړاندیز وکړ ، چې د روغتیا په څانګه کې د عامو وګړو د زده کړې کچه لوړه شي، د زده کړې مواد دې په ساده ژبه ورته وړاندې او د طب زده کړیالانو ته دې د ژباړې له لارې په پښتو ژبه د زده کړې زمینه برابره شي. نوموړي همدارنګه د ډاکټرانو لپاره د ټرېننګونو د جوړولو په اړه د یوې ځانګړې ټګلارې د جوړېدو غوښتنه هم وکړه ، چې په دې لاره کې د ډاکتر صاحب همایون همت او ډاکتر نعیم عظیم د مرستې غوښتونکی شو.

وروسته ډاکتر صاحب همایون همت وویل: ډېر خوشحاله یم ، چې د افغان کلتوري ټولنو د جرګې په څنګ کې د روغتیایي بنسټ جوړېدل وینم او ستاسو ټولو هڅې په دې لاره کې د ستایلو وړ دي. نوموړي وویل ما چې له خلکو سره د راډیو له لارې د خپلو مالوماتو د شریکولو پروسه ولیده نو ماته پته ولګېده ، چې زموږ ولس څومره تږی دی څو د روغتیایي زده کړو لړۍ ورته ورسیږي. موږ باید هغه وېره له خپل ذهن څخه لرې کړو ، چې ولس ته د ریښتیني خدمت او مالوماتو وړاندې کولو پر مهال راته مخې ته درېږي او په خپل ټول جرئت او ریښتینې توګه د خپل ولس خدمت ته متې را ونغاړو. ډاکټر صېب همت زیاته کړه: په دې ملت کې د مشر او کشر ورور تفکیک په کار دی او هغه پانګه چې نړیوال یې د مرستې په نوم لګوي د دې ملت حق دی او موږ باید له دې حق څخه په مثبته توګه او د خپلو ملت د هوساینې په لاره کې ګټه واخلو. زه دا خبرې دلته هم کوم، نړیوالو ته یې هم کوم، زموږ معامله د نړیوالې ټولنې سره ده او د خپل مشترک دښمن د ملا د ماتولو لپاره خبرې ورسره کوو. موږ لاندې ټکو ته ګوته نیسو:

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ برخه: د تحقیق په لار کې د ځینو چارواکو مرسته نه کول،
دوهمه برخه: ژبه د کلتور د پرمختګ ډېوه، بنسټ او زموږ شریکه مور ده، د هغې خدمت اوعلمي کول راته په دې لاره کې یو اساسي ټکی ښکاري په دې فرهنګیانو او طبیبانو سربېره باید موږ نور پوهان او د ولسونو حقیقي استازي چې د اسلام د اصولو او زموږ د ټولنې د ارزښتونو په رڼا کې د هغوی حقیقي استازیتوب کوي، هم راشریک کړو.
دریمه برخه: ستاسو تجربې، پوهه، خولې، هلې ځلې او قرباني ده چې دغه کار ته به سمون ورکوي، زه د یوه عادي غریب افغان په نوم بحث کوم او هېڅ امتیاز نه غواړم. د ولس په صف کې درېدل د ځان لپاره ویاړ ګڼم، امتیاز به نه وي بلکې نیمګړتیاوو ته به علمي لارې او ځواب پیدا کوو. که کوم طبي بنسټ جوړېږي، هلته به امتیاز نه وي، ټول به ولس ته د خدمت په لار کې سره لاسونه ورکوي.
زه د افغانستان د خوشحالۍ، روغتیا او سعادت لپاره راغلی یم او ویاړ کوم چې ستاسو سره په دې مبارک مجلس کې ګډون کوم په افغاني چوکاټ کې به د طبي پوهې تهداب جوړوو.

آزاد بحث:

په آزاد بحث کې ښاغلیو هر یوه ډاکتر اکبر اکبر، ډاکتر امیرمحمد جلالي، ډاکتر محمد بشیر نورمل، ډاکتر نجیب الله امرخېل، پوهاند حمیدالله امین، ډاکتر نعیم عظیم، ډاکتر فریدون بارکزی، ښاغلي اول الرحمن رودوال، ډاکټر نصرت رسا، ډاکټر اختر محمد اکبري، ښاغلي میاخېل او یو شمېر نورو خپل نظریات څرګند او د غونډې ګډونوالو ته یې خبرې وکړې ، چې د هغوی د خبرو لوی ټکي او وړاندیزونه په لاندې ډول خلاصه کېږي:

- د ژباړې په هکله دې ډېرې هڅې وشي څو روغتیایي علمي کتابونه پښتو ته را وژباړل شي او د محصلینو ستونزو ته د حل لاره و موندل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- نوي مېتودونه او نوي مواد دې په کار و لوېږي څو زموږ ډاکتران په نويو معلوماتو سمبال شي.
- د لويو درسي کتابونو په ځای دې واړه جېبي کتابونه وژباړل شي او د ژباړې ژبه يې بايد ډېره ساده وي، همدارنګه د ژباړې لپاره يوه کميټه او ښه ژباړونکي په کار دي.
- هغو استادانو ته دې علمي قناعت ورکړل شي چې غواړي د تدريس پر مهال يوازې خپل ليکل شوي پخواني کتابونه تدريس کړي ، څو له نوو مېتودونو کار اخېستلو ته لاره هواره شي.
- انټرنېټ هم د نوو معلوماتو د لاسته راوړلو لپاره يوه ښه وسيله ده او محصلينو ته له هغه څخه د خپلو درسونو په لاره کې د پراخې استفادې سپارښتنه کېږي.
- دغه بنسټ دې د ډاکترانو او ليکوالو يو منظم تشکيل ولري چې لومړيتوبونه په ګوته کړي.
- لومړيتوبونه دې مشخص او هغه مواد دې په خپله ژبه تهيه شي چې د لومړيتوبونو پر بنسټ ولاړ وي.
- دغه بنسټ دې د کمپيوټر د مايکروسافټ په څېر د طبي اصطلاحاتو لپاره د پښتو ترمينالوجی، الفاظو او مترادفو کليمو په جوړولو لاس پورې کړي او د دې لپاره دې يوه کاري ډله په کار وګوماري.
- دغه بنسټ وړانديز کوي چې د طب محصلين دې په ښه او اساسي ډول انګريزي ژبه زده کړي ځکه چې دغه ژبه د معاصرو علومو لويه زېرمه ګڼل کېدای شي.
- بايد د طبي زده کړو او له پښتو سره د همغږي کولو لپاره يو داسې اغېزمن سېستم جوړ شي چې خلکو ته په خپله ساده ژبه معلومات وړاند کړي.
- يو با صلاحيته کميسيون دې جوړ شي او دغه کميسيون دې له تجربه لرونکو اشخاصو او پوهانو سره ملاقات و کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د طبي خدماتو د وړاندې کولو او په پښتو ژبه د تدریس د چارو سمون لپاره دې یو مالي صندوق جوړ او ګډونوال دې ورسره مرسته وکړي.
- علمي کنفرانسونه دې را وغوښتل شي او په مشخصو موضوعاتو دې بحث وکړي.
- د بنسټ لپاره ثابت ځای په کار دی ، څو د اړوندو اشخاصو او مینه والو پر مخ پرانیستی وي ، چې په دې لړ کې طبي بنسټ ته ښاغلي ډاکتر نجیب الله امر خېل په خپل روغتون کې د یوې خونې د ورکولو اعلان وکړ.
- کله چې د طب په برخه کې په کمیت باندې خبرې کیږي نو باید په دې هکله کیفیت ته هم پاملرنه وشي.
- راځئ ، چې له ځانه پیل وکړو لومړی خپل بزنس کارتونه او لوحې پښتو کړو
- د موخو ټاکل، د لومړیتونو تشخیص، امکانات او د پانګې برابرول هغه ټکي دي ،چې د طبي بنسټ په رامنځته کولو کې مرسته کوي.
- ډاکټر امیر محمد جلالي د خپلو خبر په ترڅ کې د یوې طبي ډکشنرۍ د ژباړې خبر ورکړ ، چې د ده په وینا یې څو کاله دمخه ژباړلې ده خو د اقتصادي ستونزو له کبله لا تر اوسه په CD باندې ده او لا چاپ شوې نه ده. په دې اړه داکټر همایون همت ژمنه وکړه ، چې که چیرې نوموړې ډیکشینري د صلاحیت لرونکې کمیټې هوکړه تر لاسه کړي، د چاپ لپاره به یې عملي ګامونه واخیستل شي.
- طبي نوي ژورنالونه دې وژباړل شي، د چاپ تر څنګ دې د انټرنټ له لارې خپاره او یو برېښنایي پر لیکه کتابتون دې جوړ شي.
- هڅه دې وشي ، چې داسې کتابونه راوژباړل شي چې له چاپ وروسته د پلورلو لپاره مناسب وي تر څو بنسټ وکولاې شي اقتصادي پیاوړتیا ترلاسه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کمېټې ټاکنه:

وروسته د مجلس له ګډونوالو څخه د یوې کمېټې د جوړېدو اعلان و شو ، چې دا کمېټه به په ګډه د طبي بنسټ کارونه پر مخ بیایي خو دغه کمېټه به هغه وخت بشپړه شي ، چې د هېواد د مختلفو کچو له پوهانو او روغتیاپالانو سره هم کتنې وشي او هغوی هم په دې بهیر کې ونډه واخلي.

باید وویل شي ، چې د نوموړي غونډې د ویندویۍ چارې د ښاغلي ډاکتر منقادالرحمن رودوال او د راپور لیکنې مسوولیت د ګل آغا احمدي وردګ پر غاړه وو.

همدارنګه د نوموړې غونډې د جوړېدو لپاره د افغان کلتوري ټولنو د جرګې کاري ډلې غړو لکه ښاغلي عبدالرحمن الفت، ښاغلي ملنګ ابراهیمي، استاد اسدالله غضنفر، ډاکتر دوران فیضان، ښاغلي محبوب الله محبوب، ښاغلي ګل آغا احمدي وردګ، ډاکټر محمد ابراهیم شینواري، ښاغلي عبدالودود پښتونځار، ډاکتر اختر محمد اکبري، ډاکتر خوشال روهي، ښاغلي عزت الله شمسزی، ښاغلي اسرار کریمزی، ښاغلي عبدالجبار څپاند، استاد نورالحبیب نثار، ښاغلي اول الرحمن رودوال، ښاغلي زاهد تراب او ډاکټر منقاد الرحمن رودوال هم خپلې هلې ځلې کړي دي چې له ټولو څخه مننه کوو او د لوی خدای (ج) له دربار څخه ورته اجر غواړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغان روغتیایي بنسټ

تګلاره

سریزه:

افغان روغتیایي بنسټ په هېواد کې دطبي ټولنو او اشخاصو د راټولولو یو مرکز دی چې د طبي کارکوونکیو اوټولنو علمي، څیړنیزې، خپرنیزې چارې او کړنې تنظیم او هماهنګوي، چې د ۱۳۸۶ کال د مرغومې د میاشتې په ۷ نېټه د یو زیات شمیر طبی ټولنو د ۱۱۰ تنو استازو او ۸۰ مستقلو روغتیایي کارکوونکیو له خوا تاسیس شو.

. افغان روغتیایي بنسټ به د طبي څیړنو، غونډو، سیمینارونو، ورکشاپونو، روزنیزو پروګرامونو، خپرونو او نورو لارو څخه په هیواد کې د طب او رنځپوهنې د پراختیا او پرمختیا په برخو کې کار او هڅې کوي. افغان طبي مرکز به طب او رنځپوهنې په برخه کې د نړۍ نوې برياوې او تجربې رالیږدوي او په پای کې به د هیوار والو د ښې او بشپړې روغتیاد تامین لپاره کارکوي.

افغان روغتیایي بنسټ د اسلام سپیڅلي دین داحکامو ، د افغانستان د اساسي قانون او نورو نافذو قوانینو پّه رڼاکې د لاندې کړنلارې له مخې کار کوي چې دوه دیرش مادې او پنځه څپرکي لري:

لومړی څپرکی

هدفونه:

لومړۍ ماده: په یوه واحد مرکز دټولو طبي او روغتیایي اشخاصو، کړنو او کړیو راټولو ل .

دویمه ماده: د طبي او روغتیایي څیړنو او مطالعاتو پرمختګ

دریمه ماده :د طبي او روغتیایي زده کړو د زمینو رامنځته کول

څلورمه ماده: طبي او روغتیایي پوهنې عامول ،

پمځمه ماده:د طبي او روغتیایي کارکوونکیو د علمي سویې لوړول

شپږمه ماده: دټولنې د وګړو تر منځ د طبي او روغتیایي کړنو رواجول او دودول

اوومه ماده :د ولس په منځ کې د منفي طبي او روغتیایي کړنو او دودونو سره مبارزه.

اتمه ماده: د انسانانو د روغتیایي حقونو او وجایبو په باب د عامه پوهاوي لوړول

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهمه ماده: دروغتیایي کلتور ، نظافت او ورزش هڅول
لسمه ماده: طبي او روغتیایي معلوماتو عامول او خپرول
یوولسمه ماده: طبي او روغتیایي خپرونې تقویه کول.
دولسمه ماده: د طبي او روغتیایي مرکزونو تر منځ د هماهنګۍ او تفاهم رامنځته کول.

دویم څپرکی
غړیتوب

دیارلسمه ماده: په هیواد کې بیلابیلې طبي او روغتیایي ټولنې په خپله خوښه د افغان روغتیاییبنسټ غړیتوب تر لاسه کوي، ازاد او مستقل اشخاص هم د ټولنې غړیتوب حاصلولای شي.
څوارلسمه ماده: په مرکز کې ټولې هغه آزادې او ناپیېلې طبي او روغتیایي افغاني ټولنې غړیتوب لري ،چې د ددې مرکز موخې او کړنلاره مني او دهغو د پلي کولو لپاره له نورو ټولنو سره په همغږۍ هلې ځلې کوي
پنځلسمه ماده: په ټولنه کې غړې ټولنې د طبي او روغتیایي مرکز پر غړیتوب سربیره خپل هویت او استقلالیت ساتي او د قانون په چوکاټ کې په فعالیت کوي.
شپاړسمه ماده: په ټولنه کې غړیتوب په خپله خوښه دی او غړی باید د روغتیا په برخه کې پوهه، معلومات او تجربه ولري.

دریم څپرکی
د مرکز جوړښت (تشکیل)

افغان روغتیایي مرکز لاندې جوړښت لري:

الف : لویه غونډه :

اووه لسمه ماده: لویه غونډه د بنسټ تر ټولو واکمن مقام دی ، چې د بیلابیلو ټولنو او مرکزونو له استازو، دمرکز له لاربنودې شورا، کار ډلې او مالي کمېټې له غړو څخه جوړیږي . لویه غونډه په کال کې لږ ترلږه یو ځل جوړیږي.
انه لسمه ماده: لویه غونډه لاندې دندې او واکونه لري :

۱ ـ د مرکز د نوم او نښان تصویب او بدلول
۲ ـ د کړنلارې او کاري پلان جوړول ، تصویب او بدلون
۳ ـ د لاربنودې شورا، کارډلې او مالي کمېټې ټاکل

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴ ـ دکارډلې او مالي کمېټې د رپوټونو اورېدل او دترسره شویو کارونو ارزول
۵ ـ د نورو مهمو طبي- روغتیايي مسایلو په اړه پرېکړه

ب : لارښوده شورا :

نونسمه ماده: لارښوده شورا د لویې غونډې له خوا ټاکل کیږی . لارښوده شورادده لویو غونډو ترمنځ دمرکز ترټولو واکمن مقام دی چې د مرکز دورځنیو چارو په باب لارښوونه ،څارنه او ارزونه کوي او په مهمو غونډو کې د بنسټ استازیتوب کوي .

شلمه ماده: لارښوده شورا لاندې دندې او واکونه لري :

۱ ـ د کاري پلان د پلي کېدوڅارنه
۲ ـ د کار ډلې دکړنو رپوټ اورېدل
۳ ـ کارډلې ته لازمې لارښوونې او ورسره مرسته
۴ ـ د مالي کمېټې ټاکل
۵ ـ د لویې غونډې رابلل

ج: کار ډله :

یوویشتمه ماده: کارډله له هغو طبي – روغتیايي فعالینو څخه جوړیږي ، چې په خپله خوښه او منظم ډول د جرګې ورځنۍ چارې سمبالوي . د کارډله په یوه میاشت کې لږترلږه یو ځل غونډه کوي

دوه ویشتمه ماده: کارډله لاندې دندې او واکونه لري :

۱ ـ په منظمه توګه د لویې غونډې او لارښودې شورا له خوا ورسپارل شوې دندې پلي او تعقیبوي
۲ ـ د لارښودې شورا پرېکړې او وړاندیزونه نورو مرکزونو او ټولنو ته رسوي
۳ ـ کار ډله د چارو د ښه سمون لپاره په خپلو کې دندې وېشي او وظیفوي کمېټې جوړوي
۴ ـ که چېرې د کار ډلې غړي له معقول عذر پرته په درېو پرله پسې غونډو کې ګډون ونه کړي ، د لارښودې شورا په تایید له کار ډلې څخه ایستل کیږي.

څلورم څپرکی
مالي چارې

درویشتمه ماده: د مرکز مالي سرچینې په لاندې ډول دي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

4. د غړو ګډون ونډه
5. د هیواد دننه او بهردملي پانګوالو او فرهنګپالو د خپلي خوښي بسپني
6. د بنسټ د خپرونو د خرڅلاوو له لاري

څلیرویشتمه ماده: مرکز د مالي چارو د تنظیم لپاره یوه مالي کمېټه لري چې د بنسټ دلویې غونډې له خوا ټاکل کیږي .

پنځه ویشتمه ماده: مالي کمېټه پنځه تنه غړي لري،

شپږویشتمه ماده: مالي کمېټه لاندې دندې پر مخ بیایي :

۱ ـ مالي پالیسي جوړوي او لارښودې شورا ته یې وړاندې کوي
۲ ـ مالي امکانات جلبوي
۳ ـ منظم مالي سیستم جوړوي او بانکي حساب پرانیزي
۴ ـ د مالي چارو اسناد ساتي او دقیق رپوټ چمتو کوي
۵ ـ د مرستو د جلبولو لپاره همکاران پیدا کوي

اووه ویشتمه ماده: بنسټ د هیواد په پلازمینه کې یو بانکي حساب پرانیزي، همدا راز دنورو ځانګو لپاره هم بانکي حسابونه پرانیستلای شي.

اته ویشتمه ماده: له بانکي حساب څخه د پیسو د رااېستلو لپاره د بنسټ د مشرتابه په اجازه د مالي کمېټې له غړو څخه درې تنو ته واک ورکول کیږي ، چې له دوی څخه به لږترلږه دوه تنه لاسلیک کوي .

نهه ویشتمه ماده: دمرکز غړي هره میاشت سل افغانۍ ګډون ونډه ورکوي.

پنځم څپرکی
بیلابیل حکمونه

دیرشمه ماده: مرکز به مهالنۍ خپرونې لري چې کاري رپوټونه اودطب او روغتبا په برخو کې علمي ، څېړنیز، تحلیلي او معلوماتي مطالب خپروي.

یو دیرشمه ه ماده: مرکز به د طبي پوهنې/ علومو په بیلابیلو برخو کې ځانګې جوړوي چې د منظمو کړنلارو له مخې به کار کوي.

دوه دیرشمه ماده : مرکز یو نښان لري چې په لاندې ډول تشریح کیږي:

افغان کلتوري ټولنو جرګه

د مورنۍ ژبې دنړیوالې ورځې دلمانځغونډې پرېکړه لیک

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰۰۸ کال د ژبو نړیوال کال

د فبروری ۲۱ مه د مورنی ژبې نړیواله ورځ

د فبروري ۲۱ مه د یونسکو له خوا د مورنی ژبې د نړیوالې ورځې په توګه پېژندل شوې ده ، چې هرکال د نړۍ په بېلابېلو هیوادونو کې لمانځل کیږي. پردې سربېره سږ کال (۲۰۰۸ کال) د ملګرو ملتونو د عمومي اسمبلې له خوا د ژبو د نړیوال کال په نوم نومول شوی دی. ددې کال اساسي شعار دادی چې ژبې مهمې دي. سږ کال د مورنی ژبې د نړیوالې ورځې ټینګار په ښوونه او روزنه کې د څو ګونو ژبو په کارولو او د مورنی ژبې زده کړې ته د خاص اهمیت په ورکولو تمرکز لري.

په افغانستان کې دا ورځ د مدني ټولنې د نهو سازمانونو، د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت او یونسکو لخوا دکابل ښار د لویې جرګې په تالار کې ولمانځل شوه.

دغونډې ګډونوالو په پای کې په لاندې ټکیو موافقه وکړه:

۱- د پوهنې وزارت دې :

- ډېر ژر په ټول هېواد کې د اساسي قانون د ۱۶ او ۴۳ مادې له مخې په خپلو مورنیو ژبو د هېواد ټولو بچیانو ته د زده کړې لار هواره کړي . په ۱۳۸۷ تدریسي مهال کې دې د هغو ښوونځیو ملاتړ لا پیاوړی کړي چې په مورنیو ژبو تدریس په کې پیل شوی دی. دنورو ښوونځیو او سیمو یوه دقیقه شمېرنه دې وکړي او ددایمي او افغان شموله حل لپاره دې یو جامع پلان جوړ او عملي کار دې پیل کړي.
- درسي کتابونه دې په ټولو ژبو د تناسب، تعادل، عدالت، د ټولنې عیني واقعیتونو له مخې چاپ او وویشي.
- د ښوونکیو په روزنه کې دې جدي او هر اړخیزه هڅې پیل کړي. د ښوونکیو د روزنې په ټولو مرکزونو کې دې داسې زمینه جوړه کړي چې راتلونکي ښوونکي په دواړو رسمي ژبو تدریس وکولای شي ، همدا راز د درېیمو ژبو ښوونکي دې وروزي.
- د مدني ټولنو او ولسي جرګې، لوړو زده کړو او اطلاعاتو او فرهنګ له وزارت سره په هماهنګی دې ددې کارد عملي کولو د څارنې یوه کمیټه جوړه او مشترک کار دې ورسره پیل کړي.

۲ - د لوړو زده کړو وزارت دې:

- د لوړو زده کړو په ټولو موسسو، پوهنتونونو او پوهنځیو کې درسمي او مورنیو ژبو زده کړې ته لار هواره کړي.
- په کابل پوهنتون کې د هېواد په دواړو رسمي ژبو زمینه جوړه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د پوهنې له وزارت سره ددرسي کتابونو په جوړولو او تألیف کې مرسته وکړي.
- دپوهنتون په کادر کې د شاملېدو د نورو معیارونو ترڅنګ دې یو معیار دا وټاکي چې راتلونکی استاد باید په دواړو رسمي ژبو د تدریس قابلیت ولري.

۳-د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت دې :

- دهېواد د ژبو د ساتنې، ملاتړ او ودې لپاره جامع پلانونه جوړ کړي.
- دولتي او نادولتي رسنیو کې د ژبو توازن او تناسب وڅاري او دا دې یقیني کړي چې د ملتونو د ژبو متوازنه، متناسبه او عادلانه ونډه په پام کې نیول کیږي.
- دملي ټرمینالوژۍ د ساتنې او ملاتړ لپاره ټېنګ اقدامات وکړي.
- دهېواد په رسمي ژبو دبشري عقل، پوهې او معلوماتو دخپراوي کار ته وده ورکړي او د بشریت ګډ میراثونه د ولسونو ترمنځ خپاره کړي.

۴ -مدني ټولنې دې:

- په حکومت او دولت فشار راوړي چې د ژبو متوازن پرمختګ او ساتنې په برخه کې عملي کارونه وکړي او ټولو افغاني ماشومانو او زده کوونکو ته په مورنۍ ژبه د لومړنیو، منځنیو او لوړو زده کړو په برابرولو کې عملي، چټک او اغېزمن ګامونه پورته کړي.

۵- دملګرو ملتونو دفترونه او نادولتي ټولنې دې:

- د افغانستان له دولت او حکومت سره مرسته وکړي چې دافغانستان د ژبو په ساتنه او وده او په مورنیو ژبو د زده کړو برابرولو کې عملي اقدامات وکړي.
- په خپلو خپرونو کې د افغانستان د دواړو رسمي ژبو توازن په پام کې وساتي.

۶- ټولې رسنۍ (راډیوګانې، ټلویزیونونه ، خپرونې، ورځپاڼې، جریدې او داسې نور...) دې :

- د افغانستان ټولو ژبو ته د درناوي د عامولو لپاره خپرونې وکړي.
- په ټولو خپرونو کې دمورنۍ ژبې د نړیوالې ورځې پیغامونه په پام کې ونیسي.

۷- د افغانستان ملي شورا دې :

- د قانون جوړوونکي او دقانون پلي کولو د څارونکي په توګه د ټولو ژبو د سالمې، متناسبې او عادلانه ساتنې، تقویې او ودې لپاره حکومت سره په ګډه کار وکړي او حکومت دې مجبور کړي چې د افغانستان بچیانو ته په مورنۍ ژبه د زده کړې حق ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مورنۍ ژبه باندې د زده کړې اهمیت

ډېرو درنو هېوادوالو ! تاسو به خبر یاست ، چې سږکال د یونېسکو له خوا د مورنۍ ژبو کال نومول شوی او د کب دویمه (د فبروري 21 مه) نېټه د مورنۍ ژبو نړیواله ورځ ده . که څه هم د پاک الله (ج) سپېڅلي کتاب ، نړیوالو قوانینو ، بشري حقونو او د افغانستان اساسي قانون موږ ته داحق راکړی ، چې په خپله مورنۍ ژبه زده کړې وکړو ، خو د افغانستان چارواکي زموږ دا حق نه مني مګر دا چې خپل حق په کلکه او پر له پسې توګه ترې وغواړو

ـ د افغانستان اساسي قانون که له یوې خوا پښتو او دري د دولت د رسمي ژبو په توګه پېژني ، نو له بلې خوا په ۴۳ ماده کې په څرګندو ټکو کې راغلي ، چې دولت مکلف دی په ټول افغانستان کې د متوازن معارف د عامولو او د منځنیو اجباري زده کړو د تأمین لپاره اغېزمن پروګرام طرح او تطبیق کړي او د مورنیو ژبو د تدریس لپاره په هغو سیمو کې چې پرې خبرې کیږي لاره هواره کړي .

ـ د اساسي قانون په رڼا کې دپوهنې ښوونیزه او روزنیزه پالیسي په خپله اوومه ماده کې وایي :« په ښوونځیو کې تدریس په هغوژبوکیږي چې په اساسي قانون کې تسجیل شوې وي . »

دا خبرې یواز ې دافغانستان دقوانینوځانګړنه نه ده ، بلکې نړیوال مهم قوانین هم پدې هکله ځانګړی ټینګار کوي .

ـ د بشر د حقونو دنړیوالې اعلامیې په ۲۶ ماده کې راغلي ، چې میندې او پلرونه حق لري د ماشومانو لپاره یې د ښوونې او روزنې ډول غوره کړي .

ـ د ماشومانو د حقونو تړون (سي آر سي) په دېرشمه ماده کې وایي ، چې ماشوم باید له خپلو دې حقونو بې برخې نه شي چې له خپل کلتور څخه خوند واخلي ، خپل مذهب ومني او عملي یې کړي ، او خپله ژبه وکاروي .

ـ د ژبني حقونو نړیواله اعلامیه (1996) د درېیمې مادې په دوهم بند کې وایي ،چې هرڅوک حق لري دوی ته د دوی په مورنۍ ژبه او د دوی له کلتور سره سم دزده کړې امکانات برابر شي .

ـ د یونېسکو د مدیرانو جرګې د 2001 کال د دسمبر د اتلسمې نېټې په اعلامیه کې په ډېر صراحت سره وایي :« هر وګړی دا حق لري چې خپل ځان (او خپل فکر) څرګند کړي او خپلې چارې او کارونه د خپلې خوښې په ژبه ، په تېره بیا په مورنۍ ژبه کې رامنځته او خپاره کړي .

د ژبو د رنګارنګۍ د هڅونې تر څنګ او ورسره مورنۍ ژبې ته د زده کړې په هر پړاو کې درناوی او د څو ژبو د زده کړې پالنه له تنکي عمره په کار ده . »

ـ د ښوونې او روزنې ډېرو معتبرو څېړنو ثابته کړې ، چې په مورنۍ ژبه زده کړه له ماشوم سره د اعتماد او باور ، لوړ احساساتي لیاقت ، متوازن او حوصله لرونکي شخصیت په وده کې مرسته کوي اوله بلې خوا په ماشوم کې د اروایي عقدو ، ناکامۍ او محرومیت د احساس مخه نیسي . څېړنې همداراز وایي ، چې په مورنۍ ژبه زده کړه له ماشوم سره په چټکه زده کړه ، د اساسي موضوع په ژر اخېستنه او د تفاهم ، پوهاوي او (آی کیو) په پیاوړتیا کې ډېره مرسته کوي . د دغو څېړنو له نظره ، له ښوونځي څخه د ماشوم دمورنۍ ژبې ایستل

(c) ketabton.com: The Digital Library

، عیناً د ماشوم د ایستلو په معنی دي او ټینګار کوي ، چې د ماشوم مورنۍ ژبه هغه وخت ډېره زیان منونکې ده چې له لومړني سره د زده کړې زمینه ورته برابره نه شي .

درې لسیزې وړاندې د کابل نفوس اته لکه و ، خو د وروستیو جګړو له امله چې یو زیات شمېر پښتانه له خپل کلي او کور څخه بې ځایه شوي وو څرنګه چې د دوی په سیمو کې ډېر ورانی شوی او یا اوس هم جګړې رواني دي ، زیاتره له بېرته راستنېدو سره په کابل کې مېشته شول ، همداراز له شمال څخه یو زیات شمېر پښتانه د بېلا بېلو ګواښ،نو له امله کابل ته رامهاجر شول . په دې توګه اوس د کابل نفوس څلورنیم مېلیونو ته رسیږي .څرنګه چې د دغو پښتنو زیاتره ماشومان په دري نه پوهیږي اویا هم په دري ژبه زده کړو کې ستونزې لري ، دوی په وار وار له دولتي چارواکو څخه غوښتنه کړې چې د دوی بچو ته په خپله مورنۍ ژبه د زده کړې امکانات برابر شي . په دې لړ کې :

له ولسمشراو د پوهنې له وزیر سره خبرې وشوې او دوی د عملي ګامونو ژمنې وکړې . په بیلابیلو علمي غونډو کې په مورنۍ ژبه دزده کړې علمي او عملي اړخونه وڅېړل شول او دپوهنې وزارت ته رغنده اود عملي کیدو وړ سپارښتنې او وړاندیزونه وشول

دهیندارې کلتوري ټولنې له خوا دوه علمي سیمینارونه جوړ شول

دپوهنې وزارت له خوا دهیواد دبیلابیلو ژبو او قومونو دپوهانو مشورتي سیمینار جوړ شو.

دپوهنې وزارت له خوادکابل ښار او ولایت دپوهنې له مدیرانو سره مشورتي غونډې تر سره شوې .

د کابل ښار له ښوونځیو څخه احصایې راوغوښتل شوې او پرېکړه وشوه ، چې په ۱۳۸۶ کال کې به په ۲۷ ښوونځیو کې د پښتو نصاب پروسه پلې کیږي او راتلونکی کال به دا لړۍ نوره هم پسې غځیږي .

خو له بده مرغه چې چارواکو او د پوهنې وزارت نه یوازې خپلې ژمنې عملي نه کړې ، بلکې د ګوتو په شمېر یو څو ښوونځیو کې چې دا چار تر سره شوې وه ، هلته هم په لوی لاس خنډونه رامنځته شول :

ــ دغو ښوونځیو ته په پښتو ژبه درسي کتابونه ونه رسېدل

ــ دښوونکیو په ګومارلو کې مرسته ونه شوه

ــ د ښوونځیو او معارف داسې مدیران هلته وګومارل شول ، چې له پروسې سره مخالف وو

ــ د پوهنې وزیر مسأله په لوی لاس کابینې ته راجع کړه او هلته داسې اندېښنو ته لمن ووهل شوه ، چې ښایي پښتنو ماشومانو ته د دوی د حق په ورکړې سره ملي وحدت ته زیان ورسیږي .په دې مانا ، چې که پښتانه د نورو په ژبه زده کړه کوي بیا ملي وحدت نه خرابیږي .

ــ د پوهنې وزیراوس وایي ، چې زه یوازې په یولسو ښوونځیو کې پښتو نصاب منم اوپه نورو ښوونځیو کې د پښتنو ماشومانو حق ته تیار نه یم .به دې مانا چې د کابل په څلورنیم مېلیونه نفوس کې پښتانه یوازې د یولسو ښوونځیو مستحق دي .

د پوهنې دوزیر په وینا ، د نورو ښوونځیو لپاره باید له ولسمشرڅخه احکام واخېستل شي ، مانا دا چې د اساسي قانون له مخې که چېرې پښتانه د خپلو بچو لپاره په مورنۍ ژبه زده کړه غواړي نو باید له ولسمشر څخه فرمان واخلي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ په شمال او يو شمېر نورو ولايتونو لکه هرات ، فراه او... کې د پښتنو تعليمي حقونه په بشپړه توګه هېر شوي او يو شمېر ښوونځي ، چې له پخوا څخه يې نصاب پښتو و ، هلته هم د پښتو کتابونو د نشتوالي له امله د تعليم ژبه په دري اړول شوې .
ـ سره له دې چې پښتانه د افغانستان تر نيمايي زيات نفوس جوړوي ، خو د پوهنې وزارت دلايحې له مخې ٪۷۰کتابونه په دري ژبه او ٪۳۰ کتابونه په پښتو ژبه چاپيږي ، په همدې دليل يو زيات شمېر پښتو ښوونځيو ته درسي کتابونه نه رسيږي .

د نجيب الله کابلي د بې منطقه او له تعصبه ډکو څرګندونو په وړاندې يو زيات شمېر افغانانو (د ولسي جرګې او مشرانو جرګې غړو ، مدني ټولنو ، ټولنيزو سازمانونو ، قومي مشرانو او شورا ګانو) پراخ ، قوي او له منطقه ډک غبرګون وښود . دا په دې مانا ده ، چې پښتانه په کلکه ، په خپله مورنۍ ژبه زده کړه غواړي .
په هغو ښوونځيو کې ، چې نصاب پښتو شوی ، هلته له تخنيکي ستونزو پرته (د کتابونو نشتوالی) نور هېڅ ډول ستونزې نه دي ليدل شوي ، نه ملي وحدت خراب شوی او نه هم چا اعتراض کړی ، بلکې د ماشومانو په زده کړه کې اوچته ښېګڼه راغلې .
غوښتنې :
ـ موږ له دولت او په ځانګړې توګه دپوهنې له وزارت څخه غوښتنه کوو ، چې پښتنو ماشومانو ته په ټول افغانستان او په ځانګړې توګه کابل کې په مورنۍ ژبه د زده کړې امکانات برابر شي .
ـ بايد د يوې باصلاحيته او ناپييلي کمېټې له خوا په ټولو ښوونځيو کې دقيقه او بشپړه احصايه واخېستل شي او د هغې پر بنسټ د کابل په 190 ښوونځيو کې د پښتنو ماشومانو لپاره د هرې سيمې له امکاناتو سره سم ښوونځي يا درسي وختونه (شفټونه) او يا هم په عين ښوونځي کې ټولګي جلا شي .
ـ پورتنيو ښوونځيو يا ټولګيو ته بايد سمدستي پښتودرسي کتابونه واستول شي
ـ د ښوونکو په تقرر کې مرسته وشي
ـ د پروسې مخالف مديران ګوښه شي
ـ د دغو ټولو چارو د څارنې په موخه د پوهنې وزارت ، ملي شورا او مدني ټولنو يوه باصلاحيته کمېټه جوړه شي .

د افغان کلتوري ټولنو د جرګې روزنيز ورکشاپ

۷/ ۶/ ۱۳۸۷

ترتيب: ګل آغا احمدي وردګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تيرې پنجشنبې په ورځ د روان ۱۳۸۷ هجري لمريز کال د وږي له اوومې او د ۲۰۰۸ ميلادي کال د آګست له ۲۸ نيټې سره سمون خوري د اطلاعاتو او کلتور وزارت د مطبوعاتو په نړيوال تالار کې د افغان کلتوري ټولنې د جرګې د اداري پلاوي له خوا يو ورځنی روزنيز ورکشاپ د خپلې کارډلې د غړو لپاره رابلل شوی وو چې د کارډلې لسګونو کسانو په هغه کې ګډون کړی وو. د دې روزنيز ورکشاپ په ترځ کې د ښاغلي ډاکتر محمد ابراهيم شينواري له خوا د اداري نظم په هکله د يوه اغيزمن پريزنټشن د ورکولو سره سره د ښاغلي ډاکتر خوشحال روهي هم خپله وينا واوروله چې د جرګې په کړنو، سر ته رسيدلو چارو او راتلونکيو پلانونو په هکله يې په لنډه توګه رڼا واچوله. پر دې سربيره نوموړی ورکشاف د خپلو ګډونوالو له خوا د کاري بهير د ښه والي لپاره په ګڼو وړانديزونو بدرګه شو چې تاسو ته يې د لوستلو بلنه درکوو.

د غونډې پيل

غونډه د ګل آغا احمدي وردګ له خوا د قرآن کريم د څو مبارکو آيتونو په تلاوت سره پرانيستل شوه.

پيليزه وينا

محترم عبدالغفور ليوال د پيليزې وينا په توګه وويل:

ننی ورکشاپ د لاندې چارو د غوره سر ته رسولو په موخه جوړ شوی دی:

- د فرهنګيانو د کارونو د تنوع او ډيروالي له کبله
- په ځينو مواردو کې د تشو د ډيروالي او د نوموړو تشو د ډکولو په موخه
- د کميسيونونو او کميټو د چارو د سمون په موخه
- د داخلي نظم، اصولو او بنسټونو د جوړيدو په موخه
- د کاري غونډو د دايريدو او د شوو فيصلو د عملي کيدو په موخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو مخکې لدې چې د اداري نظم په اړه ښاغلی ډاکتر محمد ابراهیم شینواری خپل پریزینټېشن وړاندې کړي ښاغلي ډاکتر صاحب خوشحال روهي ته بلنه ورکوم چې د افغان کلتوري ټولنو د جرګې په ترسره شوو چارو یو ځغلنده نظر واچوي چې څه شوي څنګه شوي دي او څه باید وشي؟

د محترم ډاکتر صاحب خوشحال روهي وینا

دا چې محترم لیوال صاحب وویل چې زه به په دې هکله خبرې کوم چې څه شوي دي، څنګه شوي دي او څه باید وشي؟ خو ماته په دې دریواړو کې تر ټولو مهمه خبره دا ده چې موږ په دې فکر وکړو چې څه باید وشي او څنګه باید وشي؟ سره لدې زه باید یادونه وکړم چې د افغان کلتوري ټولنو جرګې د خپل یوه کلن بهیر په ترځ کې څه کړي او په څه ډول یې سر ته رسولي دي؟

لومړی باید ووایم چې د افغان کلتوري ټولنو د جرګې د جوړیدو اساسي موخه په یوه محور باندې په افغانستان کې د بیلو بیلو او خورو ورو کلتوري ټولنو راټولول او همغږي کول، د همدې موخې لپاره د ګډې پالیسۍ رامنځه کول او تعقیب، لویو هدفونو ته رسیدل او لویو چلنجونو ته غوره ځواب موندل د دې جرګې له بنسټیزو موخو څخه ګڼل کیږي.

موږ د خپل کار په جریان کې په دې بریالي شوو چې په ۲۵ ولایتونو کې د افغان کلتوري ټولنو د جرګې لپاره منتخب غړي ولرو په ۹ ولایتونو کې د غړو د انتخاب او د کلتوري ټولنو د جرګې د غړو د ټاکل کیدو وعده راسره شوې ده چې له دې جملې څخه نیمروز، کاپیسا او پروان د یادولو وړ دي چې کار پرې روان دی. خو یوازې ۵ ولایتونه پاتې کیږي او په هغه کې ستاسو خوښه چې موږ هلته هم د کلتوري ټولنو د جوړولو په هڅه کې شو او که نه؟

د خوښۍ خبره خو دا ده چې په هغو سیمو کې چې موږ ترې دومره تمه نه کوله هلته د کلتوري ټولنو جوړیدل او د غړو ټاکل په ډیر بریالي انداز سره تر سره شول لکه د افغانستان لودیځه سیمه هرات، فراه، نیمروز او داسې نور. اوس مهال موږ په نوموړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیمه کې د ملالۍ، سپینې ادې او تورغونډۍ په نامه باندې کلتوري ټولنې لرو او همدارنګه په فراه کې سږ کال د عناب ګل په نامه مشاعره او په هرات کې د تورغونډۍ په نامه مشاعره جوړه شوې ده چې زموږ لپاره د ویاړ ځای دی. همدارنګه په هرات کې د ستر غازي امان الله خان د درناوي غونډه یو بل مثال دی چې زموږ له اتلانو څخه د دفاع په لاره کې په دې سیمه کې جوړه شوې ده.

بله لویه لاسته راوړنه موږ په شمالي ولایتونو کې لرو چې له بغلان او کندز څخه نیولي آن تر مزار شریف، فاریاب، تخار او جوزجان پورې دغه ټوله سیمه په بر کې نیسي او هلته زموږ د جرګې غړي ډیر فعال دي چې په ۱۳۸۷ کال کې د ریدي ګل شانداره مشاعره یې یوه ښه بیلګه ده.

موږ د ۱۳۸۶ د زمري دمیاشتې په ۲۶ نیټه د افغان کلتوري ټولنو د جرګې لومړنۍ لویه غونډه درلوده چې په هغه کې ولایتي استازي معرفي شول، ولایتي استازو د خپلو خپلو ولایتونو کلتوري راپورونه وړاندې کړل، د غونډې کړنلاره اعلان شوه، کارډله و ټاکل شوه او د لارښودې شورى په ترکیب باندې توافق وشو. پر دې سربیره د کارونو د غوره سمون لپاره د کارډلې او ولایتي استازو تر منځ په ګڼو مسایلو ګډورې پریکړې وشوې او د هیواد د کلتور د بڼ ګلانو له یو بل سره و پیژندل. همدارنګه د جرګې له لومړنۍ لویې غونډې وروسته سمدلاسه د کارونو د سمون لپاره مختلفو کمیټو په کار پیل وکړ چې په هغه کې سکرتریت، د اړیکو کمیټه، مالي کمیټه، د خپرنیزو چارو کمیټه، د مورنۍ ژبې کمیټه او تخنیکي کمیټه شاملې دي چې د کار ډلې غړي په هغه کې عضویت لري او د چارو د سمون په برخه کې یې کار کوي. په دې هکله د ټولو دوستانو کار د قدر وړ دی خو له ښاغلي استاد محمد آصف صمیم څخه په ځانګړې توګه مننه کوو چې له موږ سره یې په ټولو ولایتي سفرونو کې ګډون کړی او د غونډې په بریالي جوړیدو کې یې خپل اغیزمن رول لوبولی دی.

بله لویه غونډه د ژباړې سیمنار وو چې د ۱۳۸۶ د لیندۍ یا قوس د میاشتې په لومړۍ نیټه په بریالۍ توګه تر سره شو او د هغه په لړ کې له موږ سره د مختلفو لوریو او فرهنګي شخصیتونو له خوا د ۳۵ ټوکه کتابونو د چاپ ژمنې وشوې. موږ وکولای شول چې له ژمنه شوو کتابونو څخه ۸ نسخې چاپ کړو، په ۶ نسخو باندې همدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس کار روان دی او د یو شمیر نورو کتابونو د چاپ لړۍ هم په خوځیدو راغلې ده چې په تدریج سره به چاپیږي او په دې ورځو کې باید کار وربانديې چټک کړو. حتی خبره تر دې حده را رسیدلې ده چې زه په بکس کې هم یو کتاب لرم چې کار پرې روان دی. همدارنګه د افغان کلتوري ټولنو د جرګې د ژباړې له بهیر سره په مسکو کې د میشتو افغانانو له خوا ۴۵۰۰ امریکایي ډالره مرسته اعلان شوه. په همدې توګه یو شمیر دوستانو وړاندیز وکړ چې د ژباړې یو انستیتوت دې رامنځته شي چې د همدې موخې لپاره هم یو شمیر دوستانو او مشرانو د نغدي مرستې ژمنه اعلان وکړ.
د ژباړې د چارو په هکله له ګڼو بریاوو سره یو شمیر نیمګړتیاوې هم وې چې موږ د خپل کار په بهیر کې ورسره مخ وو چې د هغه له جملې څخه کیدای شي په دې هکله د نورو غونډو د عدم تدویر موضوع یاده کړو چې باید وخت پر وخت نورې مسلکي غونډې شوې وای او د ژباړې چارو ته یې مناسب سمون وربخښلی وی.
همدارنګه د جرګې ویب سایټ په مناسب او وړ شکل بډای نه شو او نه هم د ژباړې لپاره په هغه کې مناسب ځای و ټاکل شو چې د ژباړل شوو کتابونو لیست وړاندې کړي څو له تکرار څخه یې مخه و نیول شي.
د جرګې بله پروژه د شهید مصور خپرنیز بنسټ دی چې د ماشومانو لپاره د پښتو کتابونو او آثارو چاپ ته ځانګړی شوی دی او د ۱۳۸۶ کال د وري د میاشتې په ۳۰ نیټه یې په کار پیل کړی دی. باید ووایم چې شهید محمد هاشم مصور د پکتیا له ولایت څخه د جرګې فعال او ژمن غړی وو چې د یوې ناوړه پیښې په ترځ کې په شهادت ورسیده او د دې قدرمن شهید کورنۍ یو څه پانګه د افغان کلتوري ټولنو د جرګې په اختیار کې ورکړه چې د شهید مصور په نامه باندې یو خپرنیز بنسټ رامنځته شو. د نوموړي بنسټ اساسي دنده د افغان ماشومانو لپاره د کتابونو د چاپ لړۍ ته ځانګړې شوېده چې په دې لړ کې مو هم ۴ کتابونه چاپ کړي او دوه نور تر چاپ لاندې دي.
د پلازمینې کابل په تعلیمي موسساتو کې په مورنۍ ژبه باندې د زده کړې په لارو چارو کې هم د افغان کلتوري ټولنو جرګه فعال رول لري او د یوې فعالې او موثرې کمیټې په وسیله دغه چارو ته سمون ورکوي او کارونه یې په مناسب ډول تعقیب

(c) ketabton.com: The Digital Library

کيږي. د افغان کلتوري ټولنو جرګې د ۱۳۸۶ کال د کب د مياشتې په ۳ نيټه د لويې جرګې په خيمه کې يوه لويه غونډه را وبلله چې په مورنۍ ژبه باندې د زده کړې اهميت يې څرګنداوه چې له هغه وروسته د پوهنې وزارت بشپړې همکارۍ ته چمتو کول د افغان کلتوري ټولنې د جرګې له نوښتونو څخه دي چې د خپل جوړښت څخه وروسته يې تر سره کړ. همدا اوس طوطاخيل صاحب د پوهنې په وزارت کې زموږ استازی دی چې د کابل په تعليمي موسساتو کې په مورنۍ ژبه باندې د تدريس چارې څاري، ښوونکي ورته پيدا کوي او د کتابونو د توزيع په هکله ورسره مرسته کوي. همدارنګه د هغه لويه دنده دا ده چې په دې هکله هغه ذهنونه برابر او روښانه کړي چې پښتانه دي او په پښتو ژبه باندې د تدريس سره چندان علاقه نه لري يا د دې بهير په اهميت نه خبر نه دي.

زموږ بله لويه بريا چې د جرګې د جوړيدو وروسته مو ترلاسه کړه په داسې يوه جنجالي دور کې د دوو کلونو لپاره د سرشميرنې ځنډول وو چې تاوان يې په اوسنيو حالاتو کې يوازې پښتنو ته رسيږي. موږ په دې هکله د روان ۱۳۸۷ کال د غوايي د مياشتې په ۲۶ نيټه د کابل په کانټيننټل هوټل کې د يوه لوی سيمنار د جوړولو تابيا وکړه چې د افغان کلتوري ټولنو دجرګې د غړو په شمول د ولسي جرګې زيات شمير غړو، مسلکي کسانو او ګڼ شمير کارپوهانو نوموړې موضوع له هراړخيزه پلوه و ارزوله او په روان وخت کې يې د داسې يوې لويې او مهمې ملي کړنې ترسره کول ناشوني وګڼل. د هماغه سيمنار په بنسټ د وزيرانو شورى پريکړه وکړه چې دغه بهير دې د دوو نورو کلونو لپاره و ځنډيږي. خو په دې هکله زموږ کار لا پای ته نه دی رسيدلی او اړينه ده چې د سرشميرنې په رياست کې بنسټيز بدلونونه راوستل شي څو په ملي بڼه سمبال او په راتلونکي کې د هر ډول درغليو مخه و نيول شي.

بل دا چې په کندز کې د هغه ځای د ميشتو فرهنګيانو، ليکوالانو او شاعرانو په مرسته مو د روان ۱۳۸۷ کال د غوايي د مياشتې په ۲۰ نيټه په نوموړي ولايت کې د ريدي ګل کلنۍ مشاعره جوړه کړه چې د افغانستان د شمالي سيمو په مينه والو سربيره له مرکز او نورو ولايتونو څخه هم يو زيات شمير ليکوالانو، شاعرانو او مينه والو ګډون پکې کړی او موږ د يوه منظم پروګرام په اساس هلته ورغلو او مثبتې اغيزې به

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې په لنډ او اوږده مهال کې هرو مرو څرګندېږي. همدارنګه نوموړی کار د افغانستان د شمالي ولايتونو کې ميشتو پښتنو ته د خپلو کلتوري فعاليتونو د غوره سمون په لاره کې يوه روښانه هيله او غوره ډاډ وو چې د افغان کلتوري ټولنې د جرګې له خوا ورسره څرګند شو.

بله لويه بريا چې موږ ترلاسه کړې ده هغه دميرمن کلتوري ټولنيز بهير جوړيدل دي چې د روان ۱۳۸۷ کال د غبرګولي د مياشتې په ۱۱ نيټه يې رسما په کار پيل کړی او تر دې مهاله يې دولس منظمې غونډې کړې دي چې په ډيره منظمه توګه تدوير مومي. همدارنګه د ميرمن د کلتوري ټولنيز بهير بله لاسته راوړنه د يوه کتاب چاپ دی (په سترګو کې ليکل شوې افسانه) چې آغلې طوبی ندا ساپۍ ليکلی او د روان ۱۳۸۷ کال د زمري په مياشت کې له چاپ څخه راوتلی او د مينه والو د لوستلو وړ ګرزيدلی دی چې د راتلونکې شنبه په ورځ يې د ميديوټيک په دفتر کې مخکتنه کيږي او تاسو ټولو ته بلنه درکوو چې په دغه مخکتنه کې ګډون وکړی.

همدارنګه د افغان کلتوري ټولنو د جرګې بله لويه او مهمه لاسته راوړنه د افغان روغتيايي بنسټ جوړيدل دي چې د ۱۳۸۶ د مرغومې د مياشتې په ۷ نيټه د افغان کلتوري ټولنو د غړو او د هيواد د يو شمير روغتياپالانو له خوا پرانيستل شوی دی خو لکه څنګه چې لازمه ده د دې بنسټ د څواکمن کولو په هکله دومره کار نه دی شوی چې د پام وړ لاسته راړونې ولري او په دې لاره کې زيات کار او هڅو ته اړتيا ليدل کيږي.

په همدې ډول په پارلمان کې مو د ملي ترمينالوجۍ څخه دملاتړ په موخه پښتانه او ريښتنې افغان وکيلان پوهولي تر ډيره ځايه پوهولي دي چې د ملي اصطلاحاتو او نواميسو څخه د ساتلو په لاره کې د دې هيواد د کورنيو او بهرنيو غليمانو هر راز دسيسې شنډې او په هيڅ ډول يې قبولې نه کړي ځکه که خدای مه کړه غليمان په خپلو موخو کې کاميابيږي نو ډيرې خطرناکې پايلې به و لري. د ملي ترمينالوجۍ موضوع اوس مهال داسې يوه کمسيون ته سپارل شوې ده چې د ولس مشر له خوا به ټاکل کيږي او دغه مسئله به د اساسي قانون په رڼا کې څيړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور مهم موضوعات اوس مهال زموږ په مخ کې قرار لري چې ستاسو پاملرنه ورته را اړوم:

لومړی موضوع: د انګور بڼ مشاعره چې د راتلونکې جمعې په ورځ به کيږي تاسو ټولو ته بلنه درکوو چې په هغه کې برخه واخلی.

دويمه موضوع: د افغان کلتوري ټولنو د جرګې او يو شمير نورو ټولنيزو سازمانونو له خوا د جمعې په ورځ د عيدګاه په جومات کې د شينډنډ د شهيدانو لپاره دعا کيږي چې تاسو ټولو ته په هغه کې د ګډون بلنه درکول کيږي.

دريمه موضوع: د روژې څخه وروسته به د جرګې کلنی غونډه جوړيږي چې د هغه لپاره د تياريانو کار روان دی او تاسو به وروسته د هغه د اجندا، د غونډې د جوړيدو د دقيق ځای او تاريخ په هکله خبر درکول کيږي.

څلورمه موضوع: په مزار کې يوه لويه غونډه او مشاعره جوړيږي چې د ټولو ګډون هلته ضروري دی.

پنځمه موضوع: د افغان کلتوري ټولنو د جرګې په نوښت په هيواد کې د ښوونځيو د سوزولو په ضد يو پراخ کمپاين پيل کيږي چې تاسو ټولو ته به وروسته په دې برخه کې کافي معلومات درکړل شي.

د ډاکتر صاحب محمد ابراهيم شينواري معلوماتي پريزنټيشن

ډاکتر صاحب محمد ابراهيم شينواري خپل پريزنټشن وړاندې کړ چې د هغه مهم ټکي په دې ډول وو:

- منظم ګروپ او د بدلون کلی
- تر ټولو ښه نظم لومړی د الهي قانون په عملي کولو کې تمثيل کيږي
- زموږ يو مثبت ټکی (پياوړې ژمنه) ده خو دوې ستونزې هم لرو: له نظم سره بې مينې توب او د وخت اهميت ته پاملرنه نه کول يا وخت سره زر نه ګڼل مو لويې ستونزې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د تاریخي شواهدو او تجربو له مخې ویلای شو چې د ژمنو، وفادارو، فکرمنو او منظمو خلکو یوه کوچنۍ ډله کولای شي چې ټوله نړۍ بدله کړي.
- د هڅونې دوه ډېرې مهمې تیورۍ ګانې موجودې دي چې یوه یې هڅوونکې او بله یې ساتنیزه تیوري ګڼل کیږي چې بیا هره یوه یې په خپل ځای کې تفصیلات لري.
- د هڅونې د تیورۍ ګانو په اړ کې د اړتیاوو ځنځیر په دې ډول دی: بنسټیزې اړتیاوې، خوندي توب، اړوند، درناوی ـ حرمت او نورې غوښتنې.
- د ښه نظم لپاره اړین ټکي په دې ډول دي: روښانه پالیسي، کړنلاره، تګلاره او موخې. دقیق تشکیلات او د کارونو ښه ویش. د دندو لایحې او د پلان لرل چې پلان مورږ په مختلفو ډولونو ویشلای شو خو دلته یې یوازې دغه نمونې را اخلو: ستراتیژیک پلان، کلنی، میاشتنی او د ورځنیو کارونو لیست.
- د هڅونې تیورۍ ګانې: د بریا لپاره اړتیا، د تړاو لپاره اړتیا، د ځواک لپاره اړتیا او د مهم ګڼلو لپاره اړتیا.
- د غوره نظم لپاره اړین ټکي: د ستراتیژیک هدف درلودل چې لاندې مشخصات او ځانګې ولري: لیدلوری، د ماموریت لنډیز، لوی هدف، لاس ته راوړونکې موخې، حاصل او نتیجه، د موخو د لاسته راوړلو لپاره د استراتیژۍ او لارو چارو ټاکل او د سرچینو معقول ویش.
- همدارنګه د غوره نظم لپاره پکار دي چې یو سړی د ورځني نظم دمراعات په صورت کې لاندې ټکو ته پاملرنه وکړي: د ورځنیو کیدونکو کارونو لیست ولري، د ځان اداره او تنظیم، د وخت اداره او تنظیم، د ځای اداره او تنظیم، د غونډو اداره او تنظیم. خو تر دې ټولو مهمه خبره دا ده چې له ټاکلي هدف سره لیونی مینه موجوده وي.
- کاري پلان، کاري پلان باید دغه ټکي ولري: حاصل، کړنه، وخت، مسوول، منابع او کتنې.
- استراتیژي، څیړنه او ارزونه، دفتر او اغیزمنه رهبري

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د وخت اداره او تنظیم چې دغه ټکي ولري: د وخت ویش، د وخت له ضایع کیدونکو ځیزونو څخه مخنیوی، د تیلفوني چارو او موبایل اداره او د بریښنالیک اداره چې ګواکي هرڅه په خپل ټاکلي وخت تر سره شي او مهم کارونه د ورځې په لومړۍ مرحله کې اجرا شي.
- د ورځنیو کیدونکو کارونو لیست په دې ډول: کړنه، وخت، مسوول، لومړیتوب، اجرا شو او که نه.
- د غونډو اداره او تنظیم: غونډې باید د اړتیا له مخې وي، مشخصه اجندا ولري، د ګډونوال تشخیص او پر وخت خبرول، په ټاکلي وخت پیلول او پای ته رسول، د پریکړو اعلان او د غونډې ګډونوالو ته یې لیږل او د پریکړو تعقیب.
- د ځای اداره او تنظیم باید په دې ډول وي: د کار میز پاک ساتل، د راتلونکیو او تلونکیو کاغذونو (صادرې او واردې) تنظیم، د دفتر پاک ساتل او په اغیزمن ډول سره د دوسیو تنظیم.
- د منظمو او بې نظمو خلکو بیلګې
- پوښتنې او تبصرې

د غونډې د ګډونوالو وړاندیزونه

د ښاغلي ډاکتر محمد ابراهیم شینواري له معلوماتي پریزنټېشن وروسته د سمینار ګډونوالو د افغان کلتوري ټولنې د جرګې د کار سمون لپاره ګڼ وړاندیزونه وکړل چې لنډیز یې په دې ځای کې ستاسو قدرمنو لوستونکو په وړاندې بړدو:

- د غونډې ځای، تاریخ او وخت باید واضح معلوم وي
- غونډه باید مشخصه اجندا ولري او یوازې په هماغه اجندا خبرې وشي او له حاشیوي خبرو څخه باید ډه ډه وشي.
- د غونډې د پیل او پای وخت باید معلوم وي او په هماغه ټاکلي وخت کې پای ته ورسیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- که څوک د غونډې پر مهال په خبرو کې له مشخصې موضوع او اجندا څخه وزي باید په داسې توګه خبر کړای شي چې نور نو د خبرو لړۍ بیرته اجندا ته راوګرزوي.
- په غونډه کې هر سړی باید د خبرو کولو ټاکلی وخت ولري او له خپل ټاکلي وخت څخه یوه دقیقه د مخه هغه خبر کړای شي چې وخت یې خلاص دی.
- په غونډو کې خبرې باید په نوبت او د مجلس د رئیس یا مشر د اجازې له مخې ترسره شي مانا دا چې نوبت مراعات او د لومړیتوب حق هغو خبرو ته ورکړل شي چې له مشخصې اجندا سره نږدې اړخ لګوي.
- باید د غونډې د وخت تعین په اجندا کې شوی وي او د هرې فقرې د وړاندې کولو لپاره هم ځانګړی وخت وي چې په هیڅ توګه له هغه څخه سرغړونه و نه شي.
- د غونډې اجندا دې د ټولو ګډونوالو ته د ایمیل له لارې او که د ایمیل آسانتیا نه وي د کاغذ له لارې و لیږل شي.
- د افغان کلتوري ټولنو د جرګې د موظفو کمیټو کار دې یوازې په دریو کمیټو کې منحصر شي
- د غونډو په پیل کې باید ټول ګډونوال خپل موبایل تیلفونونه بند کړي.
- د ټولو کمیټو لپاره دې اجنداوې جوړې شي چې کاري غونډې په څه ډول دایروي.
- که د کاري کمیټو غړي په میاشت کې یو ځل غونډه سره وکړي نو ښه به وي
- د موضوع د اهمیت په اړه باید غونډه جوړه شي.
- په یوه غونډه کې باید موضوع روښانه او مشخصه وي او که په یوه غونډه کې یوازې د یوې موضوع په هکله خبرې وشي نو غوره خبره ده.
- د غونډې ګډونوال دې له تکراري خبرو ډه ډه وکړي
- باید ټولې خبرې یوازې او یوازې د مشخصې موضوع په هکله وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د جرګې د دارالانشا لپاره دې څو مشخص نفر و ټاکل شي چې د کاري کمیټو لپاره پلانونه جوړ کړي.
- د غونډې د ګډونوال لیست باید ترتیب شي او نورو ته هم و لیږل شي
- په هره غونډه کې دې د غونډې د ګډنوالو نومونه ثبت، د تیلفون شمیرې او بریښنالیکونه یې هم باید واخیستل شي که څه هم چې مخکې ثبت وي څکه کیدای شي د تیلفون شمیرې او یا بریښنالیك یې بدلون موندلی وي.
- باید هره غونډه او دهغه اجندا یو غوره پلان هم و لري او په هغه خبرې وشي که د پلان جوړول تخنیکي کسانو ته پریښودل شي نو ښه کار دی
- په کاري کسانو دې بهیروال هم شامل کړل شي او له هغو سره دې تفاهم وشي چې هم د افغان ادبي بهیر غونډه تر سره شي او هم د افغان کلتوري ټولنو د جرګې غونډه پاتې نه شي.
- په جرګه کې مرکزیت وجود نه لري که چیرې لږ تر لږه د یوه سکرتر غم وخوړل شي او د یوه مسوول په توګه کار وکړي نو غوره خبره به وي. سکرتر به مسوولیت ولري څو ټول اړوند کسان په خپل وخت او اغیزمنه توګه له ضروري یادونو خبر کړي.
- کارونه باید وویشل شي او د هرچا مسوولیت مشخص شي د دې خبرې مانا دا ده چې د ټولو کارونو مسوولیت باید یوه شخص ته متوجه نه وي څکه چې د ورځې په تیریدو سره زموږ د کارونو ونډه درنیږي.
- داسې یو کاري سیستم دې جوړ شی چې راتلونکیو نسلونو ته هم د استفادې او اجرا وړ وي.
- اړیکې باید ډیرې غښتلې شي او د جرګې غړي تشویق شي چې په دې لړ کې له معاصرې تکنالوجی، تیلفون او ایمیل څخه زیاته ګټه واخلي.
- غونډو ته باید په خپل وخت حاضر شو او په وخت نه حاضریدل زموږ یوه لویه ستونزه ده
- د هرې سیمې لپاره دې ځانګړی استازی وټاکل شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

- باید چې د غونډې ګډونوال له ټاکلي وخت څخه پنځه دقیقې د مخه غونډې ته تشریف راوړي او که څوک غونډې ته نه شي حاضریدای نو باید مخکې له مخکي مسوول اړخ ته احوال ورکړي.
- باید د غونډې ګډونوال له اضافي او احساساتی خبرو تیر شي او مخامخ په لنډو ټکو کې د موضوع په اړه خبرې وکړي.
- هره کمیټه باید یو ویاند و لري.
- کاري راپورنه دې په میاشتنۍ غونډه کې وویل شي
- باید مسوول ته اړخ ته راپور ورکړل شي چې ګواکي کومې کمیټې غونډه وکړه او کومې فیصلې ته سره ورسیدل.
- په کمیټو کې باید تداخل رامنځته نه شي
- جرګه باید د خپلو کارونو او اجراآتو یو بروشور ترتیب کړي
- د جرګې د غړو تر منځ د هر لیکلي پیغام لیږل باید چې دواړه تاریخونه ولري هم هجري لمریز او هم میلادي څو دغه رواج زموږ د کلتوري کړیو او باسواده وګړو ترمنځ دود او ولس ته هم انتقال شي. همدارنګه د جرګې د تاریخي اسنادو د برابرولو لپاره به دغه راز کار ګټې ګټې لري.

د کاري کمیټو د پلان جوړولو د نوې کاري کمیټې ټاکل

د یوه ورځني روزنیز ورکشاپ په پای کې د اړوندو چارو د غوره تنظیم او د کاري کمیټو لپاره د پلان جوړولو لپاره یوه کمیټه په کار و ګمارل شوه چې د وږي د میاشتې په ۱۵ نیټه به غونډه کوي د دې کمیټې د غړو نومونه په لاندې ډول دي:

محترم عبدالغفور لیوال، ګل آغا احمدي وردګ، محترم زردشت شمس، محترم میرویس کامله وال، محترم ملنګ ابراهیمي، محترم منصور، محترم محمدالله، محترم ډاکتر محمد ابراهیم شینواری او محترم نورآغا احمدزی.

د سمینار د تدویر نیټه: ۷/ ۶/ ۱۳۸۷لمریز ۲۸ آګست ۲۰۰۸ میلادي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغان کلتوري ټولنو جرګه

کار ډله

د کمیټو د دندو لایحې او د غړو لېستونه

سکرتریت :د ټولو کمېټو له مشرانو څخه جوړیږي او لاندې دندې لري :

1. د کاري ډلې غونډې ته رپوټ ورکول او د غونډو اجندا جوړول،
2. د کارډلې او لارښودې شورا د غونډو رابلل او سمبالول،
3. د ټولو غونډو پروتوکولونه، پریکړه لیکونه او ګزارشونه په ارشیف کې خوندي کول،
4. له ولایتونو څخه د معلوماتو او رپوټونو راټولول او خوندي کول،
5. د کلتوري ټولنو په باب معلومات راټولول او خوندي کول،
6. د رسنیو، تبلیغاتو او ویاندۍ تنظیمول،
7. لارښودې شورا ته د کار رپوټ ورکول،

ګڼه	نوم	د ټېلیفون شمېره	برښنالیک
	استاد اسدالله غضنفر	0700291987	
۲	اول الرحمن رودوال	0777308715، 0799308715	
۳	ډاکتر ابراهیم شینواری	0700629550	
۴	استاد علم ګل سحر	0700217012	
۵	خوشال روهي	0708198374، 0700015699	
۶	اېمل شمس	0708198365، 0700220208	
۷	اسرار کریمزی	0700643648	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸	ډاکتر دوران فیضان	0779141599	

د اړیکو کمیټه:

1. له ټولو ټولنو (ولایتي جرګو، په بهر کې کلتوري ټولنو...) سره اړیکې ټینګول او ساتل،
2. د ولایتي جرګو د کار څارنه، د کار ډلې له پرېکړو د هغوی خبرول او د هغوی پوښتنو ته ځواب ورکول
3. د لرې پښتونخوا د کلتوري ټولنو سره اړیکې ټینګول او ساتل،
4. په ولایتونو کې د غونډو رابلل او تنظیمول،
5. له اغیزمنو اشخاصو او دولتي او نه دولتي ټولنو سره (د جرګې د پالیسیو په رڼاکې) همکاري، اړیکې ټینګول او ساتل،
6. د کلتوري ټولنو په اړه د معلوماتو راټولول او خوندي کول اوهمدارنګه له کلتوري ټولنو سره د معلوماتو راکړه ورکړه،
7. له اولسي ټولنو، پارلمان سره اړیکې ټینګول او ساتل،
8. د رسنیو سره اړیکې ټینګول او ساتل،

یوشمېر نورې دندې :

ـ له خپل منځ څخه د ولایتونو ، لرې پښتونخوا ، بهرنیو هېوادونو ، پوهنتون ، ملي شور، مېډیا او قومي شوراګانو لپاره د مسولینو ټاکل

ـ مسوولین باید لږ تر لږه په هرو دوو اونیو کې له اړونده ولایت ، هېواد یا مؤسسې سره اړیکې ټینګې کړي او د کمېټې غونډې ته معلومات ورکړي .

ـ د نویو ټولنو د جوړولو لپاره د اړیکو تنظیمول

ـ د ټولو ټولنو ، رسنیو ، لیکوالانو او نورو اغېزمنو کلتوري ، علمي ، ټولنیزو او قومي شخصیتونو د بشپړ لېست جوړول

ـ د انټرنېټي شبکې جوړول او د برېښنالیک له لارې د منظمو اړیکو جوړول ، له همدې لارې د نورو ټولنو او غړو خبرول او په خپله د ځان خبرول

ـ د غونډو او سیمینارونو لپاره د دارالانشا په مشوره د مېلمنو رابلل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ له خپلو فعالیتونو څخه په منظمه توګه د نورو ټولنوخبرول

ـ د لویو غونډو د امنیتي چارو سمبالول

ګڼه	نوم	د ټیلیفون شمیره	برښنالیک
۱	اول الرحمن رودوال	0777308715، 0799308715	
۲	میرویس کامه وال	0799566900	
۳	ډاکتر محمد الله	0799310460	
۴	عبدالنافع همت	0708198451، 070211696	
۵	علم ګل سحر	0700217012	
۶	محبوب الله محبوب	0700999615، 0708198367	
۷	عبدالغفار جبارخېل	0799343489	
۸	ډاکتر ودود افغان	0708198618، 0700249303	
۹	عبدالرحمن الفت	0700217786	
۱۰	خان آغا احمد زی	0799617075	
۱۱	ډاکترثواب الدین مخکښ	0799643380	
۱۲	داود تپاند	0797383930	
۱۳	خوشال خلیل	0799898811	
۱۴	عزت الله شمسزی	0700602504	
۱۵	ډاکتر یوسف سادات	0799100988	
۱۶	نذیر احمد نذیر	0708198490، 0700228393	
۱۷	خوشال روهي	0708198374، 0700015699	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۸	استاد اکبر جان پولاد	0799193942	
۱۹			

(c) ketabton.com: The Digital Library

مالي کميټه:

1. مالي پاليسي جوړوي او لارښودې شورا ته يې وړاندې کوي،
2. مالي امکانات او مرستې جلبوي،
3. منظم مالي سيستم جوړوي او بانکي حساب پرانيزي،
4. د مالي چارو اسناد ساتي او دقيق رپوټ چمتو کوي،
5. د مرستو د جلبولو لپاره همکاران پيدا کوي،
6. په خپلو کې د دندو د ويش يو سيستم جوړوي،
7. د مالي مسايلو اسناد ساتي او د هغوی له مخې مالي مسايل په خپل وخت تصفيه کوي،
8. پّه مالي برخه کې د روڼوالي او حساب ورکولو سيستم جوړوي،
9. کاري پلان جوړوي او د هغه له مخې کار پر مخ بيايي.
10. د کار د ښه انسجام لپاره اوونيزې غونډې کوي او د پريکړو يادداښتونه يې ساتي او تعقيبوي.

فرعي دندې :

- تر هرې لويې غونډې وروسته د مالي رپوټ جوړول او کارډلې ته يې وړاندې کول
- کلنی رپوټ چمتو کول او د جرګې لويې غونډې ته يې وړاندې کول
- د غړيتوب د ونډو او بسپنو تنظيمول او د بسپنو د رسيد ورکول
- د هرې کمېټې د بسپنو بېل تنظيم (لکه د مورنۍ ژبې ، د ژباړې کمېټې او مصور خپرندوی بنسټ د حسابونو بېل تنظيمول)

ګڼه	نوم	د ټېلیفون شمېره	برښنالیک
۱	انجينر ملنګ ابراهيمي	0700221161	
۲	ايمل شمس	0708198365، 0700220208	
۳	زاهد توتاخېل	0799309661	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴	عبدالرحمن الفت	0700217786	
۵	عبدالجبار څپاند	0700610474، 0799391391	

د خپرنیزو چارو کمیټه:

1. د جرګې لپاره د ویب پاڼې جوړول او چلول،
2. د مهالنیو خپرونو خپرول،
3. د تبلیغاتي موادو برابرول او ویشل،
4. د خپرونو لپاره د کتنپلاوې او مسولینو ټاکل،
5. د سمعي او لیدنیزو خپرونو تنظیول،
6. ولایتي جرګواو په بهر کې کلتوري ټولنو ته د خپرونو لیږل او د هغوی برخه اخستنه پکې په پام کې نیول،
7. د خپرونو لپاره د همکارانو پیدا کول،
8. له رسنیوسره داړیکواو مرکوتنظیمول
9. د تبلیغاتو او ویاندۍ چارو تنظیمول،

نورې دندې :

ـ د کتابونو د چاپ چارې ، اهتمام او اېډېټ
ـ دبلنلیکونو، بېنرونو ، بروشورونو ، پوسترونو، اعلانونو او نورو تبلیغاتي پاڼو خپرول
ـ د ټولو غونډو ، سیمینارونو ، کنفرانسونو د رپوټونو لیکل ، عکاسۍ ، فلم اخېستنه او سایټونو ته د هغو ورکړه
ـ د غونډو د سکرتریت چارې ، د سټېج او ویاندۍ چارې ، د پرېکړه لیک او پرېس رېلیز چمتو کول
ـ د ټولو غونډو د رپوټونو ، عکاسیو او فلمونو د آرشیف جوړول
ـ د جرګې د وېب پاڼې چلول او څارنه
ـ د کتابتونونو جوړول ، اکمال او د کتابونو وېش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ د مرکچیانو او ویندویانو روزنه او د هغوی لپاره د روزنیزو ورکشاپونو جوړول

گڼه	نوم	د ټیلیفون شمېره	برښنالیک
۱	استاد اسدالله غضنفر	0700291987	
۲	ډاکتر محمد اکبر اکبر	0700034448، 0799888084	
۳	نورالحبیب نثار	0708198363، 0799221533	
۴	ډاکتر عطاالله زیارمل	0777304298	
۵	ډاکتر دوران فیضان	0779141599	
۶	گل آغا احمدي وردگ	0799301833	
۷	عبدالجبار ثپاند	0700610474 ،0799391391	
	همیم جلالزی	0708198410، 0700390080	
۸	امیرجان وحید احمدزی	0700294632	
۹	علم گل سحر	0700217012	
۱۰	پیر محمد کاروان	0799336683	
۱۱	عبدالغفور لېوال	0700292463	
۱۲	باز محمد عابد	0700203038	
۱۳	ډاکتر منقاد الرحمن رودوال	0700299616	
۱۴	محبوب الله محبوب	0700999615،0708198373	
۱۵	خوشال خلیل	0799898811	
۱۶	حسیب نور شینواری	0700150564	
۱۷	گل محمد آریوبي	0772107686	
۱۸	رفیع الله ستانکزی	0700308908	
۱۹	غلام محی الدین رها پور	0774413854	

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مورنۍ ژبې د زده کړې کمیټه:

1. په کابل، ولایتونو، او بهر کې پښتنو زده کوونکیو ته په مورنۍ ژبه د زده کړو برابرول،
2. په ښوونځیو کې په مورنۍ ژبه د زده کړو د پروسې څارل،
3. په لوړو زده کړو کې په مورنۍ ژبه د زده کړو لپاره هڅې،
4. زده کوونکیو او ښوونکیو لپاره د مرستندویه پروګرامونو سمبالول،
5. په خصوصي ښوونځیو او شخصي کې په مورنۍ ژبه د زده کړو لپاره کار کول،
6. په دولتي ادارو کې د قانوني حقوقو لپاره هڅې،
7. د رسنیو له لارې په مورنۍ ژبه د زده کړو لپاره کار کول،
8. په پوهنې او لوړو زده کړو کې د پوهنیزو نصابونو د جوړولو په کار کې مرسته،
9. د پوهنې او لوړو زده کړو وزارتونو ته په مورنۍ ژبه د زده کړو لپاره دوامداره غوښتنې او مشورې ورکول،
10. په مورنۍ ژبه د زده کړو د کمپاین د پیاوړي کولو لپاره د مرستو، مرستندویانو او ملاتړ پیدا کول.

د مورنۍ ژبې کمېټه

ګڼه	نوم	د ټیلیفون شمېره	برېښنالیک
۱	استاد نسیم ګل توتا خېل	0799316025	
۲	ډاکتر ابراهیم شینواری	0700629550	
۳	انجینر ملنګ ابراهیمي	0700221161	
۴	اول الرحمن رودوال	0777308715، 0799308715	
۵	اېمل شمس	0708198365، 0700220208	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶	زاهد توتاخېل	0799309661	
۷	عبدالرحمن الفت	0700217786	
۸	میرویس کامه وال	0799566900	
۹	بابکر خېل	0700042530	
۱۰	عبدالغفار جبار خېل	0799343489	
۱۱	ډاکتر اختر محمد اکبري	0799301954	
۱۲	ډاکتر ودود افغان	0700249303، 0708198618	
۱۳	ډاکتر امان الله اشنا	0700491280	
۱۴	خان آغا احمد زی	0799617075	
۱۵	زردشت شمس	0799571293	
۱۶	ډاکترعطاالله زیارمل	0777304298	
۱۷	ډاکتر دوران فیضان	0779141599	
۱۸	ډاکتر محمد الله	0799310460	
۱۹	خوشال روهي	0708198374، 0700015699	
۲۰	استاد اکبر جان پولاد	0799193942	
۲۱	ډاکتر امان الله ایوب	0777864749	
۲۲	ډاکتر صداقت یعقوبي	0778878901	
۲۳	روح الله محمودي	0700604446	
۲۴	دانش کړوخېل	0700225375	

(c) ketabton.com: The Digital Library

تخنیکي کمېټه :

1. د ټولو لویو غونډو ، سیمینارونو ، کنفرانسونو او ورکشاپونو د تخنیکې وسایلو چمتو کول او د تخنیکي چارو سمبالول
2. د غونډو د تالار ډېزاین او ډېکورېشن
3. د ستېشنرۍ او نورو وسایلو چمتو کول
4. د پوسترونو ، بروشورونو ، بلنلیکونو ، بېنرونو او نورو تبلیغاتي پاڼو دطرحې جوړول او ډېزاین کول
5. د وېب پاڼې د تخنیکي چارو سمبالول

۱	اسرار احمد کریمزی	0700643648	
۲	خوشال ستانکزی		
۳	ډاکتر یوسف سادات	0799100988	
۴	همایون عالمیان	0799342922	

د ولایتي استازو لیست

۳ وږی ۱۳۸۷

ګڼه	نوم	ولایت	د تیلفون شمیره	د بریښنالیک پته
۱	عبدالغفور بسیم	بغلان	۰۷۰۰۷۰۹۱۵۵	
۲	محمد نعیم سرخیل	بغلان	۰۷۰۰۷۱۳۱۷۵	
۳	ذبیح الله جمیل	بلخ	۰۷۰۸۸۲۰۱۰۸	
۴	انجنیر فاروق خپلواک	بلخ	۰۷۰۰۵۰۴۷۳۲	
۵	محمد داود تپان	پکتیا	۰۷۹۷۳۸۳۹۳۰	pcc_zaland@yahoo.com
۶				
۷	کټوازی	پکتیکا	۰۷۰۷۹۱۷۲۶۵	
۸	څارنوال سلطانخیل	پکتیکا		

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹	حبیب الله	تخار	۰۷۹۹۳۷۹۷۱۲	
۱۰	اسحق غفوري	تخار	۰۷۹۹۶۳۱۷۴۰	
۱۱	جلال امرخیل	پیښور	۰۰۹۲۳۰۰۵۹۷۹۳ ۲۳	
۱۲	شهزاده شیریني زوی	پیښور	۰۰۹۲۳۰۰۴۰۰۶۷ ۲۹	
۱۳	عبدالمجید عارف	خوست	۰۷۹۹۰۰۹۰۴۳	
۱۴	نصیراحمد روښان	خوست	۰۷۰۰۳۴۶۶۶۷	
۱۵	حاجي حبیب ګل ستانیزی	زابل	۰۷۰۰۳۵۳۶۶۷	
۱۶	دواخان مینه پال	زابل		
۱۷	اسدالله جلال زی	غزني	۰۷۹۹۸۱۸۱۶۸	
۱۸	شیراحمد حیدر	غزني	۰۷۰۰۱۶۷۹۴۶	
۱۹	عطاالله حیران	کابل	۰۷۰۰۳۸۳۷۹۸	
۲۰	نذیراحمد نذیر	کابل	۰۷۰۰۲۲۸۳۹۳	
۲۱	غلام حیدر حیدر	کندز	۰۷۹۹۴۰۳۷۹۲	
۲۲	عزت الله پامیر	کندز	۰۷۰۷۷۳۲۲۷۷	
۲۳	انجنیر شیرشاه رشاد	کندهار		
۲۴	عبدالحمید ترابي	کندهار	۰۷۰۰۳۲۴۳۶۵	
۲۵	ادریس غروال	کونړ	۰۷۰۰۶۴۱۸۶۱	
۲۶	کاتب شاه کاتب	کونړ	۰۷۰۰۳۴۶۴۶۷	
۲۷	صدیق الله مین	کویټه		
۲۸	سیدشاه سقیم	کویټه	۰۰۹۲۳۰۲۳۹۴۶۰ ۶۴	
۲۹	الله یار تلاش	لغمان	۰۷۰۰۴۷۳۰۴۶	
۳۰	عبدالبصیر رستم	لغمان	۰۷۰۰۸۱۴۰۴۱	
۳۱	ګل خان ګلاب	لوګر	۰۷۰۰۰۹۸۹۷۷	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۲	سیداحمد حریفال	لوګر		
۳۳	محمد آصف شینواری	ننګرهار	۰۷۰۰۶۰۰۵۶۶	ma100shinwari@yahoo.com
۳۴	شیرعلم امله وال	ننګرهار	۰۷۰۰۶۰۳۷۷۱	
۳۵	ګل آغا احمدي وردګ	وردګ	۰۷۹۹۳۰۱۸۳۳	gulaghaa89@gmail.com gulaghaa@yahoo.com
۳۶	همت الله امین زی	وردګ	۰۷۷۷۰۶۵۸۴۲	
۳۷	ثواب الدین مخکښ	هرات	۰۷۹۹۶۴۳۳۸۰	
۳۸	عبدالله شاه ژوندون	هرات		
۳۹	محمد اسمعیل شریعتیار	هلمند	۰۷۹۸۱۵۷۰۷۷	
۴۰	صالح محمد صالح	هلمند	۰۷۹۹۶۷۰۳۰۳	

د مزار شریف په ښار کې د ځینو نومیالیو افغان مشرانو او د کلتوري ټولنې د کارډلې د ځینو غړو تاریخي انځور

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library